

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felolós szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Árverezik Khinát.

Budapest, március 10.

(L.) A porcellán-országot, a selyem-országot, Khinát, rongyokba tépi Európa. Féltékenyen lapul meg a khinai labogó zöld sárkánya Armstrong és Krupp acélágyui előtt és megadja magát, mielőtt még az első shrapnel széjjelpukkanna a rangos porcellán-tornyok fölött. Nem hódítás az, amit Európa Khinában művel, hanem egyszerű kótya-vetyelés. Sorra lemetelik a világ legnagyobb országának tagjait és fölosztják egymás közt kisebb-nagyobb hallgatási díjért. Oroszország elvette a Mandzsuriát és Liutangot, Tonking felől Franciaország terjeszkedik, Vejhajvej, Hongkong és Sanghaj az angoloké, Németország Santungot kerítette kézre, Japán Formózát kapta, az olaszok a Sanmum-öblöt foglalták el, ráadásul híre jár, hogy monarkiaink is készül kivenni a maga részét az általános árverelés prédájából.

Az öreg Európa kis országai mint csupa farkas egér, kirágtá a lomha óriás testének háját. Semmi sem fog belőle megmaradni, csak egy nagy, élettelen csontváz, mumijája egy félelmetesen ősz kulturának. Hogyan rettegett Európa még csak felszáz évvel ezelőtt a sárga embertől, aki iszonyu sokaságával, szivós munkabírásával előzönlí a mi földrészünetet és egy új, nagyszerű népvándorlással véget vet a nagy történelmi nemzeteknek! Már szárnyra keltek ennek a bekövetkezendő katasztrófának legendái, víziók támadtak Európa temetéséről és a sárga Ázsia pompázó diadaláról.

De ötven év alatt széjjelpukkant ez a legendás szappanbuborék. A sárga ember nyomorék koldus. A sárga ember öngyilkos lett, fölakasztotta magát a saját copfjára. A lelemé-

nyes faj, amely legkorábban olvasták ki a csillagok titkait, amely betűkkel nyomtatott, mikor nálunk még viaszba vették az írást, amely fölalta azt a gyilkos puskaport, amelylyel most kivégezték, amely első tudósa és művésze volt az emberiségnek: rokkant aggastyánná változott, zörgős, velőtlen csonttal, kiélt szeme csak papazzemmel lát, aszott agyveleje nem gondolkodik többé, csak visszakéri a régi gondolatokat. Népek, amelyek ösmeretlen csecsemőkort éltek, midőn a khinai már bölcs férfiú volt, immáron messi tulszárnyalták s lökik félre az élet utjáról. A porcellánországnak kulturája, élettartó teste porcellánlábán állott, a sebesen rohanó ifjú Európa kulturája egy lehellettel lefujta cifra állványáról. Öt ország ágyui merednek a khinai kikötővárosokra: de ezek az ágyuk csak éppen staffageai a nagy országösszeomlásnak. Nincs rájuk szükség, hogy Khina bepusztuljon. Amióta Európa keleti előőrse, Japán, kipróbálta a sárga óriás harci képességét, nem fegyverrel, hanem csak egy pár szükszavú átirattal intézik el a fehér ember Khina meghódításának ügyét. Papiros lett a fegyver, ugyanaz a papiros, amelyet khinai tudósok találtak ki.

Hatalmas történelmi színjátéknak vagyunk nézői. De nincs benne hősiesség, sem magas páthosz. Nem a tűzhányó lávája rohan itt neki egy országnak, hogy pillanat alatt maga alá temesse, hanem a lassan nyaldosó tengerár mossa le ezt a világbirodalmat a földgömb térképeréről. Mily remegéssel gondoltak az emberek egy Khina ellen viselendő háborúra! S néhány ütközethet lefoszlott a régi gyönyörű selyempalást az óriás testéről és látta mindenki, hogy tőporódott aggastyánt, hígverű tetszhalottat takart az a művészi kosztüm.

Khinát árverezik Európára. Egy csomó kikötő kerül európai kézre. A hadjáratban nem páncélos lovagok, hanem kereskedők kiáltják át egymásnak a vezényszókat. Európa piacot akar s keres egy jó darab földet, ahol kirakóvásárt rendezhet. A gyárkéményes Európa belefut a maga iparcikkeibe, ha nem tud rajtuk tuladni. Amint általcsatangolta a fehér kereskedő a földgömböt, tekintete megakadt a khinai fal hegyláncolatán, amely megállt parancsolt a kalmárnak. Az egyetlen föld, amely becsapta portáit a házaló Európa előtt! Fel kell tehát törni a lakatokat, mert odaát, a Földközi tenger mellékén szakadatlanul prűszköl a milliányi acélkerék s a fekete gépek ontják az árut.

Nos a kalmár Európa kezébe fogta a rőtöt s bedöngette vele a porcellánkaput. Most nyitva áll Khina. A tört rések éppen elég nagyok arra, hogy rajtuk az ég felé szálljon a haldokló khinainak lelke s éppen elég nagyok arra, hogy rajtuk hosszú, vég nélküli árban beözönöljön a fehér karaván, a tehervonatok fekete kigyói, amelyek ráborítják áruik óriás halmazát a filigrán faragott szobrocskákra, a pókhálós, virágos selymekre, a lehelletes, átlátszó vázákra és az összes aranyos játékszerekre, amelyekkel remek játékok játszotték ez az elaggott, gyermekké vált nép. A hangyák így ráják le a földre bukott, még lélegző tetem izmait.

Megkezdődött az európai ipar hosszú vándorútja Khina felé. Ez a vándorlás nagyszerű a maga nesztelenségében, olyan világtörténelmi momentum, amelyet egy nevezetes lapra fognak följegyezni. Európa kalmárai, minden nemzetiség és nyelv keveréke, utra kél az ígért földre felé, amelyet ime most dobra ütnek. A nagy licitációnál megjelentek az összes nemzetek, barátságos hadihajókon.

TÁRCA.

A házi béke.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Írta: *Ábrányi Emil*.

A legjobb vigjátékokat mégis csak a franciák írják, ez már igaz. Ha nem félnék attól, hogy lbennek, Halbenak és még egypár mélységes germánnak a hevesebb barátjai hamarosan agyonütnek: még azt az állítást is megreszkíroznam, hogy a legjobb komoly drámákat is a franciák írják. Én legalább alig ismerem remekőbb, tökéletesebb drámát például az *Alfonz* urnál, ahol a hely-, idő- és cselekvényegység keretében a modern életnek egyik legjellemzőbb témáját tárgyalja le a szerző. Ebben a remek darabban nincs egy fölösleges szó és ami szó van benne, az mind szellem, gondolat, filozófia, mély megfigyelés, jellemző szín és lüktető drámai akció.

De nem akarom, hogy időnap előtt fejbe kólintsanak, így tehát csak a vigjátéknál maradok és ismétlem, hogy a világ legjobb vigjátékírói még mindig a franciák. A fájban rejlik valami, amit eddigéleg nem szárnyalhattak túl más náció. Elsőségeknek talán az a főoka, hogy átkozottul elmés a fejük és ominens érzékük van a komikum iránt. Az emberekben és a helyzetekben rejlik komikumot senkiesem látja meg gyorsabban és tisztább szemmel, mint a francia. Nem ábrándoznak, nem képzeldnek, nem a komikum elméletét szerzik vigjátéki alakokká, hanem a valóságos életet tartják szem előtt, a valóságos életből vett minták után formálják meg darabjaikat. Élénk szellemüket csak józan eszük, világos logikájuk mulja fölül; józan eszüknek és logikájuknál csak izlésük és technikai virtuozitásuk különb.

A tiszta látáshoz, a reális iránt való érzék-

hez, a technikai virtuozitáshoz csatlakozik még egy tulajdonság: a jókedvnek szinte túlhabzó könnyűsége és pajkossága. Az ember megesküdnék rá, hogy a francia szerző maga mulatott legjobban, amikor vigjátékát kidöngölte és nyélbe ütötte. Már pedig a jókedv ragadós, éppen mint az ásitás. Ha valaki jókedvűen kacag mellettünk, egyszerre csak azon vesszük magunkat észre, hogy magunk is elkezdünk minden ok nélkül hahotázni. Ez a pajkos, őszinte, elbizakodott jókedv magában véve is nagy tényező a francia vigjátékírók sikerében. De kapcsolatban az alakok élethűségével, a párbeszédnek természetes élanjával: igazán megvesztegetővé, ellenállhatatlanná válik.

Az élethűség, az élet helyes megfigyelése, az emberekben gazdagon fölhalmozott komikum kiaknázása még ott is jellemzi őket, ahol bolond jókedvüket szabadjárára eresztik és a bohóság harlekin-süvegével jelennek meg előttünk. Ez az, amit annyiszor irigyeltem a gall szellemtől és annyiszor ajánlottam a magyar vigjátékírók figyelmébe. Mert nálunk sokan azt hiszik, hogy a magasabb vigjátékokt ég és föld választja el a bohózatától. Ennek a révén azután kétféle ember szerepel a mi színpadunkon. Az az ember, aki magas színvonalu vigjátékban lép fel, unalmas és feszes, mintha falábakon járna. Az az ember, akit a bohózatiró vezet elénk, vagy a fejbubján jár vagy folytonosan bukfeneket hány; ezenkívül a fejt különböző helyeken viseli: majd a háta közepén, majd a hóna alatt, majd a csizmája sarkán; a tettei pedig olyanok, hogy a józan eszű néző haraggal gondol a hülye-intézetek és bolondházak igazgatóira, akik szabadon engedik jámi-kelni az ilyen részint közszánalomra méltó, részint közveszedelmes egzisztenciákat.

A mai *Bisson*-première is azzal a tanulsággal szolgál, hogy a legközönségesebb, már nem

is új, sőt eleséplenek és banálisnak látszó francia témákban is van egy szemernyi finom lélektani érték és a legbohózatossabb helyzetekben is van nagyon sok a valóságosból, az élethűből, az emberi természet igaz vonásaiból.

A *Házi béke* nem valami előkelő vigjáték, annyi szent, de a maga kopott szövetére annyi ötletet himez, annyi egészséges vidámságot áraszt maga körül és annyi természetességgel csinál kedves bolondságokat, hogy májbeteg pedáns legyen, aki nem mulat rajta.

Ugy tetszik, *Bisson* az egész darabot azért fozta ki, hogy egy komikus, hallatlanul nevetség csattanó keretűl szolgáljon.

Ludovic, a Brunois papa fia feleségül akarja venni Denise kisasszonyt, egy gazdag állattenyésztő, Du Taillis ur leányát. Ludovic urfi maga is nagy mezőgazda és tejelő barmok dolgában tekintély. Izlését és intelligenciáját legjobban jellemzi a következő mondás:

— *Az én menyasszonyom egészséges, jó kedvű leány. Nem zongorizik. Csak az apját és a szarvasmarhákat szereti. Remélem, hogy engemet is szeretni fog!*

Az állattenyésztő Du Taillisenak nincs semmi kifogása az ellen, hogy a baromkedvelő Ludovic urfi vegye feleségül Denise kisasszonyt, de mint gondos, lelkiismeretes apa előbb szomogyre akarja venni a völégény családját. Ha ott összhangot, békés egyetértést talál, ebből garanciát merít arra, hogy Ludovic urfi jó férj lesz és a leánya boldog asszony.

Ludovic a Champs Elisées-n rendezett állatkiállításra Párisba rándul, prezumptív apósával és Denise kisasszonnyal. Ezt az alkalmat arra használja föl, hogy meglátogassa hugát, Germainet, aki Lucien Moreuil párisi festő felesége. Germaine meghívja Ludovicot ebédre, Du Taillis urral és Denise kisasszonnyal együtt. Ludovic boldogan szaguld a *Vörös öbörbe*, ahol a jövendőbeli após megszállott. Családi boldogság dolgában

Ott van az angol, az orosz, a német, olasz, japáni, hollandus, francia.

Csak a mi monarkhiánk hiányzik még a nagy alkuból.

Nem lehet azt állítani, hogy a copf iránt érzett hagyományos pietás tartott vissza minket attól, hogy garasainkat zsebrerakva, a kütünő végeledáson megjelünk. A copfra mi is gondoltunk, sőt igen szerettünk volna mi is, — vagy inkább kedvelt szövetségeseink, az osztrákok — egy emléktáncot ama legszélső Keletről. Talán gondolkodtak is erről, beszéltek is erről egyet-mást ott, ahol a mi külpolitikánkat irányítják.

Ámde minden ebbeli reménységnek véget vet közjogunk komoly szava. Mert kié lenne az a föld, amit mi Khinából kimetél-nénk az osztrák ipar javára? Az osztráké? A magyaré? Kettévágni nem lehet. Az osztrák-magyaré? Ilyen meg nincs. Becsapjuk tehát a közjog könyvét és lemondunk Khináról. Büszkén sétálunk a fucsangi öböl előtt cirkáló hadihajónk fedélzetén és lovas-gias pözbá vágjuk magunkat. Mi tehát gavallérok vagyunk és nem veszünk részt a világtörténeti rablásban.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, március 10.

A parlament a mai napon leörle egész resztanciáját s hétfőn belefoghat a budget megvitátásába.

Az utolsó pár javaslat nem sok szónokot szólított sorompóba. A gazdasági provizóriumhoz mára csak az egyetlen kolozsvári Kiss István maradt s aztán a többség már el is fogadhatta a javaslatot. A horvát egyezményhez egyáltalán senki sem szólott. A városok fogyasztási adójövedelmeinek ideiglenes rendezésére vonatkozó javaslatnál pedig csak a függetlenségi Komjáthy Béla próbált a szociálisták ellen bizonyos adó-reformokat sürgetni, de magát a javaslatot még ő is elfogadta. Egyébként Lukács László pénzügyminiszter kimerítő felvilágosításai után az egész Ház is szívesen tette magáévá a javaslatot. Csak a részleteken esett némi módosítás, és pedig Radocza János kivánsága szerint a főváros javára.

Holnap nincsen ülés. Hétfőn pedig megindul a budgetvita.

A képviselőház ülése március 10-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezso.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Wlassics Gyula, báró Fejérváry Géza, Hegedűs Sándor, Darányi Ignác.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

(Előterjesztések.)

Elnök jelenti, hogy Légrády Károly képviselő egészségének helyreállítására céljából hat heti szabadságot kért. A Ház megadja.

Bemutajta továbbá a földmivvelésügyi miniszter kétféle átiratát, melyben tudatja, hogy a szőlő-kölcson-ügyek tárgyalására az 1898. V. törvények 10. §-a alapján alakított bizottság elnöki tisztség viselésére Bedő Albert képviselőnek adott kormánybiztosi minőséget egy további évre meghosszabbította; továbbá hogy az 1894. XII. törvények alapján létesítendő hegyközségek alakulásának és szervezésének előmozdítása érdekében Bornemisza Ádám képviselőnek adott kormánybiztosi megbízást egy évre meghosszabbították. Ezzel kapcsolatban jelenti, hogy a fentvezett két képviselő egy évre távozását engedélyt kért. A Ház megadta.

Márosvárhely városának a városok fogyasztási adó természetű jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslata vonatkozó felirattal mutatta be ezután, melyet, mivel a javaslat tárgyalása napirendre van tűzve, a Ház asztalára tették.

Molnár Béla, a kérénybi bizottság előadója kéri, hogy az ez ügyben már beérkezett és a kérénybi bizottságnál fekvő kérények és feliratok szintén a Ház asztalára tessenek. (Helyeslés.)

(Tulkiadások.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Előterjeszti az állami számvesszők jelentését az 1898. évi IV. nevezetében előfordult tulkiadásokról és hitelátruházásokról.

A zárszámadás-vizsgáló bizottsághoz utasították.

(A gazdasági provizórium.)

Elnök: Következik a gazdasági provizóriumról szóló javaslat tárgyalása.

Kolozsvári-Kiss István: Foglalkozik a helyzettel. A pártegyesülést szerette volna a választások előtt, de az ellenzéki pártok egyesülését. Meggyőződése, hogy csak az önálló vámtérület útján lehet ezt a nemzetet fejleszteni. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ma nem lehet tagadni, hogy a Lajthán tul szükek előttünk, vagy legalább is oly kiegyezést akarnak, mely csak nagy karunkra van. Készegeink úgy is tudunk már terhelni a különféle adókkal. A mezei munkás mozgolódná kezd, agrárszocialista, tehát a bért emelni kell már azért is, mivel a megélhetési viszonyok mindig nehezebbek lesznek. A közép birtokosostály pusztul. Nincs más mód, mint az önálló vámtérület, melynek segítségével egy új birtokosostályt teremhetünk. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Órült a volt kormányelnök bukásának. Ez igaz századévi miniszterelnök volt, olyan, mint amilyenek azok a lények, akiket demiviégenek neveznek. Az ő kormányzása is feltörvényes volt, politikája félosztrák volt. (Tetszés.) Kérdi, hogy Bánffy Dezsőnek van-e még szerepe, mert olyan, mint a hazajáró

lesz itt látnivaló, gondolja magában Ludovic elragadtatva. Időközben a féltékeny Germaine kegyetlenül összevész a férjével és a skrupulusos állattenyésztő Denise kisasszonnyal és Ludovickal éppen akkor lép a szalomba, amikor a mellékszobában leghevesebben dühöng a viha. Éles, ingerült szavak pattognak ki a félig nyitva hagyott ajtón, mint a villanyos szikrák és végre kölesönös szemrehányások után fölhangozik a nagy ultimátum: Jól van! El fogunk válni!

Du Taillis ur először kövé dermedve áll, azután karon ragadja Denise-t és visszavonulást közben kurtán kijelenti Ludovicknak, hogy nem adja hozzá a leányt. A baromkedvelő Ludovic kétségbeesése elképzelhető.

A második és harmadik felvonás közt Ludovicknak annyiban sikerült megpuhítani a szigorú Du Taillist, hogy még egy utolsó kísérletre rászánja magát. Belenyugszik abba, hogy látogatást tegyen a Ludovic Bordeauxban lakó szüleinél, akik harminc év óta a legszebb egyetértésben élnek egymással. Ha Du Taillis ur ezeket a minta-házásokat meglátja — reménykedik magában Ludovic urfi — a győzelem bizonyos!

De Ludovicknak az a fájtuma, hogy itt is felsüljön. Brunois papa, a mintaférj, egyszer, de csakis egyszer, megfedekezett magáról, egy Dolores nevű hösnő, egy elesett karlista kapitány özvegye miatt, aki maga is harcolt a santa-barbarai véres csatában. A szép asszony, aki különben Brunois papa házában lakik és délutánoként dominózni szokott a békés nyárspolgár-familiával, olyan hévvel mesélt a santa-barbarai ütközetről, hogy Brunois papa mámoros csókokat nyomott a hős özvegy dekoltált vállaira és — július 14-én, a Bastille bevételé évfordulóján — önfeláldozóan így kiáltott föl: *Éljen a király!* — Az

őreg mintaférjnek ezt az izolált balesetét a sors kegyetlenül, de egyuttal nagyon mal-ápropos torolja meg, mert a föllázított Brunoisné éppen akkor csapja pofon az urát és éppen akkor rikácsolja el a nagy szót, hogy *válni akar* tőle, amikor Ludovic urfi győzelemittasan vezeti a mintaházaspárhoz — Du Taillis urat és Denise kisasszonyt.

Du Taillis ur a közönség óriási hatótája közben tántorítja el a száját és fordul meg másodszor is, hogy a villámsújtott Ludovic orra elől mely megbotránkoszással hurokja el a jobb sorsra szánt esetét.

Ez a második csattanó a harmadik felvonás vége felé valóságos sláger. A helyzet komikuma magával ragadó, homéri kacagást keltő.

A kétszer elcsattanó felsülésen kívül még ez történik a darabban: Germaine és Lucien válni akarnak. A fiatal asszony a szüleihez utazik, Lucien szintén oda megy, hogy a Brunois-házaspárt felvilágosítsa Germaine grütl feltékeny-gérgéről és a maga ártatlanságáról. Előbb érkezik Bordeauxba egy Muscadet nevű ügyvéd, aki a fiatalok házasságában mint barátságos közvetítő szerepelt. Ez a Muscadet most eszt sző az őreg házaspárral. „A spártai ifjakat” — ugymond — „ugy tartották vissza a borivástól, hogy megutálták velük a részegséget. Leittatták a rabszolgákat, hogy a részegség láttára megundorodjanak a mámor istenétől.” A minta-házaspárnak az a híszíója, hogy a fiatal házassággal meggyőltötte a ház per-patvart. S az őreg derékasan hozzálátnak a veszekedéshez. A fiatalokat annyira megdöbbeníti ez a civódás, hogy a maguk baját nem is hozzák elő, nehogy az őreket még jobban elkés-ritsék. Ez a színlelt veszekedés itt-ott nagyon

lélek. Igaz, hogy erőszakos halállal mult ki s így hazajárhat mint kísérlet. Halason is vannak kísérletek. Mikor először jött, félve vártuk, de másodsor már visszavertük. (Tetszés.) Bánffy oly sokszor emlegette a király bizalmát, hogy később ő maga sem hitt már benne. Az új miniszterelnöknek segítségére legyen óriási pártja, hogy megvalósíthassa az ország érdekeit. Ha helyesen is be van rendezve, hogy farsang után jő a bójt, hushagyó kedd után hamvazó szerda, azért mégis tartani kell attól, hogy a kormányt már összetételében nincs helyesen megalakolva. Szóló ráter azután a felmerült hirre, hogy a külügyminiszter az osztrák-magyar monarkhiának Kinában gyarmatot akar létesíteni. A kinai emberek ravasz emberek, a sárka bőrű ravasz ember. Talán jó volna báró Bánffy Dezső öt nagykövetnek kiküldeni Kinába, mert ő is ravasz ember. (Óriási derűtség.) Ó, ki a legzemzetőbb magyar politikus, méltó volna arra, hogy mint Rakóczi, Mikes stb. a külföldre kárhoztassák.

Kérdi a kormányt, nem találja-e már ma szükségesnek állami magtárak felállítását, amelyekbe rezervába tegyék a nyerstermények bizonyos mennyiségét az inszeg esztendőkre, mert ma már sokkal nagyobb a gabonaszükséglet. A törvényjavaslatot nem fogadja el, hanem pörtolja Kossuth határozati javaslatát. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök: Szólarás senki sem lévén feljegyezve, a vitát bezárja és felteszi a kérdést.

A többség a javaslatot elfogadta, Kossuth Ferenc határozati javaslatát pedig mellőzte.

Következett a részletes tárgyalás.

A Ház a javaslatot részleteiben vita nélkül változatlanul fogadta el.

(A horvát provizórium.)

Elnök: Következik a horvát provizóriumról szóló törvényjavaslat tárgyalása. Általánosságban senki sem kívánt szólni és így az elnök feltette a kérdést.

A Ház a javaslatot általánosságban elfogadta, valamint részleteiben is minden vita nélkül változatlanul.

(Városok fogyasztási adója.)

Elnök: Következik a magyarországi városok és községek fogyasztási adó természetű jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről szóló javaslat tárgyalása. Pulszky Agost előadó ismerteteti és elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Komjáthy Béla: Csálódott abban a hitében, hogy a kormány a mostani javaslattal az adó-rendszerben üdvös változást fog létesíteni. Ma nem azt nézi a pénzügyi kormány, hogy mekkora az adózó képesség, hanem azt, hogyha több a kívánság, több legyen az adó. 1868-ban a fogyasztási adó 12 millió 695 ezer frt volt, 1898-ban pedig már felment 83 millióra. A függetlenségi párt nevében kijelenti, hogy az eddigi adópolitikát helyteleníti, (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) mert az leginkább a szegény népet sújtja. Helyes adópolitika az, ha a városok erősítésére törekszünk. Főfogása szerint a szegény emberek hazafizágra, különösen nálunk, nagyon is appellálni kell s ezért szükséges a helyes adópolitika is. Ismerteti a községek és városok vagyoni állapotát, jövedelmeit kronologikus rendben. A szocializmus mind tovább terjed országban, ami részben szintén a helytelen adópolitika következménye. Gondoskodnunk kell a magyar

multságos, az meg egyenesen bájosan kedves, amikor az őregek visszalopóznak a holdstűttől, homályos terembe és titokban megesókolják egymást és enyelgő, gyöngéd szavakkal bucsuznak egymástól, mielőtt külön-külön szobában töltének az éjszakát, harminc év óta először. Ez a kedves, gyöngéd vonás a második felvonás végén sokat használát a darabnak. Ugy hatott, mint egy poétikus idill és a közönséget tapsolásra lelkesítette. Itt a szereplőket vagy hatszor szólították a lámpák elé.

Lucien hamar átlát az őregek komédiáján, de a heves és naiv Germaine most ugy szerepel, mint anyjának a megmentője. A fecsegő vén eselédől, Ambroisinetől megtudja, hogy a karlista-özvegy sűrűn jár a házhoz. Gyanuba veszi az apját és rögtön határoz. Főlkeresi a heroius özvegyet, értesére adja, hogy többé ne lépje át a ház küszöbét, azután a mentés eredményéről beszámol a mamának, akiben a gyany most igazán föllobog. Elájul, de a következő percben magához tér, hogy jól nyakon teremtsa a segítségére siető Brunois papát. Erre következik az a végtelenség komikus jelenet, ahol a jámbor Brunois töredelmes vallomást tesz Lucien előtt ideális megszédülésséről. Csak *Labiche* jellemezte még ilyen pompásan a gyáva nyárspolgárt, akit elragadó, rabbá tesz a — mások bátorsága.

Germaine szánja-bánja meggondolatlan beavatkozását. S még egy másik felsülés is gyógyító hatással van rá. Barátnőjét, Suzannet, — aki éppen megfordította neki, csupa szelidség és bizalom — valami névtelen levél alapján fölingerli férje, Muscadet ellen. A férj a tévedést rögtön megmagyarázza és Germaine pirulva látja be, hogy oktan gyanakvásával nemesak a maga, hanem a mások boldogságát is képes tönkre

Műtüntetéseik: A cs. kir. kereskedelmi miniszterium legfőbb állami díja 1898. Nagy aranyérem 1890. I. oszt. érdem-érem 1890., valamint több díszokmány.

Alapítás éve 1870. **Belehrádek Ferenc zongoragyáros Bécs, VII., Mechitaristengasse 4. szám.**

ajánlja gyártmányait zongorákban, koncert-, szalon-zongorákban és rövid zongorákban, különösen a legkisebb fajtájakat, 1/2 méter hosszú diminutív- és mignon-zongorákat, valamint amerikai rendszerű kereszturos zongorákat hat évi kezesség mellett. Fizetési módokat mezegetés szerint a legolcsóbb szári árákon.

faj erősítéséről. (Ugy van! a szélsőbalon.) A városok és községeket azonban a javaslat által nyújtott előnyöktől nem akarja megfosztani s így a javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Lukács László pénzügyminiszter: A tisztelt képviselő ur ezen törvényjavaslat tárgyalása alkalmával egy nagy pénzügyi politikai tanulmányt gyakorolt bíralatot e javaslat intézkedései felett és felvetette azt a nagyfontosságú kérdést, hogy vajjon fogyasztási adórendszerünk, sőt talán egyes adórendszerünk is egyáltalán megfelel-e a modern igényeknek? Abban a véleményben vagyok, hogy ez a törvényjavaslat nem alkalmas szubstrátum arra, hogy ennek kapcsán ezzel a nagy kérdéssel behatóan foglalkozzunk. Mert ha el is ismerem, hogy úgy az egyes adórendszer, amint az a t. képviselőház előtt ismeretes, az én véleményem szerint is reformra szorul, ha el is ismerem, hogy a fogyasztási adók és első sorban a pótlékok kérdésében igen nagy reformok szükségesek és elkerülhetetlenek. (Igaz! Ugy van!) amelyek nélkül az egyes adóreform sem ér semmit; mégis azt kell, hogy mondjam, hogy ez a pillanat nem alkalmas ennek a kérdésnek behatóbb megvitatására. Ez akkor lesz majd helyén, midőn a kormány abba a helyzetbe jut egy részről, hogy az egyes adókra vonatkozólag előterjeszse javaslatát és azzal kapcsolatosan foglalkozzék azon pótlékok kérdésével, amelyeknek reformja a kormány működési körébe egyáltalán belesik. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Igaz, tisztelt képviselőház, hogy én az egyes adók tárgyában összehívott ankét alkalmával kijelentettem, hogy bármilyen helyes legyen is a mi egyes adórendszerünk, mindaddig, míg a pótlékok kérdését nem rendezték, az eredményt nem értjük el. Azonban meg kell jegyezmem, hogy habár a pótlékok magassága ellen tettem is akkor kifogást, de fő kifogásom a pótlékok rendszertelensége ellen irányult, az ellen az eljárás ellen, hogy minden elvi alap és rendszer nélkül fel van jogositva község, törvényhatósági joggal bíró város, vármegye pótlékokat vetni ki, amelyek aztán, ha az alapadórészter igazságtalan, vagy bármilyen igazságos is, az egész adózást igen nehezíti és a polgárokra nézve egyenlenné és súlyossá teszik. De, tisztelt képviselőház, ha ez így van, akkor e törvényjavaslat ellen ebből a szempontból kifogást tenni nem lehet, mert abban a szűk keretben, amelyben ez a törvényjavaslat mozog, annak egyik fő célja az, hogy bizonyos irányban, amennyire az alkalommal kiterjeszhető, a rendszertelenséget megszüntesse, hogy korlátokat vessen éppen azon pótlékok egymásra halmozásával szemben és megállapítsa azokat a helyes határokat, amelyek között egyáltalán meg lesz engedve a jövőre pótlékokat kivetni.

Az ellen a kifogás ellen, hogy ez a törvényjavaslat korteszszköz, (Felkiáltások a szélső baloldalon: Az is!) hogy ezzel a javaslattal a kormánynak diskrecionális hatalom adatik, hogy azoknak a városoknak, amelyek jól viselik magukat, amelyek nem kének a diszpolgári oklevelek kiállításával, a kormány jutalmat osztogathasson: (Halljuk! Halljuk!) e tekintetben magának a törvénynek szövegére hivatkozom, ahol legnagyobb világossággal precizírozva vannak azok a feltételek, amelyek mellett minden egyes várost és községet megillet az a segély, illetőleg kártalanítás, amely ebben a törvényjavaslatban kontemplálják, úgy, hogy itt a kormány kedvezésének, rokonszenvének, vagy ellenszenvének egyáltalán semmiféle tér engedve nincsen. Általános-

tenni. Egy kis töredelmes vallomás után kibékül a férjével. Az öregek is con amore csókolóznak és a boldogtalan Ludovic végre megkapja Denise kezét Du Taillis papától, akit az ölelkező párok látványa most már teljesen megnyugtat. A szép karlista özvegy egy öregecske prókátort veszi feleségül Brunois mama nagy örömeire.

Csak egy erős vis comiéval megáldott színműri tud ennyi jókedvvel mozgatni nem egészen új, sőt részben már megkopott figurákat. A féltékeny fiatal asszony, akinek a gyanakvás csaknem hóbotrá fajú, a szelid és bizó feleség, aki ennek a spiciesnek az ellentéte, a gyáva nyárspolgár, a konfidens eseléd, aki mindenbe belekötögy — ezeket sokszor láttuk francia darabokban. És mégis a Bisson szertretreméltó talentuma és nagy elméssége úgy fogatja őket, hogy szinte ujnak, frissnek és eredetinek látjuk valamennyit.

A sok attikai só és gall pajkság közepette ott csillognak az értékes lélekjain szermekék, az emberismeret apró gyémántjai, művészi kidolgozás nélkül, könnyelműen szerte szóva, de azért ezek igazi gyémántok és meg kell őket látnunk, ha egy kissé leszállunk a kritika magas paripájáról. Ezek az apró gyémántok okozzák, hogy a darab nem válik merő bohó helyzetek banális tömegévé. Egy-egy finom mondás, egy-egy ironikus megjegyzés, egy-egy éles point bevillagít a lélek belsejébe és az égi, izgi embert mutatja, nem a szalmával kitémőtt burleszk öltözött babákat.

Ennek köszönhetjük, hogy a darabnak egy kis erkölcsi, morális, jótékony tanulsága van. Germaine makrancos, ideges, erőszakos természetű jó és hasznos tükör. Nagyon sok fiatal asszonyka mehetett ki ma este a színházból azzal a gondolattal, hogy a házasság kellemessége és szilárdtsága első sorban az asszony kedvességétől függ és a férj hűségének a biztosítására legerősebb fegyver a szelidség, az okosság, a feltétlen bizalom. Minél erőszakosabb a nő, minél prepotensebb módon követeli a hűséget.

ságban, t. képviselőház, én is arra kell, hogy kérjem a t. képviselőházat, ahová az előttem szóló t. képviselő ur konkludált; még ha hiányosnak méltóztatik is találni ezt a törvényjavaslatot, amint véleményem szerint nem hiányos, mert hiszen azt a célt, melyet el akarunk érni, elérjük, akkor is arra kell kérnem a t. Házát, hogy azt vá. szatlanul, vagy a teendő csekély módosításokkal elfogadni méltóztatások. (Helyeslés. Elfogadjuk!) még pedig azért, mert az sürgös szükségét van hivatva pótolni, ami miatt már kívánatos lett volna, hogy már ez év elején lépjen életbe. (Helyeslés. Ugy van!) A fogyasztási adó rendszerében történt bizonyos változás teszi szükségessé a városokra nézve, hogy a törvényjavaslatban foglalt intézkedések mielőbb megvalósítsanak és éppen a városok érdekében kérem a t. Házát, méltóztatásuk e javaslatot általánossággal, a részletes tárgyalás alapjául elfogadni. (Helyeslés.)

Elnök az általános vitát berekeszti, s felteszi a kérdést.

A Ház a javaslatot általánossággal elfogadta.

(A részletes vita.)

A 2. §-nál Lukács László pénzügyminiszter indítványozza, hogy 1899. január 1. helyett a szakasz mindkét bekezdésében 1899. július 1. tétessék.

Radocza János: A követelvény Budapesten mint behozatali vám jelentékeny összeggel szerepel a községi alapban. A követelvény a fővárosnál városi vám név alatt áll fenn. Ezért oly módosítást nyujt be, hogy a szakaszban a követelvény szó után tétessék zárjében ez: Budapesten városi vám.

Elnök: Senki sem kíván már szólni, a vitát bezárja és felteszi a kérdést. A Ház a tett módosításokkal együtt fogadta el.

A 3. §-nál Lukács Ágost indítványozza, hogy január 1. helyett tétessék július 1.

A Ház a §-t a tett módosítással fogadta el.

A 5. §-nál Radocza János nyujtott be többrendbeli jelentéketlen módosítást.

A Ház a módosításokat elfogadta.

A 8. §-nál Lukács Ágost indítványozza, hogy január 1. helyett június 1-én lépjen a törvény hatályba.

A Ház a módosítást elfogadta, valamint a 9. §-t is változtatlanul.

Elnök: A javaslat ezzel részleteiben is le van tárgyalva s így elintézet nyertek azok a Ház általános kérvények is, melyek e javaslatra vonatkoznak.

A napirend utolsó pontja a zárszámadás vizsgáló bizottság jelentése volt az 1897. évi zárszámadásról, valamint az aldunsi Vaskapu-szabályozás 1897. évi számadatairól.

A jelentést a Ház Mayer Károly referálása után tudomásul vette.

A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

BELFÖLD.

Az új helyzet. Ma este ismét élénk nyüzgés volt a szabadelvi pártkörben. A párttagok nagy számban jelentek meg és igen barátságos s szíves hangon folyt közöttük a társalgás. A közelmultnak politikai ellentétei teljesen elsimultak; a hangulatból minden feszélyező elem elpárolgott. A pártklub egy baráti társaság benyomá-

annál hamarabb és annál biztosabban megcsalják.

Az sem utolsó dolog, — sőt a mai viszonyok közt nagyrabecsülendő érdem — hogy ebben a darabban Pont Biquet-szerű disznóságok nem fordulnak elő. Imitt-amott elmegy a szellemes frivolitás határáig, de tovább nem megy; sőt az egész darabban valami szokatlan diskreció vonul át. A második felvonás fináléja pláne meghatón bájos.

A darab előadását minden részletében dicsehrhetjük. Gondosabb, összességben, elevenebb játékból régóta egyesültük a mi jeles színészeink. A komikusok egész gárdája résztvevett az ütközletben; *Vizváry, Vizváryné, Rákosi Szi, Zilahy, Latabár, Faludi*; azután a kedves szubrettek: *Csillag Teréz, Gerő Lina, Keczer Irén* és a kiváló bonvivantok: *Náday és Desző, Helényi*, akinek a visszasszerződtetését örömmel üdvözljük, egyaránt vonással kitűnő alakot eszínált az állattenyésztő nyárspolgárból. Denise szerepében *Groó Valéria* kisasszonyt láttuk, de a szerep olyan csekély, hogy tehetségéről ezuttal nem mondhatunk véleményt. *Paulányi (Dolores)* hódító eleganciával játszott. *Rákosi Szi* minden szavával megnevetette a közönséget és *Vizváry* úgy mondta el a vallomást, hogy nyílt színen tapsokat kapott. A posztvevő szintén hatalmasan csuttant. Valóságos konjugális pofon volt az, igazi és természetes. Ha sokszor ismétlik a darabot (ami valószínű) egy kis dagadt arc lesz a következtése.

A kiállítás megint arról tanuskodott, hogy perfekt izlés rendezi újabban a nemzeti színpad szalonjait. Az első felvonás — szecessziós butorokkal és nippelkek — különösen feltűnt, de a többi interieurban is megvolt a stilszerűség, a lelemény, a hangulat.

Nem szabad megfeledkezmem *Kürthy Emil*-ről sem, aki a darabot kitűnően fordította, az eredetinek minden ötletességével és folyékony-ságával. Ez a szerencsés fordítás nagyban hozzájárult a premiére sikeréhez.

sát teszi, amelyben a legteljesebb lojalitás kapcsa fűzi egymáshoz a tagokat. Ma este is egy nagyon jellemző tünete támadt a pártklubban az új helyzetnek. A véletlen egy csoportba sodorta össze *Szell Kálmán* miniszterelnököt, *Wekerle* Sándort, *gróf Apponyi* Albertet és *Tisza* Kálmánt. A társaság többi része nagy érdeklődéssel nézte ezt az igazán festői csoportot, amely találon jellemzi az új helyzetet. Kiemeljük ez alkalomból, hogy a felosztott nemzetipárt vezetői meglátogatták a mult napokban báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert is, aki tudvalegőleg személyes indokból már néhány éve a volt nemzetipárt tagjaival szemben tartózkodó állást foglalt el. Ez alkalommal sikerült a nagyrészt félreértésekből származó differenciákat e félreértések felderítésével és a legloyálisabb nyilatkozatokkal eloszlatni, ami a szabadelvi pártban általános örömet keltett.

Hír a néppárttól. Politikai körökben ma azt a furesa hírt közölték, hogy a néppárt elejteni készül a *reviziót* s egyházpolitikai programjából csupán a felekezetenkívülség eltörlését kívánja fenntartani; a párt elvi alapját pedig azért kívánja ilyen módon megváltoztatni, hogy aztán a közbizalmi felfogások azonosságának címén is bevonulhasson a szabadelvi pártba. Értesüléseink szerint ennek a hírek semmi alapja nincsen. A jövő héten kezdődő költségvetési vita lefolyása ki fogja mutatni, hogy a néppárt ilyen kalandos tervekkel nem foglalkozik. Mi a magunk részéről szívesen látnók, ha a néppárt elejteni a reviziónak amúgy is képtelen gondolatát. De még ha be is következnek is ez az eset, még akkor is lehetetlennek tartanók a néppártnak a szabadelvi táborhoz való esatlakozását. Lehetetlennek tartanók ezt nemcsak azért, mert a liberális párt az egyházpolitikai reformok egész komplexusának érintettségéhez, tehát a felekezetenkívülséghez is ragaszkodik; de meg azért is, mert a klerikalizmus szelleméből fakadt politikai mozgalom semmi szin alatt nem torkolhat bele abba a pártba, amely nevével és tartalmánál fogva, de kivált a mostani kormányának programjánál fogva is a szabadelvi eszmék és a liberális haladás célját szolgálja.

A nemes-ócsai választás után. A nemes-ócsai választás volt elsőnkörli, *Erdélyi* Gáspár komárom-vármegyei főjegyzőről *Pichler* Győző országgyűlési képviselő minapi interpellációjában olyan állításokat hozgatottat, amelyek most a megtámadott választási elnököt nyilatkozatra készítik. *Erdélyi* Gáspár főjegyző leghőz kapottnak, valótlanúsnak mondja *Pichler* nek azt az állítást, hogy *Sárközy* Aurél főispán a választási elnök minden ténykedését ellenőrizte és neki utasításokat adott. Különbön is határozottan kikérte volna magának az ilyen beavatkozást, mert téved *Pichler*, ha azt hiszi, hogy vármegyei tisztviselőnek nem lehet annyiról önépítete, önállósága és tisztessége, hogy egy olyan tisztséget, minő a választási elnökség, még akkor is tisztán és egyedül saját lelkiismerete szerint töltsön be, ha netán főispánja próbálna is őt e tekintetben befolyásolni. Nagyon jellemzőnek találja *Erdélyi*, hogy az ország első testületében el lehet mondani egy 18 év óta működő tisztviselőről olyan dolgokat, amelyek alaposság tekintetében a piaci kofák társalgásához igen közel állanak. A sokszor említett záróról a választási elnök így nyilatkozik:

Az is állítja *Pichler* képviselő, hogy midőn négy perccel a záróra előtt a függetlenségi párt egy szavazattal többségben volt, én megagrottam a választási helyiségből, kimentem a főispánhoz jelentést tenni és csak a záróra után 8-10 perc múlva jelentem meg ismét a helyiségben.

Ezen előadásból mindössze annyi felel meg a valóságnak, hogy tényleg akkor, mikor a függetlenségi párt mellett azon egy szavazó, kivél akkor a függetlenségi párt többségben volt, névleg Vass György lezavazott, elhagyta a választási helyiséget, elhagyta pedig azért, mert jelentették, hogy a katonaságot a közbizalom bántalmazta és a katonaság löni készül; ki kellett tehát mennem, hogy rendet csináljak, hogy pedig tényleg nagyon szükséges volt kimenem, az kitűnik onnét is, hogy mire kimentem, a katonaság már töltött és éppen az én felépésem eredménye volt az, hogy a katonaság nem volt kénytelen fegyverét használni.

De már merő valótlanúság a többi, amit *Pichler* képviselő ezen távozásomra vonatkozólag felhozott; nevezetesen valótlan, hogy akkor, midőn én távoztam, csak négy perc hiányzott a zárórától, ámbar amint az előadottakból kitűnik, ha annyi hiányzott volna is, akkor is ki kellett volna mennem;

minden alapot nélkülöző valótlanúság továbbá az is, hogy én a főispánnak jelentést tenni mentem ki, mert a főispánnal egy szót sem beszéltem; valótlanúság az is, hogy a záróra után 8-10 perc múlva jöttem vissza, mert a záróra csak akkor telt le, midőn már ismét a választási helyiségben voltam, valótlan végül az is, hogy a *Pichler* által említett két szavazó igazolását meg

nem engedtem, mert hiszen erre már szükségem is volt, miután ezen két szavazót távolléte-ben helyettesem szabályszerűen igazolta és szavazataikat átvette.

Végül megjegyzi a főjegyző, mint mondja, Pichler képviselő részére, hogy neki még soha sem kellett megugrania és hogy sem magán-, sem politikai tisztességet, sem pedig önéreztetést vagy kötelességtudást Pichler képviselőtől neki tanulnia nem lehet. Egyébiránt a valódi tényállást majd ki fogja deríteni az a vizsgálat, amelyet a hír szerint beadandó petíció folytán megajtenek.

KÜLFÖLD.

Osztrák dolgok. Talán a magyar békepolitika sikerétől felbuzdítva, Ausztria is komolyan kezdi keresni az okos kibontakozást a maga bonyodalmas válságából. Ha nem csinálnak a jelek, nagy jelentősége van annak a rövid politikai híre-nek, amely szerint gróf Thun miniszterelnök a mai napon Prágába érkezett. Az osztrák kormányelnök a cseh tartománygyűlés megnyitása előtt személyesen óhajtott értekezni a cseheknek és németeknek vezető embereivel. Thun békét akar, méltányos békét, mindkét fél jogos érdekeinek lehető kimelésére. Terve nem új. A nyelvkérdést úgy akarja megoldani, hogy Csehországot nyelvi szempontból három részre osztja: egy tisztán cseh, egy tisztán német és egy vegyes részre. A cseh részben cseh, a németben német, a vegyesben cseh és német volna a hivatalos nyelv. Magát a vegyes részt is lehetőleg úgy szervezné, hogy a járárok minél homogénebbek legyenek s ott, hol a lakosság háromnegyedrésze az egyik nemzetiséghez tartozik, a külső szolgálati nyelv vegyes, a belső pedig a többséget alkotó nemzetiségé legyen. A terv szép és okos, de megvalljuk, nem jósolunk neki nagy esélyeket. A németek ezzel nem érik be, hanem követelik a nemzetiségi kuriákat a tartománygyűlésen s a kuriák számára a vetojogot. Vagyis olyanok képzélik az új rendelkezést, hogy a vetóban biztosítékot kapjanak a szláv majorizálására. Viszont a csehek határozottan berzenkednek Csehországnak nemzetiségek szerint való felosztása ellen. Az országot egységesnek kívánják megtartani s hivatkoznak az állami alaptörvényre, amely nekik ezt biztosítja. Ilyen körülmények között úgy látszik, hogy legalább ma még esakis a kormány akarja a békét. De lehet, hogy gróf Thun nem ment üres kézzel Prágába. Lehet, hogy visz magával engedményeket mind a két fél részére, úgy hogy az ellentéteknek kiegyenlítése, vagy legalább csökkentése talán mégis el lesz érhető. Nekünk úgy tetszik, hogy Thun inkább a szláv álláspont felé hajlik; talán Kaizlnak a kabinetből való kilépésétől s a cseheknek ellenzéki állásba vonulásától tart s ezért nem mer a németeknek erősebb engedményt tenni. Ez a prágai utazás mégis fordulatot jelez. Nyilván oda magyarázandó, hogy a korona megteszi Thunnal még ezt az egy kísérletet. Ha ez nem sikerül, akkor nincs kizárva a kormányválság s talán jön egy olyan kabinet, mely a németiséget is bevonja a kormányzatba s újra megismeri a Baereneither-féle experimentumot. Ez esetben Chlumetzky volna talán a jövő embere, ez a higgadt fejű német politikus, aki nemrég egy figyelemreméltó beszédben a németeknek a békés megengedezésre való készségeit fejtegette s ezzel egész Ausztriában feltűnő nagy hatást keltett. Ma még kevés biztató van a helyzetben; de felülről megvan a kibontakozás akarata és nyilván az az eltökéltség, hogy kormányválság árán is ki kell jutni a bonyodalomból. Ez, ha nem is sok, de mégis nagy lépés a kibontakozás felé.

A német haladópárt ma este a következő kom-münikét adta ki:

Bécs, március 10.

A mai lapok jelentik, hogy a kormány a nyelvkérdést a 14. §-szal akarja rendezni és teljesíteni akarja azokat a nemzeti politikai feltételeket, amelyeket a német ellenzék állított föl a csehekkel szemben, amelyek a kormány-nak csak indiszkréció következtében juthattak tudomására. A német haladópárt tökéletesen távol áll a kormány akciójától és ebben a kérdésben ragaszkodik eredeti álláspontjá-

hoz, amely szerint a cseh-német nyelvkérdés nem belső ügy, hanem az egész birodalomra kiható kérdés, tehát azt csakis a reichsrath valamennyi német pártjával egyetértéssel lehet és csakis így szabad megoldani.

Khina földarabolása.

Budapest, március 10.

Az európai hatalmak elérkezettnek látták az időt Khina földarabolására. A kínai-japáni háboru adta meg ennek az óriás országnak a halalos döfést, a sebeiben vonagló birodalomra most keselyűként csapnak le az európaiak. Zsiros, kövér préda ígérkezik: lázzal látják a megszerzéséhez az óvilág marodőrjei. Már a tegnapi nap elsőrangú kínai szenzációval szolgált: az olaszok *de facto* elfoglalták Szannum vidékét. Anglia admirálisának első lordja *Goschen* s vele egyidejűleg *Brodrick* úgy beszéltek az alsóház ülésén, mint akik eltökéltek magukat arra, hogy a kínai konról semmi áron sem mondanak le. De valamennyinél nagyobb meglepetést hozott egy bécsi hír. Nem kevesebből volt benne szó, mint hogy *Ausztria-Magyarország is gyarmatot akar szerezni Khinában*. A hírt a félhivatalos *Fremdenblatt* megcáfolja ugyan, a krónika teljességgel kedvéért azonban mégis be kell róla számolnunk.

Osztrák-magyar gyarmat Khinában.

A szenzációs hírről a következőket jelentik Bécsből:

Az itteni külügyi hivatal már hónapok óta foglalkozik azzal, hogy a kínai partvidéknek egy részét Ausztria és Magyarország részére elfoglalja. Eddig csak az államjogi nehézségek hátráltatták a terv megvalósítását, de miután most ezeket a nehézségeket megszüntették, (?) a közös kormány hozzájárított a terv megvalósításához. A közös külügyminiszter már régebben utasította báró *Cikan* pekingi követet, hogy tárgyaljon a csungli-jámmal megfelelő földterületnek átengedéséről. A kínai kormány eleinte nagyon szabódott, de most úgy látszik, elhárították a nehézségeket. Erre vall az is, hogy a hadügyi kormány az otlévo két korvetthez még csak egy hadihajót küld Khinába a kiszemelt terület elfoglalására. A kínai viszonyokkal ismerős emberek szeretnék, ha Ausztria-Magyarország azt a területet foglalná el, amely a nam-huáni öblöt környékezi és a szannumi öböltől, amelyre az olaszok vetették szemüket, délre fekszik. A kínai kormányval való megállapodás hír szerint úgy szól, hogy a nam-huáni vidék nem megy át örök időkre Ausztria és Magyarország birtokába, hanem annak csak bérelt földje lesz. A bérlő kilenvenkilenc esztendőre szól. Ez alatt az idő alatt Ausztria és Magyarországnak jogában állna a bérelt területen vasutakat építeni, amelyek a bérlő lejárta után Khina birtokába mennének át, bányákat nyitni és kiaknázni, árukat vám nélkül a bérelt területre szállítani s ott bizonyos korlátolt számú katonaságot tartani.

A szóbanforgó kínai terület térképét itt adjuk:

London, március 9.

A nagyhatalmak nem tesznek kifogást az ellen, hogy Ausztria és Magyarország Nam-Huán vidékét elfoglalja. A Kaiserin Elisabeth osztrák-magyar hadihajó Fu-Ning környékén cirkál s távirati parancsot vár az akció megindítására.

Bécs, március 10.

A külügyminiszterium hivatalos lapja, a *Fremdenblatt*, ma a következő cífolatot hozza:

Az a hír, mintha az osztrák-magyar monarchia Khinában földet akarna szerezni és hogy a Kaiserin Elisabeth hadihajó útja ezzel volna kapcsolatos, teljesen alaptalan.

Bécs, március 10.

Az esti lapok helytelenek mondják a *Neue Freie Presse* nek azt a fönntartással közölt jelentést, hogy Ausztria-Magyarország is szándékozik a kínai tengerparton egy részt birtokba vonni.

Az olaszok hódítása.

Róma, március 10.

A minisztertanácsban a külügyminiszter felolvasta a kínai kormány nyilatkozatát, mely kijelenti, hogy nem volt szándéka Olaszországot megsérteni. A minisztertanács elhatározta, hogy a kínai kormány nyilatkozatát nem veszi tudomásul és más elgétélt kér, még ha ultimátumot kellene is inténie.

Genet ellentengernagy március derekán elhagyja Nápolyt, hogy a Stromboli pánceles hajóra szálljon. Ő lesz a kínai hajóhadosztály parancsnoka.

London, március 10.

A Timesnak jelentik Pekingből:

A csungli-jámen ma közölte az olasz követtel, hogy a Szannum-öbölre vonatkozó táviratát azért küldte vissza, mert az abban foglalt követeléseket lehetetlen volt megadnia és kínai fölfogás szerint a más formában való visszautasítás veszélyeztethette volna a két hatalom egymáshoz való viszonyát. Minthogy azonban a csungli-jámen eljárása félreértést okozott, Khina római követét utasította, hogy fejezze ki sajnálatát az olasz kormánynak.

Peking, március 10.

Hivatalos körökben megerősítik, hogy az a hír, mintha az olaszok Szannumban partra szálltak volna, nem igaz. Diplomáciai körökben valószínűnek tartják, hogy De Martino olasz követ csak azzal a feltétellel fog beleegyezni, hogy újra hivatalos érintkezésbe lépjen a csungli-jámmal, ha a csungli-jáment a visszazármatatásról fonja kéri annak a táviratnak, amelyet sértő módon visszaküldött és ha beleegyeznek, hogy a szóban forgó ügyben tárgyalásra lép.

A csungli-jámen abban a válaszában, amelyet Maedonald angol követnek Olaszország követeléseit támogató jegyzékére adott, határozottan megtagadta, hogy ebben az ügyben tárgyalást indítson. Együttal arra kéri a csungli-jámen Maedonaldot, igyekezzék rávenni De Martinot arra, hogy minden további lépéstől elálljon. Az angol hivatalos körök hozzájárulását Olaszország követeléseire De Martino távirata végén tudatta, azt mondván, hogy a tárgyalások, amelyeket ő akar indítani, az angol követ közreműködésével és támogatásával folytatnának.

A Marco Polo és Elba olasz hadihajók Csefuban vannak.

Anglia fegyverkezik.

London, március 10.

A haditengerészeti költségvetés még a kormányparti lapokat is kellemetlenül lepte meg, mert nem várták, hogy a hadügyminiszter az idén három millió fonttal többet követeljen, mint tavaly. Ezzel a pénzügyminiszter előirányzata a múlt évhez képest öt millió fonttal emelkedett. A lapok azzal a kérdéssel foglalkoznak, hogy a régóta most először jelentkező deficitet hogyan fedezték. A pénzügyminiszter nagyobb jövedelmi adót akar kivetni. Ezzel szemben az újságok azt ajánlják, hogy az idén ne törlesszék a konzolokat. Az ellenzék erős támadásra készül a kormány ellen.

London, március 10.

Goschen, az admirális első lordja a hajóhad költségelirányzatának benyújtásakor mondtott beszédét azzal kezdte, hogy a költségvetést még soha sem terjesztették elő ilyen sajtóságos körülmények közt. Azután ezt mondta:

Előtünk az általános leszerelés tervezett reformja, mögöttük a múlt év nyugtalan október és november hónapjai. Mindenki emlékszik rá, milyen föltűnő bizalommal viseltetett a nép azokban a kritikus pillanatokban az ország tengeri hadereje és minden eshetőségre való készsége iránt. Ez a bizalom ju-

talma és eredménye volt a korábbi kültekezésnek. *Anglia készen állott:* nem volt szüksége lázas vásárlásokra, hirtelen legénységtoborzásra. Mindent nyugodtan és higgadtan intézhetett. Nem kellett lövészerkeket vásárolnia, vagy új megrendeléseket tennie. A pótköltésgevetésben álló százezer fontos tétel csakis az előző évben előírányozott hajók ágyufőlszerelésének megkezdését jelenti s nem szolgál esetleges mozgósítására. Fenyegetés nincs benne. Az ország nyugalma igazolja az előző évi költségvetést. Ha a hajóhad nem állott volna készen, az ország milliókkal többet vesztett volna az értékpapírok árhanatlására, a kereskedelem megingása és az általános nyugtalanság érzete révén, mint amennyit a hajóhad szaporítására fordítottak, nem tekintve a hitelnek azt a megrendülését, amely bekövetkezett volna, ha az országnak ezekben a zavaros időkben tanusított magatartása helyett félnék fontolgatással töltöttük volna az időt. A kontinentális hatalmakat kissé nyugtalanította az az állítás, hogy mi nagyban fegyverkezünk. Örülök, hogy itt ezt a nyilatkozatot tehetem, annak a fölfogásnak az eloszlatására, hogy szükségtelenül, vagy valamely különös célra, vagy valamely támadó akció céljából fegyverkezünk. Európa külügyi hivatalaiban az a mélyen gyökerező fölfogás uralkodik, hogy *Anglia támadó tervekkel foglalkozik*, azt hiszi, hogy elérkezett a kedvező alkalom a tervek végrehajtására és tengeri haderejében bizva, könnyelműen megragadja ezt az alkalmat. *Ilyen gondolat soha eszébe sem lehellett az angol kormányoknak.* A külföldön nem gondolnak rá, de tudniuk kellene, hogy ilyen szellemű hadjárat ellenére volna az ország egész hagyományának, erkölcsi érzésének és céltalan volna. (Helyeslés.)

A többi ország meg lehet róla győződve, hogy hátunk mögött áll az ország abban a törekvésben, hogy olyan igazságos ügyben, amely becsületünket és érdekeinket érinti, megövjünk jogainkat. Nem hiszem azonban, hogy támogatna bennünket az ország egy kedvező alkalom kedvéért indított háborúban. (Helyeslés.)

A miniszter azután az ideai program, a mult évi pótprogram végrehajtásának jelenlegi stádiumát ismerteti s azt mondja, hogy az egész programban előirányozott négy pánceleshajó alighanem a világ valamennyi flottájának legerősebb hajója lesz. Gyorsaságuk huszonhárom tengeri mérföld s alkotásuk olyan, hogy átmehetnek a szuezi-csatornán. A gyorsaság a főtenyész a cirkálóhajók építésénél. Építenek még két kisebb cirkálóhajót, amelyeknél a fokozott gyorsaságot kevésbé nagy árnyokkal egyesítik, különös tekintettel azokra a hajókra, amelyekkel esetleg szembe kell szállniuk.

A program megállapítására közrehatott továbbá a leszerelő konferencia összeüléseinek közeldése. (Helyeslés.) Merészeg volna azt állítani, hogy lehet programot megállapítani a többi nemzet programjának tanulmányozása nélkül. *A többi nép programjának tanulmányozása azonban nem nagyon megnyugtató.* A tengeri haderő óvrisz szaporodása konstafálhat nemcsak azoknál a hatalmakkal, amelyek esetleg Anglia ellenfelei lehetnek, hanem más hatalmakkal is, amelyek csak nemrég kezdtek részt venni a tengeri versenyben. Jogos-e azt mondani, mondja a miniszter, hogy követeléseink valamely angol kormány támadó politikájának eredményei? Támadó szellemű eredmények-e ezek a követelések? *Más hatalmak eljárása erőszakolta ránk ezeket a követeléseket.* Nem volt szándékunk emelni a mértéket. Az előirányzatot egész a mai fejtegetésig titokban tartották, mert ha előbb hozták volna nyilvánosságra, egész Európába kitelegrafálták volna, hogy Anglia emelte a hajóhad költségvetését, ami támadó tervekre és a béke ellen irányuló valamelyes szándéokra vall, a béke ellen, amelyet az ország óhajt s a melyet egy kormány sem kívánt annyira, mint a mostani.

Ha a békekonferencia határozatai és más nemzeteknek e konferencia eredményéből folyó eljárása lehetővé teszi, hogy programunkat módosítsuk, a nélkül, hogy a többi nemzethez viszonyított állásunkat megváltoztatnók, mert a hogy a többi nemzet növekedett, úgy növekedtünk mi is, kijelentem a kormány nevében, hogy ha a többi nagy tengeri hatalom kész volna hajóépítési programját megváltoztatni, mi is hajlandók vagyunk előkezénységre, amennyiben szintén módosítjuk a miénket. Ennek kétségtelenül óvrisz akadályai vannak, de az a kívánságunk, hogy a konferenciának sikerüljön az európai népekre nehezedő iszonyu terheknek a könnyítése, őszinte. (Helyeslés.) Ámde ha az orosz cár reményei nem valósulnak meg, akkor az általam előterjesztett programnak főnn kell maradnia. Ez a program azon az alapon épült föl, amelyről az alsóház mindig kívánta, hogy megmaradjunk rajta. A legkisebb követelések vannak benne, amelyek a többi ország hajóépítési költségeire

való tekintettel támaszthatók. Azt hiszem, hogy a nemzet kész lesz ezeket a nagy kiadásokat viselni. *Goschen beszéde után a vitát elhalasztották.*

London, március 10.

Az alsóháznak ülésén egy hosszú intézett kérdésre kijelenti Brodrick, hogy semmiféle változtatást nem tettek Lord Salisburynek és Curzonnek 1896. augusztus másodikán bejelentett azon az ígérten, hogy *Khina támadás ellen megvédjük.* Nem hiszik azonban, hogy a vasutnak észak felé való továbbépítése tárgyában ilyen kérdés merülne föl. A kormány tudomása szerint a pekingi orosz követ nem újította meg tiltakozását. Ugy mondják, hogy a kínai kormányál tett előterjesztését az a szándék vezette, hogy felhívja a kínai kormány figyelmét arra a tendenciára, amely — amint az orosz kormányok látszott — a kölcsönnyegyezményben kifejezésre jutott, t. i. hogy *Khina ne tartsa meg Oroszország ívét vállalt korábbi kötelezettségeit.* Az orosz követ lépésének tehát nem az volt a célja, hogy a vasut építésére való kölcsönöknek Angliával való megkötése ellen kifogást tegyen. A kormány értesülései nem adnak okot arra, hogy hitelt adjon annak a hírek, hogy 20.000 főnyi orosz csapat áll Kirinben.

Brodrick közli továbbá, hogy a kormány értesülése szerint a *kínai kormány még fontolgatja az olasz kormányt a Szannum-öbölre vonatkozó követeléseit.* Mi — mondja a szónok — kifejeztük szimpátiánkat Olaszországnak arra a kívánságára nézve, hogy Khinában köszönállomást kapjon, de mindig elismertük, hogy ez olyan kívánság, amelyre nézve a kínai kormányának joga van fontolóra venni, hogy elfogadják-e vagy sem.

Peking, március 10.

A csungli-jámen a pétervári kínai követtől táviratot kapott, amelyben közli, hogy az orosz és a kínai kormány közt folyt tárgyalások következtében a pekingi orosz követ vissza fogja vonni azt a tiltakozást, amelyet a niu-ovangi vasut kölcsönére vonatkozólag a hongkong-shanghai bankkal kötött szerződés ellen emelt.

HIREK.

Tizenkét fekete golyó.

Berlin, március 10. Dr. Schwebach Pál, Angolország berlini főkonzulát kibuktatták az *Union Klub*ból.

Apró-cseprő kis vérmérsékleti nuánszon mulott, hogy nem ez a távirat érkezett Berlinből: „Dr. Schwabach Pál, angolországi főkonzul tegnap este föbe lötte magát.” A vérmérséklet mineműségéből magyarázzák ugyanis egymely lélekfürkészők a férfi valamennyi erényét és bűnét. Ám a pszichológiai igazságok is éppen olyan relatívek, mint a többiek, ezért, ha dr. Schwabach főkonzul urnál nem hiányzott volna a fönt általánosságban említett nuánsz, ugy olysavalmat cselekedhetett volna, amely bűn is lett volna, meg érný is. Ha föbe lötte volna magát, akkor, ugy lehet, az *Union Klub*, Berlinnek ez a legelső kaszinója is kitétte volna a fekete lobogót, jóllehet Schwabach doktor urat nem vették föl a tagok díszes sorába. Az unionistáknak a maguk szempontjából igazuk volt. Minek a sok gróf, báró és egréb nemesi koronával ékesített urak között egy közönséges polgárember? Még akkor is minek, ha az a polgárember föl is vitte a főkonzulságot? Lám, a Klub der Harmlosen-t is a rendőrség kezébe játszotta Szász-Köburg Góta néhai trónörököse, mert véletlenül az utolsó éjjel elvesztett százhatvan ezer márkát. Csak egy üres pénztárcá, — és mindjárt világraszóló botrány keletkezik. Különösen, ha a vesztőfélben his adagszentimentális, is lakozik. A megboldogult Klub der Harmlosen tagjai mind bent vannak az *Union Klubban*. Tizenkettő közülök fekete golyóval szavazott az angol főkonzul tagsága fölött, ez pedig alapszabályszerűen tiszta bukás, afféle előlegezett kigolyózás. Tizenkét böles, aki roppant ügyesen mozog a logikai lajtortákon és ért az igazságok tranzmissziójához. Ha egy trónörökösnek elfogy a pénze, mennyivel inkább fogyhat el egy nem-trónörökösnek? És ha botrány keletkezik egy főherceg

ravatala fölött, mekkora lehet a botrány, ha egy közönséges származású, előkelő állású ember halála adja a szenzáció fonálát a rendőrség kezébe? A tanulság: csak pénz ember lehet bevenni az *Union Klubba*. Dr. Schwabach Pál ur szép fizetést élvez az angol kincstár jóvoltából, talán kártyára is telik belőle. De az angol ebben a tekintetben megbizhatatlan. Ki tudja, vajjon nem hagyja-e ott a kompániát, mihelyt az első ötven ezer márkát elveszti? Nem szükséges tehát felekezeti okokra visszavezetni a főkonzul esetét, hiszen egy vérbeli rokona szintén a fölvétele ellen szavazott. Az a bizonyos kalmárszellem a baj, amely mindig csak szerezni akar pénzt és soha sem veszteni. Semmit sem akar veszíteni. Még egy kis élet sem.

Schwabach doktor urnak ugyanis eszébe sem jutott, hogy uriember agyonlövi magát, ha nem veszik föl az *Union Klubba*. Előhozatta az utazó táskáját és expressz-vonaton Bécsbe röpült. Az expresszre, meg a kényelmes vászon utazóruhára soha sem sajnálja az angol a pénzt. És nem a szégyen, vagy a megalázás miatt hagyta ott kis időre a főkonzuli palotát. Csupán azért, mert tudta, hogy az *Union Klub* titkos szavazói sorban be fognak nála kopogtatni és ki fogják fejezni a véletlen fölött legűszintébb sajnálataikat. És a kártyás unionista, még ha részvétlátogatást is tesz, akkor is bátorodik néhány márkát kölcsönkérni... Bécsben biztosabb az ember.

(H-u.)

Budapest, március 10.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Március 15-én új előfzetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfzetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hir.** Perczel Dezső, a képviselőház elnöke minden csütörtökön délután 2 órakor fogad.

— **Beteg főherceg.** Arcofél jelentik, hogy Ernő főherceg, Rainer főherceg fivére, ma rosszabbul érezte magát. Láza tetemesen emelkedett s az éjszakát igen nyugtalanul töltötte a főherceg.

— **A vas megyeiek Széll Kálmánál.** Széll Kálmán holnap délután 5 órakor a miniszterelnöki palotában fogadja Vasvármegyének Reiszig Ede főispán és dr. Károlyi Antal alispán vezetése alatt megjelenő 150 tagu küldöttségét, amely őt mint a megye fiát tidvőzli miniszterelnökké történt kinevezetése alkalmából. Este fél 7 órakor a küldöttség a Royal-szállóban lakomát rendez, amelyre Széll Kálmán és a kormány többi tagjai is hivatalosak.

— **A belga királyné betegsége.** *Mária Henriette* belga királyné egy este kiadott orvosi jelentés szerint bronchiális tüdőgyulladásban szenved, amely már a krízises láz-leesés stádiumában van. E hó 4-ikén este visszaesés állott be, amely a betegségnek nagyon komoly jelleget adott. Azóta a betegség egyes jelenségei enyhébbek. A betegség lassu, de kedvező lefolyásu.

— **A J'Indépendance Belge** a beteg királynéről a következő érdekes kis történetet mondja el:

Egy este, amikor a királyné, nagy toaletten épp az ebédnél ült, melynek befejezése után a színházba készült, az ebédlőben felszolgáló inasok sorában nagy izgatottságot észlelt. Kérdésére, hogy mi történt, az egyik inas így felelt:

— Felsőg, egy munkásnő megbetegedett.

A királyné csipkekendőt dobott a vállára és az inas megmutatta neki a szobát, ahová a munkásnő, egy konyhatisztogatónót, bevitték. Az asszonyt szélhűdés érte. A királyné feltépte az öntudatlanul fekvő betegnek ruháját és éjfélig maradt nála, amikor a munkásnő a királyné karjaiban meghalt. Megelőzőleg még a királyné megígérte a haldoklóinak, hogy fiugyermekének gondját fogja viselni.

— **Tisztelegés az új miniszterelnöki.** Barlovics György budapesti szeb főkonzul tegnap Széll Kálmán miniszterelnöknél, ma pedig Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternél tett tisztelői látogatást. Az új minisztereket igen szivesen fogták a főkonzul, a kívül fontos allami ügyekről is értekeztek.

— **Házasság.** Dr. Singer Árnin tekintélyes fővárosi ügyvéd, a napokban jegyezte el Budapestten Singer Ega kisasszonyt. — *Steiner József*, Sárbovárd-ról eljegyezte *Rosenthal Már* sarvari vállalkozó leányát Janka kisasszonyt.

— **Szell Kálmán nálunk ebédel.** A Budapesti Ujságírók Egyesületének történetében nevezetes nap lesz március tizenhatodika is. Nemesak azért, ami a legfontosabb benne, hogy az egyesület ezen a napon ünnepli meg a sajtószabadság ünnepét, hanem mert vendégül látja a maga szerény asztalánál Magyarország ez idő szerinti nagyurát, a miniszterelnököt és a minisztériumot is teljes számban. Az egyesületnek volt több olyan lakomája is, amelyben részt vettek a közélet legnagyobbjai, egyik ebédjén egymás mellett ült Tisza Kálmán és Schlauch Lőrinc, nagyváradi bíboros, de az aktív politika vezérférfiai közül ilyen illusztris alakok és ennyien még nem telepedtek le a fehérre terített asztala mellé. A lakoma az Országos Kaszinóban lesz s a minisztereken kívül a politika sok nevezetes tényezője ígérte meg, hogy eljön az újságírókkal együtt ünnepelni a sajtó felszabadulását.

— **A pápa felgyógyulása.** A pápa váratlan felgyógyulása a rokonszenv imponáns megnyilatkozására adott alkalmat, melyhez minden ország és minden társadalmi kör hozzájárult. Több mint 20.000 távirat érkezett a Vatikánba, melyekben egyrészt tudakozódnak a pápa egészsége felől, másrészt szívesen szerencsekívánatokat tolmácsolnak. Az uralkodók és államfők által küldött táviratok között különösen kettő nagyon meghatotta XIII. Leó pápát. Mindkettő királyunk részvételtjes távirata volt, melyekre a pápa forró köszönetének nyilvánításával válaszolt. Az orosz cári is küldött táviratot, melyben az uralkodó azon kívánságát fejezi ki, hogy az Isten a pápát az emberiség javára és a béke érdekében még sokáig éltesse. Mihelyt a szent atya egészsége teljesen helyre áll, azonnal nyilvánosan fejezi ki háláját a rokonszenv számtalan gyengéd nyilvánításáért. A bibornokok fogadtatását március 2-áról április 10-ére halasztották el, amely napon a pápa nevenapját is meg fogják ünnepelni.

— **II. Vilmos francia származása!** Még csak éppen az hiányzott, hogy a franciák azt süssék ki a német császárról, hogy francia származása. Most ez is megtörtént. A *Le Journal* a következőleg bizonyítja ezt az állítást. A *nantesi* edictum utáa egy *poitou* nemesember: *Alexandre Desmiers*, Olbreuse ura kénytelen volt menekülni az országból. Németországba szökött, s magával vitte leányát, Eleonórát. Ezt a szép lányt nőül vette egy uralkodó herceg, a hannoveri herceg fivére. Ebből a házasságból egy lány származott. A lány *Wolfenbüttel* Agosthos ment nőül, majd özvegy lett, s 1682-ben felesége lett unokafivérének, a második hannoveri választófejedelemnek, aki házának első királyá volt Angliában. Ebből a házasságból származott *György Agost* angol király. *György Agost* lánya nőül ment a második porosz királyhoz, *I. Frigyes Vilmos*hoz, s anyja volt Nagy Frigyesnek. — Így tehát a porosz királyi háznak, ha ősről-ösré haladunk visszafelé, egyik forrása Franciaországban fakadt. Mit szól ehhez a német császár?

— **Sadovszkij családja.** *Zimonyból* telegrafálják nekünk, hogy ma *Sadovszkij* orosz követ családja is elhagyta már a szerb fővárost. Egyenesen Oroszországba utaztak, ahová *Sadovszkij* mint ismeretes, már néhány nappal előbb elutazott. *Zimonyban* biztosan tudják, hogy *Sadovszkij* nem foglalja el többé belgrádi állását.

— **Küldöttségek a minisztereknél.** A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete nevében *Zerkovitz* Emil elnök vezetésével *alatt Fleischnann* Emil, *Dávid Rezső*, *Gara Jákó* és *Schlanger Mór* titkár ma délután tisztelegtek *Hegedűs Sándor* kereskedelmi miniszternél. *Zerkovitz* Emil üdvözlő szavaira válaszolva, hosszabb beszédében foglalkozott *Hegedűs* miniszter az alkalmazottakkal, kiknek, mint szószórint mondta, sokszor sajnálatosan szomorú helyzetét alaposan ismeri és mindenkor azon lesz, hogy az alkalmazottak igazságos óhajait, jogos érdekeit a rendelkezésére álló törvényes eszközökkel támogathassa. Ezután a küldöttség minden egyes tagjától szívesen kézzoríttatást vett bucsút.

— **Finále.** Aradról táviratozza tudósítónk: Az *uj-szent-annai* zendülés ügyében elfogottakat ma szabadon bocsátották. A kirendelt katonaság holnap visszatér Aradra.

— **A hipnotikus botrány eredménye.** *Krause* Albert tanár ma este s szuggesztiós előadást hirdetett a műgyógyintézet hallgatók segítőalapja javára a Terézvárosi Kaszinóban. A rendőrség az előadás megtartását tiltotta.

— **Rehabilitáció.** *Szolnokról* táviratozza tudósítónk. *Szolnok* város bizalmat szavazott *Kerekes Béla* városi ügyésznek, akit legutóbb fülfüggesztettek állásából.

— **Abauj-Tornavármegyei orvosi szövetsége,** mint nekünk *Kassáról* jelentik, ma nagy lelkesedéssel megalakult. Elnökké dr. *Szentimrey* Akos megyei

főorvos, alelnökké dr. *Spatz* Dávidot, pénztárosá dr. *Kálmán Bélát* és titkárrá dr. *Grün* Lajost választották meg.

— **Nagyvárad részvéte.** Gróf *Apponyi* György *Nagyvárad*nak tudvalevőleg díszpolgára volt. A város elhatározta, hogy gróf *Apponyi* Albert édesatyja halála alkalmából a következő részvétlétviratot küldi:

Méltóságos gróf *Apponyi Albert*
orsz. képviselő urnak

Budapesten.

Méltóságos Urak!

A végzet könyörtelen, kérlelhetlen keze, mely Méltóságod fiúi szívében a fájdalom könnyűpatakjait indította meg, Nagyvárad város diszeiből is kitépett egy nemes férfit, aki a nemzet hajójának kormányruját akkor vette kezébe, amikor ahajót a víz már-már eltemette. Gróf *Apponyi* György országbíró a nemzet jogának és igazságának nagy és elővülhetlen szolgálatakat tett a legnehezebb időkben s ezen érdemeiért választotta őt meg Nagyvárad város díszpolgárává, szeretetének és becsülésének tetteiben adván tanuilejét. Az az aranyfonal, amely a megboldogult nemes szívét a nemzethez fűzte — megszakadt. Igaz és őszinte fájdalom hat át bennünket a város díszpolgárának elhunytá alkalmából. Városunk történelmébe gróf *Apponyi* György neve aranybetűkkel van beírva s a mily igaz szeretettel iktatta be a város legnagyobb polgárai közé az elhunyt nemes gróf nevével, oly őszinte most a mi részvétünk, melyet Méltóságodnak e sorokban tolmácsolunk.

Adjon Isten Méltóságod nagy szívifájdalmára balzsamot és vigasztalást.

Nagyvárad, 1899. március 9.

Dr. *Bulyovszky József,*
polgármester.

— **Báró Fejérváry osztrák világitásban.** Báró *Fejérváry Géza* magyar királyi honvédelmi miniszter urat itthon azért szítja az ellenzék, mert tulságosan osztrák. Azt mondják, hogy sárga-fekete szellemet csempész be a honvédségbe s minduntalan fölemlegetik azt a vétkeket a kegyelmes tábornagy-miniszter urnak, hogy közös hadseregbeli generális voltaképpen, aki csak ki van vezényelve a magyar miniszteri székbe. Ezekkel a vádakkal a legújabbidig miniszter már leszámolt. Föl se veszi, ha eldörgik a balmezőben. Szóval nem jön zavarba, ha magyarul villámlik az ég, de mit szól ahhoz, ha nemetül rontanak neki s éppen a katonák, akikért pedig idehaza ő tartja oda az ellenzéknek a hátát.... Ezt volna jó tudni.

A *Neue Arnee Zeitung* ugyanis szörnyű haraggal ront neki *Fejérváry*nak abból az alkalmából, hogy megint szóba került a tisztelt *Házban* a *Hentzi* szobor dolga s *Rigó* *Ferenc* a kanálisba kívánta ezt a nem éppen szimpatikus műemléket.

A német újság ezt írja:

Irgend ein Herr Thaly (valami *Thaly* nevű ur), aki unalmas óráiban, mint *Rákóczy-histórius*, az irodalommal is megpróbálkozott, nagyon sok ideje lévén, a magyar képviselőházban szóba hozta megint a *Hentzi*-szobrot. Erre egy *Rigó* nevű ember azt kiáltotta közbe: Kanálisba vele! Az elnök rendreutasította a közboszolót, tehát a formának elég volt tőve, ámde a magyar képviselő nem respektálják az elnök rendreutasítását és még meg is éljenzék *Rigó*t. Ugyan mit szólhatnak akkor egy magyar városban, ha valaki elküldtán magát: Kanálisba a *Kossuth-szoborral*! Nem linhelnek-e meg? Nem ütnék-e agyon az illetőt?

Fura hasonlat. Ha valaki egy magyar városban azt mondani, hogy: Kanálisba a *Kossuth-szoborral*, hát azt a valakit bedugnák a kanálisba. Ha azonban ezt odaát mondanák, amint hogy ennél még sokkal cifrábbakat is mondanak, eszünkbe se jutna akármelyik minisztertől számunkra a sérelmet. *Fejérváry*val pedig ne vicceljenek az urak, mert ez az ur németnek is elég német, de magyarnak is elég kuruc s ha megharagszik, megfricskázza az urakat.

— **Lopott posta-értékjegyek.** Több napilap mai számában nagyobb postabélyeg-tolvajlásról adott hírt. Erre a hírre vonatkozólag *Zárday* József, a magyar királyi államnyomda igazgatója ezt a nyilatkozatot küldte be:

A mai napon megejtett hivatalos vizsgálat eredménye szerint a vezetés alatt levő magyar királyi államnyomdából sem selejtés, — sem forgalomba bocsátásra szánt postadíj-jegyek nem sajtítottak el. A selejtés példányokat az államnyomda nem államnyomdai közlegekből álló, az államnyomdától teljesen független bizottságnak szolgáltatja át s azoknak megsemmisítését ez a bizottság eszközözi.

— **A megbántott öreg honvédek.** A honvédegyesületek központi választmányának üléseit mindig higgadt, mérsékelt tónus jellemezte, de ma kivételesen a derék öreg urak is izgatottan, helyenkint elkéséssel vitatkoztak. Nagyon bántotta őket, és méltán, az a gyalázkodó röpirat, amely megtámadja dícsőséges nemzeti multunk tiszteletreméltó szereplőit és érthető, ha sokan elégtételt kerestek a rágalmak ellen. *Feleky Miklós*, a Nemzeti Színház nyugalmazott művésze hozta szóba a röpiratot, amelyben *Veridicus* kegyetlenül neki megy, talán maga se tudja, miért, a 48/49-es honvédeknek és felmagasztalja *Bánffy*t, aki nagyon sokat tett a honvédekért s aki az öreg harcosok helyzetét biztosabb alapokra fektette.

Az öreg *Feleky* érdeme szerint bánt el a gyalázkodó röpirattal s mint mondta, nagyobb gyalázatot még nem követett el ember az öreg honvédekkel, mint annak a röpiratnak a szerzője.

— *Megrugdosnak bennünket!* — kiáltotta szenvedélyesen *Feleky*.

— *Gyalázat!* — hangzott fel több ajakról egyszerre.

Élénk vita fejlődött ki *Balogh* indítványára, aki kérte, hogy a gyalázkodó *Veridicus* felett térjenek napirendre s ne feleljenek a röpiratra.

— *Nem, erre felelni kell, ezt a gyalázatot nem hagyhatjuk magunkon* — mondotta erős hangon az öreg *Feleky Miklós*.

Erés zugás hangzott fel, miközben *Csatáry* Lajos állott fel. *Csatáry* véleménye az, hogy *Veridicus* nem méltó arra, hogy a központi bizottság feleljen neki.

Mikár *Zsigmond* csak röviden óhaj választolni *Veridicus*nak. A magyar honvédek a hazáért küzdöttek s ha olyan ember akad, aki ezt kétségbe vonja, az nem lehet méltó arra, hogy egy ilyen tekintélyes testület, mint a 42-as honvédség lealacsonyítsa magát miatta annyira, hogy hosszabb válasza menjen bele. (Helyeslés. Felkiáltások: *Ki kell nyomozni, ki az a Veridicus!*)

Szentimrey a napisajtóval szeretné közölni a röpiratot, az majd védelmébe venné a honvédek, akiknek ennyi megaláztatást és gyalázkodást kell eltűrniük az utókor részéről.

Többen szólaltak meg fel részint a mellett, hogy a röpiratot nem kell szó nélkül hagyni, részint ellene.

Podmaniczky elnök nem szeretné, ha válaszolnának a röpiratra, mert ez a nélkül nem lehet tenni, hogy a volt miniszterelnököt meg ne sérték vele. Ő azt a latin közmondást tartja szem előtt, hogy: *De mortuis, nihil nisi bene!* Ő nincs ellene, ha a központi választmány kimondja, hogy felelni fog a röpiratra, de ő ki akarja az alól vonni magát, mert a volt miniszterelnök személye iránt tisztelettel viseltetik.

Csatáry szintén ilyen vélyeményen van.

Nagy bajjal járt a kérdés leszavaztatása. *Podmaniczky* felállással akart szavaztatni, *Mikár* meg névszerint.

A nagy zavarban *Balogh* alelnök tette fel a kérdést s *Mikár* olvasta a nevetek.

A szavazás eredménye az volt, hogy két szavazattal többséggel kimondták, hogy a röpiratra nem felelnek.

A következő tárgyak már kevésbé keltettek vitát.

Csatáry Lajos végül azt indítványozta, hogy az új miniszterelnököt, *Szell* Kálmánt küldöttség keresse fel és adja elő a honvédek sérelmeit. *Csatáry* tudja, hogy *Szell* a jog, igazság és a törvény embere és ezért biztos reméli, hogy a honvédek sorsa *Szell* alatt jóra fordul. (Felkiáltások: *Éljen az új miniszterelnök!*)

A bizottság az indítványt egyhangulag elfogadta és *Csatáry*t kérte fel a miniszterelnöknek átnyújtandó memorandum megszerkesztésére.

— **A falu nyugalma érdekében.** Fekészhaza ungmegyei községben a lehető legtermészetesebb halálal halt meg egy kilencven esztendősen öreg asszony. Ebben a korban már meg szokás halni, a falu azonban mégse nyugodott bele az öreg asszony halálába, mert az öreg néni köztudomás szerit boszorkány volt s ha életében sok bajt csinált a községnek, mennyit fog csinálni még majd halála után, ha följár a sírból megrognani a teheneket... Hogy ez meg ne történhesék, nagy szögekkel leszögezték az öreg asszonyt a koporsóhoz. Szóval *Könyves Kálmán* böles királyunknak nem volt igaza. Boszorkányok vannak még és lesznek is sokáig.

— **Walsin ur Afrikában.** Amikor kidobták a francia hadseregből, Walsin-Esterházy ur Angliába szökött. Ott azzal foglalkozott, hogy minden nap meginterjuváltatta magát, még pedig úgy, hogy ma mindig megeafolta azt, amit tegnap mondott. Végül aztán már az angol lapok külön esküt követeltek tőle, hogy igazat mond. Legvégül aztán kidobták a lapok is. Most egy gondolt szegény, és elindult *Abesszíniába*. Ott a Menelik király hadseregébe fog beállni, s ha jól viseli magát, megint lehet őrnagy. Szatira a dologban csak azon a ponton van, hogy végre igazán oda került Walsin-Esterházy, ahová való. Azok közé ugyanis, akiket nem lehet fehérre mosni ...

— **Pasztuló falu.** Nyíregyházáról táviratozza tudósítónk: *Paszabon* ma reggel nagy szőben kigyuladt egy számfődeles ház. A tűz gyorsan tovább terjedt és délutánra husz házat és hatvan melléképületet emésztett föl. A nagy szélviharban sző sem lehetett mentésről, az épületekben sok háziállat benne égett. A kéréséssel lakosság nyomorának enyhítésére az alispán tekintélyes összeget utalványozott ki.

— **A polgári iskolai tanárok gyűlése.** Az országos polgári iskolai tanárogyűlését vezetőség ma délután tartotta gyűlését *Lád* Károly elnöke alatt. Elsőnek *Volenszky* Gyula tükörterjesztése elő annak a feliratairól terjesztette, amelyet az egyesület nevében a *sztárai fők tanárvizsgáló bizottság* kinevezése miatt küldenek a miniszterhez. A feliratban helytelenítik a miniszter eljárását és kéri, hogy a jövőben csak a Budapesten székelő országos tanárvizsgáló bizottság előtt engedélyezzen polgári iskolai tanári vizsgálatot. Az igazgatóság határozata szerint a feliratot még a husvétü naggyűlés elé terjesztik. Megállapították ezután a husvétü nagy választmányi ülés programját, melyen a sztárai eseten kívül a polgári iskolai reform és több indítvány foglal helyet. Jelentést tett ezután az elnök, aki egyszersmind a közoktatási tanács polgári iskolai bizottságának előadója, a hétszázalékos polgári iskola tantervi munkálatairól, mely már a jövő héten a tanács állandó bizottsága elé kerül. Különösen értékes a tantervi munkálatnak az a része, amely a közigazgatási szakra képestit a hétszázalékos polgári iskola abiturientienseit. Erre nézve meghallgatta a bizottság a különböző miniszteriumok és a fővárosi és vidéki közigazgatás szakértőit. Mindannyian örömmel üdvözölték azt az iskolareformot, mely a magyar közigazgatásnak ama állásaira képesítene, melyhez sem jogi, sem műszaki végzettséget nem kívánhatnak. Nevezetes még a tanácsi munkálatoknak egyik momentum a polgári iskolai reform tárgyában. Ugyanis a bizottság egyik tagjának kezdése következtében a tanács felkérte a statisztikai hivatalt, hogy mindazokról az állásokról, melyekre a polgári iskola képesítene, számszerű adatokat bocsásson a közoktatási tanács rendelkezésére. Az igazgatóság köszönetet mondott az elnök közléséért, melyek természetesen a részleteket fel nem tárták. Végül elismerését fejezte ki az elnök tövekényesséért, folyó ügyeket intézett el és ezzel a gyűlés véget ért.

— **A nyomor.** *Rádel* Pál ötvennyolc éves kérésze ma este *Bulyovszky*-utca 28-ik számú lakásán forgópisztolyal halántékra lötte magát és néhány percére meghalt. A szerencsétlen ember nagy nyomorúságában lett öngyilkossá.

— **Ok és okozat.** *Arany Tóth* Mihály, a *szegedi* közös háziérezd 4-ik századának egy közkatonája, hétfőn hajnalban fölé lötte magát. Pár pillanat alatt meghalt, tegnap el is temették öreg szülei jelenlétében. Ez az okozat és — minden logika ellenére — csak utána jön az ok. A *szegedi* kaszárnyákban a tiszt urak egyszerre csak komolyan kezdtek venni a közlegénynek följelentéseit. A huszároknál szigorú vizsgálatot indítottak *Nagy Sándor* őrmester ellen, aki már tizenkét éve katonáskodott. Részeges ember volt és a közlegényeknek volt mit szenvedniük alatta. Nagyon összegyűlemlett a sok följelentés és a parancsnokság most már igazán hozzálátott a vizsgálatához. Az őrmester, akinek fiatal felesége és egy kis lánya volt, tegnap két napi bűdosás után a szájába röpített egy golyót és szörnyen halt.

— **Szerb dalosok Budapesten.** A belgrádi dalosgyűlést németországi művészi körutjából hazatérően ma déli egy órakor Budapesten érkezett. A keleti pályaudvaron *Barlovecz* főkonzul, *Weisz* Soma alkonul és a szerb konzulatus tisztikara fogadta a dalosokat, akik *Sztanoevics* egyetemi tanár és *Zukius* államtanácsos elnökök vezetésével érkeztek meg. A szerb dalosok igen meg vannak elégedve németországi kirándulásukkal. Berlinben, Lipcsében és Drezdában rendezett hangversenyek fényesen sikerültek. A berlini királyi operában tartott egyik hangversenyükön megjelent *Vilmos* német császár is s két előnk előtt legmagasabb elismerésének meleg szavakkal adott kifejezést. Drezdában a szász király előtt énekeltek s egyáltalán mindenütt kitüntető fogadtatásban részesültek. Ma délben megérkezésük után ebédhez ültek, melynek végzetével egy pár magyar és szerb dalt énekeltek. Három óra után folytattak utjukat Belgrádba, ahol ünnepélyesen fogadják őket.

— **Egy dzsentelmén öngyilkossága.** Megdöbbenéssel veszünk tudomást egy olyan tragédiáról, amely nemcsak megrázza a jobb és a jobbódoak lelkiéletét, hanem egy-egy pillanatra némává teszi az igazságérzetet, hogy aztán annál vehemensebb haraggal törjön ki az ellen, aki ezt a tragikus katasztrófát vétkes könnyelműséggel földézte. *Z. M.* előkelő család sarja, ismeretlen körülmények következtében eljutott a becsület szegénység lejtőjére és — mire volna jó a tagadás? — időnkint nélkülözések között, de mindig korrektül teljesítette kötelességeit. Minden tekintetben megfelelt annak a társadalmi pozíciónak, melyet születésénél fogva elfoglalt.

Z. M. ma délben hirtelen és váratlanul öngyilkosságot követett el és meghalt mint a könnyelműen vétkes rágalmazásnak, a felületés vádaskodásoknak és a becsületességnek áldozata. Az a vád nehezült a puritán jellemű férfura, hogy anyagi helyzetén könnyítendő, egy gyöngye pillanatban megfélekedett magáról — és loppott. Ez az undok gyanu annyira konsternálta a becsület szegénységnek ezt a számandó vértanuját, hogy minden szó nélkül, csupán egy néma mosolygással és egy hangos pisztolydurranással előfalta meg a rágalmazót. Az öngyilkosság részleteiről és a lelketlen rágalmazó kiletéről egyelőre még nincsenek híreink.

A tudósítónk utólag azt jelenti, hogy *Z. M.* nem előkelő állású állású egyén, hanem egy *Zsili* Mihály nevű szegény kocsisember volt. Mi azonban már megirtuk az esetet úgy, mintha az öngyilkos a felsőbb köröknek tagja lett volna. Az olvasóra bizzuk, hogy törője hiradásunkból azt, ami az áldozat előkelőségére vonatkozik, a többi talán érvényben maradhat a rangbeli lefokozás után is?!

Avagy nem ...?

— **Turista-estély.** A Magyar Turista Egyesület budapesti osztályában ma este dr. *Thüring* Gusztáv nagy közönség előtt érdekes előadást tartott a *budai és piilisi hegyvidék történelmi emlékeiről*. Tízeten ismerette a budai hegyvidék történelmileg nevezetes helyeit, különösen a Hárshygen állott híres páloskolostort és Nyéket (a mai Zugligetét). Azután pedig a piilisi hegyvidék történelmi vonatkozású helyeit ismertette. Közülük legérdekesebbek: a pomázi Köhgy és Csikóvár (a Csikó nemzetség várának omladékaival), a piilis-szent-kereszti páloskolostor, (mely az egyetlen magyar szerzetes-rend bölcsője volt) és a cisztercita-apátság, ahol Gertrud királynét eltemették; továbbá Huta-Szent-Lélek, Dömös és Visegrád. Dömösön ma is felismerhetők még *I. Béla* király palotájának maradványai, ahol a király a mennyezet beomlásakor halálát lelta, — ugyszintén a későbbi híres prépostság romjai a Prépost-hegyen. Az előadó sok szép vetített képen mutatta be a vidék történelmileg nevezetes pontjait.

— **Kereszt és medália.** *Gottfried Malensek*, a főtanító Cadramban Gonobitz mellett, utolsó perceit élte. Akkor összegyűlekeztek körülötte az iskolások és a közönség választmányi tisztjei, hogy ünnepeljék. A haldokló tulvilági nézettel szemlélte a különös mozgalmat ott az ágyánál. Keveset értett, alig sejtett már valamit is abból, ami vele történik, csak éppen nézett meredten a sokaságra. Abból pedig kivált két tekintélyes alak, mindegyik valami kis csillogó jóságot tartván a kezében. Odament az egyik a tulvilágra készülőhöz és ráragaszta mellére a csillogó holmit, az ezüst érdemkeresztet. Odament aztán a másik is és melléje tűzte a keresztet a másik csillogó valamit, ami a negyven esztendő szolgálata után járó medália vala. S a haldokló, mintha már csak ezt várta volna meg, néhány perc múlva átszenderedett az öröklébe. Az iskolások tisztjei pedig nagyon dicsérik őt, miközben szétoszlának ...

— **A lipótvárosi izraelita templom.** Az új zsidó templom építésére kiírt pályázat következtében beérkezett összes pályaművek a pesti izraelita hitközség központi épületének (VII., Sip-utca 12.) dísztermében közszemlére ki vannak téve e hónap 12-ikétől bezárólag 24-ikéig, naponként (szombat kivételével) délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig.

— **Halálhíres.** *Gruber* Antal nyugalmazott közoktatásügyi miniszteri számtanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa tegnap 63 éves korában meghalt. Halálát testvéreinek kívül nagy, kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Új. Takács** Istváné, született *Janicsok* Anna urnó e hó 9-én 39 éves korában Budapesten meghalt. *Balogh* Andorka, negyedik osztálybeli tanuló e hó 7-én 10 éves korában Budapesten meghalt.

— **Jutalomjáték.** Március 15-ikén díszes jutalomjáték lesz a *Somossy* Múlatóbn *Köszeghy* Jenő főrendező tiszteletére. Az ünnepelt öt év óta működik

a kulisszák mögött, a mulató sikereinek nagy része az ő érdeme. A jutalomest műsorán a legszenzációsabb számok vannak, előrelátható tehát, hogy a mulató közönsége méltóképpen fogja ünnepelni az előadások láthatatlan kezét, a fardhatatlan főrendezőt.

— **Hűtlen irnok.** *Demezszy* Kálmán *Sarló* Vende abauj-zsántói körjegyzőnél irnokoskodott. *Sarló* nagy bizalommal viesellett *Demezszy* iránt és pénzkezeléssel is megbizta. Az irnok azonban visszaél a bizalommal és nagyobb összegeket elskikkasztott. Legutóbb 500 forintot loppott ki a körjegyző irasztalából és azzal Kassára szökött, ahol a rendőrségnek szemet szurt feltűnő költekezése, a miért le is tartóztatták. Elfogatása alkalmával még 150 ft volt nála.

(x) **Az Excelior fényképészeti műterem,** amely az Andrássy-ut. 29. szám alatt van, remek kivitelű képeket produkál, amit a kirakaton lévő mintagyűtemény is fényesen igazol, miért is felhívjuk a közönség figyelmét erre a műteremre.

Karvaly Mór.

Budapest, március 10.

Tizenöt éve lehet körülbelül — az idő hogy eljár! — mikor Lotz mesternek egy gyerek tanítványa a kezdő művész felénkséggel állított be hozzám, a *Magyar Szalon* szerkesztőjéhez. Egy rajtot hozott, mely „Az első cigaretta” kábító hatását drasztikus humorral illusztrálta.

A kép úgy eleven, friss, tragikomikus és igaz volt, hogy önkénytelenül elmosolyodtam és akarva se nyomhattam el azt a tréfás megjegyzést: Hátha Önnek is így megrátana a dicsőség első káprázata, ha ezt a rajtot elfogadnám, fiatal barátom és Önt a publikumnak bemutatnám. A dicsőség kelyhéből is veszélyes az első szippantás, és épp oly végtelenül válhat, mint az első cigaretta, melynek bodros füstjénél és kábító illatánál kigyulladnak a fiatal szív szenvedélyei, az ábrándos ifjúság rajongó illúziói, hogy soba többé ki ne aludjanak.

Valóban beteljesedett rajta. Az első biztatás okozta-e, vagy veleszületett leküzdhetetlen művészi szenvedélye másképp is utat tört volna magának? — a kis Karvaly Móról nagy magyar művész lett.

Szegény fiúnak indult. Apja vidéki néptanító volt. Mennyi szenvedés, nélkülözés, ambíció, munka-kezd, mennyi csüggedés és lelkesedés, önbizalom és megpróbáltatás fekszik az első szippantás és a tömjénfüst között, melyet pár év óta már széles körökben élvezhetett. Sokat küzdött, míg a siker palmája kezdett fejle hajolni és mikor már majdnem elérte — keze lehanyatlott és kiesett belőle az ecset, mely oly nagy jövőt, még sok hatalmas alkotást ígért a művésznek és a hazának.

Mert Karvaly Mór a hivatottak gárdájából való, erős, magas, művészi lélek volt. Tegyük még hozzá, hogy magyar. Hosszas párisi, svájci és olasz tartózkodása alatt nem felejtette el, sőt gyarapodott a tisztánmagyar színek, hangulatok, érzelmek és életfelfogás kultiválásában és zseniális kifejezésében. Specialista volt, mint magyar grafesztő. Olyannak ismerték külföldön és nem resztele idehaza sem, mikor nagy tanulmányok után hazatért az idegenből, hogy a sok hazai idegen imádók között megtartsa faji jellegét. Sőt, ha hibául lehetne felróni, még tulzott is az eredeti, élőthű, realia, népies magyar felfogásban. Egy művész, aki kimegy külföldre, hogy megtanulja jól megfigyelni, utánozni, művészi értékre emelni azt, a mi nálunk szép, magyar levegőt, a magyar karaktert, hajlamaikat, szenvedélyeinket, nemzeti életünket.

Sokat vitakoznak rajta, hogy mivel érhetjük el művészetünk föllendülését és nem egy hivatott festőnk téved el a külföldi iskolák modern hóbortjai közt. Karvaly Mór megtalálta a helyes utat a természet naiv utánzásában. És ez a legbiztosabb alapja a művészetnek.

Csaknem tulságosan reális volt. Képelete nem volt olyan gazdag, mint éles a látása. Ritka megfigyelő képessége a magyar népeletről számos rejtett vonásait emelte ki és öröklítette meg. Az ő paraszta, katonái, kacagó és busuló menyecskei, lányai és nyalka legényei mind ismeretek és az életből való; vieseltek, mozgások, esetekedeteik tipikusak. Ugy jellemezni, mint Karvaly, kevés festő tud. Erre született, ez volt az ő eleme. Első rajzában úgy, mint utolsó nagy alkotásaiban, minden képét az alakok külső és belső jellemzése teszi érdekessé, kedvessé és népszerűvé. A lelki affektusoktól a szoknyaranciaig, a pajkos és szelid, hősi és nyegle, duhaj és nemes indulatok festésétől a szür és a munda, a babos-kendő és patyolatig, a kulacs és mestergerenda legapróbb részleteinek szorgalmas megfigyeléséig, mindig gondosan, hiven iparkodik mindent feltüntetni.

Figyelmeztetés.

Valódi tokaji és szamorodni boraim kizárólag csakis **Radó és Társa magyar borpince cégnél** Budapest, V., Méricsg-utca 4. sz. a. és annak fiókáruddájában VII., Erzsébet-körút 56. sz. a. kaphatók. Tisztelettel **LONZKY ADOLF** a-lisztkai termelő.

Részletező, beható és mégis egészben hangulatos, színes festő volt.

Alig hogy a mintarajztanodában Székely és Lotz vezetése mellett első tanulmányait bevégezte, miután Ungvárt a középiskolában már előbb Heverde művészi nevelésében részesült, 1886-ban mint egészen szegény fiú Párisba vetődött, hol hét éven át a legnagyobb nélkülözések között élt és dolgozott. *Bongeraud* és *Courtois* voltak mesterei, kik mint genre-festők mély benyomást tettek a kongeniális tavítványra. De eredetiségét, önállóságát, saját művészi egyéniségét nem áldozta fel semmiféle iskolának. Tanult, hogy azt, ami benne élt, minél tőkéletesebb formában kifejezésre juttathassa.

Hajthatatlan erős egyénisége magánjellemben is nyilvánult. Segély és támasz nélkül sohasem kereste sem a publikum, sem művésztársainak kegyét. Már mint fiatal kezdő Párisban is portrait-festésből élt. Ebben oly tökélyre vitte, hogy 2-3 óra alatt képes volt egy arcképet megfesteni. Ezzel az ügyességével nem egyszer mentette meg életét az éhhaláltól és büszkeségét attól a megaláztatástól, hogy másra szorultjon.

Szegény és büszke, törekvő és türelmetlen volt. Az élet terhei korán megviselték. Sokat küzdött. Fiatal létére csaknem mint aggastyán került haza. De itthon megifjúdott a régen nélkülözött, imádott hazai légkörben. Külföldön is sokat dolgozott, Párisban több díjat nyert és Genfben a Musée Rathban egész kollekciónak állított ki, melyet itthon nem is ismerünk, mert ezeket a képeket mind külföldön vették meg. A párisi Salonban is kiállított.

De legnagyobb büszkeségét azok a festményei képezték, melyeket itthon alkotott. Az ő *Bakák* és *Huszárok* című képeit ő felsége vette meg. *Konyhagavallé*ja feltűnést okozott a tavalyi kiállításon. Rövid idő alatt egész sorozatát készítette el nagy kompozícióinak. Mintha érezte volna korai halálát. És mert nem akart adása maradni a magyar művészetnek, mely tőle, mint speciális magyar festőtől méltán sokat várhatott.

Erős akarat, ambíció, szorgalom jellemezték. Azok közé tartozott, kik nem a szájukon, de szívükben viselik a művészi ambíciót.

— Dolgozni kell! — szokta mindig mondani. — Beszéddel nem lehet művészetet teremteni. Ő küzdött, szenvedett, dolgozott a magyar művészetért.

Fekete József.

Öngyilkos bankigazgató.

— A Budapesti Napló tudósítójának távirata. —

Budapest, március 10.

Lembergben az éjszaka felbőlelt magát dr. Kryzanowski Szaniszló, a galíciai hitelbank igazgatója. Az öngyilkosság, amelynek okairól különféle híresztelések keringnek, a kereskedő körökben kínos izgatottságot okozott. Némelyek szerint dr. Kryzanowski amerikai párbajnak az áldozata, mások ismét a beszéltek, hogy életuntagság kergette a halálba az ötvenhat éves vagyonos, közfiszteletben álló igazgatót, aki azelőtt keresett ügyvéd volt Lembergben. Egy verzió boldogtalan családi életet emleget az öngyilkosság okául.

Ma valósággal ostrom alá vette a közönség a hitelbankot. A betevők tömegesen visszakövetelték pénzüket, mert mindenfelé azt hiszik, hogy Kryzanowski azért lötte föbe magát, mert a bank a bukás szélén áll.

Lembergől tudósítónk a következőket táviratozza:

Lemberg, március 10.

Csak ma délelőtt tudódott ki, hogy dr. Kryzanowski az éjszaka tizenegy órakor lakásán agyonlőtte magát. Cseledje ma reggel átlőtt halántékkal a teázó asztalka mellett, a földön találta gazdáját. Nagy lármát csapott s erre összefutottak a házbeliek; orvos is jött és megállapította, hogy a golyó nyomban kioltotta az öngyilkos életét: még éjszaka halt meg dr. Kryzanowski.

A vizsgálóbíró és a rendőrség kiküldöttői mindent lepecsételtek s a holttestet átvitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

Kryzanowski azelőtt ügyvédi praxist folytatott. Ötvenhat éves volt. Felesége még évek előtt halt meg. A lehető legrendezettebb anyagi viszonyok közt élt, mindenki vagyonos embernek tartja, a legelőkelőbb körökben forgott, de azért háztartása nagyon szerény volt. Ő kezelte gróf *Badeni* volt miniszterelnöknek a vagyonát.

Alighogy híre terjedt a városban az öngyilkosságnak, ezren meg ezren rohantak meg a galíciai bankot és követelték betéteiket. Még a hivatalos órákon túl is ostromolták a pénztárt. A betevők nem akartak tágitani, míg ki nem elégtették őket. Ellepték az udvart, a folyósókat, a lépcsőket és délig folyósványt nőtt a tömeg. Délután már annyian jöttek beléjeiket

kivenni, hogy a rendőrség alig tudta a rendet fenntartani.

A galíciai hitelbank betéteinek összege 1,600,000 forint. Ez a pénz csupa szegény munkásé, akik szívesebben vitték a hitelbankba a pénzüket, mert az ötödik százalékos kamatot ad, tehát fél százalékkal többet, mint a takarékpénztár, amelyet a múlt hónapban szintén megrohant a közönség. A hitelbank ma délután kihirdette, hogy dr. Kryzanowski öngyilkossága nincs összefüggésben a bank pénzügyeinek állásával.

Beszélik, hogy Kryzanowski levelet hagyott hátra, amelyben nagyon körülményesen elmondja öngyilkosságának okait és több nagyevű embert súlyosan vádol. Ezt a levelet a törvényszéki vizsgálóbizottság foglalta.

A galíciai hitelbank a galíciai arisztokratáknak a birtokait is kezelte, azonkívül nafta-gyárai és sörfőzői is vannak. A bank az idén hár sz százalékos osztalékot fizetett részvényeseinek, noha a sörfőzők vesztéssel dolgoztak.

Bécs, március 10.

Dr. *Marchwicki*, a galíciai hitelbank igazgatóságának és végrehajtó bizottságának tagja, a következőket beszélte el dr. Kryzanovskiról és a bank viszonyairól:

Dr. *Kryzanowski* tizenegy év óta igazgatója a hitelbanknak; megbízhatóságához a gyanunak még csak árnyéka sem férhetett. Öngyilkosságának oka *buskomoróság*. Már karácsonykor erőt vett rajta a melankólia. Akkor súlyosan megbetegedett a nagyobbik leánya, akit egy jaroslaul záróban neveltet. Még most is nagyon beteg a gyermeke.

A hitelbank ügyei jól állanak, azokkal semmiféle összefüggésben nem lehet az öngyilkosság. Az is ki van zárva, hogy a galíciai takarékpénztár run-je lett volna befolyással végzetes tetterre, mert a hitelbank teljesen megszüntetett minden összeköttetést a megostromolt takarékpénztárral. A két intézet kölcsönösen kielégítette egymás követeléseit. A hitelbank váltótárájában is minden rendben van.

Még tegnap délután telefonon beszéltem Kryzanovskival. Szegény beteg leányának semmit sem szabad tudnia atyja öngyilkosságáról. A másik leánya rokonainál nevelkedik.

FŐVÁROS.

(*) Közüti vasut a Margit-kőparton. A közmunkák tanácsa átiratot intézett a fővároszhoz, a Margit-kőpart közüti vasutvonalnak a Rudas-fürdőig való meghosszabbítása ügyében. Az ügyosztás javasolja, hogy — mivel most már hatféle alternatív terv áll rendelkezésre — kérje föl a középítési bizottság a közgyűlést: írjon át a közmunkák tanácsához, hogy a vegyes bizottsági tárgyalásokat most már indítsák meg.

A középítési bizottság ma foglalkozott e kérdéssel. *Zipernovszky* Károly azt javasolja, hívják föl a Közüti Vaspálya Társaságot a tervek bemutatására, még pedig *alagútszerű kivitellel*, mint amelyhez a miniszterium is hozzájárul. *Véri* Károly ezzel szemben a *viaduktuszerű keresztülített* tartja lehetségesebbnek. *Tolnay* Lajos kéri a bizottságot, hogy már most foglaljon állást az alagútszerű kiépítés mellett. A bizottság többsége hozzájárult az alagútszerű megoldáshoz, azzal, hogy ennek alapján indíttassanak meg a vegyesbizottsági tárgyalások.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET.

** A műpártoló Szeged. A szegedi képzőművészeti egyesület ma délelőtt tisztelegte *Szell* Kálmán és *Wlassics* Gyula minisztereknél, akiknek a társulat védnökségi diszoklevélét is átnyújtották. A miniszterelnök és a kultuszminiszter a képviselőház miniszteri szobájában fogadták a küldöttséget, akiket *László* György szegedi képviselő bemutatott s egyúttal meghívta *Wlassics* minisztert a holnapi szegedi tárlat megtekintésére. A miniszterelnök megköszönte a társulat kitüntető bizalmát s meleg szavakban emlekezett meg Szeged városának kulturális missziójáról s arról a nagy lelkesedésről, amely művészi téren ily bámulatos eredményt tudott rövid idő alatt felmutatni. *Wlassics* Gyula hasonló értelemben nyilatkozott és legmélyebb sajnálatát fejezte ki, hogy betegsége való tekintettel föltétlenül tartózkodnia kell az utazástól, de már gondoskodott képviselőtársáról és *Lippich-Kadocsa* Eleket bízta meg, hogy egy képet a tárlatból a szegedi múzeum részére válasszon ki. Elismerését fejezte ki Szegednek kezdeményezése iránt a műpártolás terén, amelynek lelkesebb szószólója *Hock* Jánosnál nem található s akinek utóbbi akciója teljesen beleveg a kormány képzőművészeti kulturpolitikájába. Azért ezt neki nemcsak megköszönni, hanem hivatalos körében támogatni is. Ezenkívül a miniszter egy fontos elvi jelentőségű nyilat-

kozatot is tett, midőn a küldöttség előtt kiemelte, hogy amily barátja a politikai centralizációnak, éppoly szükségesnek tartja a kulturális decentralizációt s főleg a művészetnek a vidéki fókuszokban való felvirágzását. Végül a küldöttség gróf *Andrássy* Gyulánál tisztelegte s őt mint a Nemzeti Szalon elnökét a tárlat megnyitására felkérte. A gróf influenzás gyengélkedésére való tekintettel határozott választ nem tudott adni, de kiemelte, hogy a szegedi közönség művészeti akcióját, melyet a Szalon alelnökének, *Hock* Jánosnak agitációja és ékeszlés a lobbantott lángra, annyira szívén viseli, hogy ha csak az orvos megengedi, személyesen őhajt a megnyitó ünnepélyben résztvenni.

** A színházkongresszus. Az országos színházkongresszus mai ülésén alig harminc képviselő gyülekezett össze, a többiek már jórészt hazatértek, kik a maga társulatához. Minután *Somogyi* Károly elnök megnyitotta az ülést, fölolvasták a tegnapi és tegnapelőtt kijavított jegyzőkönyveket. Hosszú, harcias beszédek következtek erre a jegyzőkönyv ellen, amelyet két óráig tartó vita után *Pázmány* Dénes indítványára elfogadtak. Tudomásul vették a zárószámadást és az ideai költségelőirányzatot is. Arra *Somogyi* Károly lelkes éljenzés közben berekesztette az ülést.

** A színházpalota tervezőtere hirdette pályázatán beérkezett pályatervek bírálatára meghívott jury ma befejezte munkálatait. A pályázat eredményét holnap teszik közre. A külföldi jury tagok, *Neckelmann*, aki a stuttgarti muzeumot és a strasburgi egyetemet építette és *Uyssmann* építész, aki az emsterdami muzeumot építette, és akik az európai szakkörökben nagy tekintélynek örvendenek, ma este *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter és *Kammerer* Ernő orsz. képviselő társaságában megjelentek az országgyűlési szabadelvű pártkörben, ahol bemutatták őket *Szell* Kálmán miniszterelnöknek és a párt notabilitásainak.

** Szerepváltózás az Operában. Az Operaházban holnap szombaton az *Ördög* *Róbert* előadásában *Alice* szerepét a hirtelen megbetegedett *Danczkay* Sarolta helyett *Vasquez* grófné énekl.

** *Wlassics* Gyula a szegárdi múzeumnak. Dr. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter azokból a modern magyar iparművészeti tárgyakból, amelyeket az *Iparművészeti Múzeum* múlt évi és az ideai karácsonyi tárlatán vásárolt, tizenegy darab butort, himzést, üveget, majolikát és bőrműipari tárgyat a szegárdi múzeum iparművészeti osztályában letétképp elhelyezett.

** Képképző Nagy-Beoskereken. *Vágó* Pál, *Edvi* Illés Aladár, *Németh* Lajos és *Streitmann* Antal festőművészek képképzőművészetük gyűléstermében ma nyitotta meg *Rónay* főispán felesége. A megnyitást után számos képet vettek meg a közönség köréből. A kiállítás, amelyen negyven kép van, március végéig lesz nyitva.

** Művészeti előadás az Országos Képtárban. Az Országos Képtárban vasárnap délelőtt feltizenkét órakor lesz a harmadik ismeretterjesztő előadás. Az előadást dr. *Nyári* Sándor műgyógytan tanár, képtári ór tartja, *Kucsekzy* János magyar festőművészzel.

** Az Operaház előadása otthon. A magyar királyi Operaházban holnap (szombaton) este *Meyerbeer* dalműve az *Ördög* *Róbert* kerül színpadra. A *Telefon* *Hirmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előzetek otthon is végighallgathatók. Opera után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon.

Namah amitabha.

— Szomorujáték egy felvonásban. —

Irt: Takeshi Kitasato.

Történet Tokióban, Japán fővárosában.

S z e m é l y e k :

Otome, parasztasszony, egy kis theaház tulajdonosnője.

Unsi, buddhista szerzetes.

Öreg paraszok, parasztasszonyok.

Színhely: *Otome* theaház; a háttérben rizsföldek és egy folyó. (*Otome* vendégeivel beszélget, akik esős éjszaka mulatnak, amikor a színtérre lép *Unsi*.)

*München*ben német nyelven jelent meg ez a kis tragédia, amelynek ugyan elég naiv a meséje, de megvan az az érdekessége, hogy az első moderu japán szindarab.

Ime, az egyszerű történet:

Október 17-ike van. A szép *Otome* elmondja a bu' dhista szerzetesnek az ő szomorú életének a históriáját. Tíz év előtt beleszeretett a szomszédjuk fiába, de nem lehetett az övé, mert a gazdag kereskedő nem akarta a szegény lányt. A büszke szülők gazdag kéréshöz erőszakolják a leányt, aki erre szerelmesével elhatározza, hogy az öngyilkosságban keresnek menekülést.

Október tizenhetedikén megtörtént bő ruhájukat kavicokkal, derekukat kötéllel összekötötték és a

folyóba ugrottak. Hogy, hogy nem, a kötél kioldódott, őt, Otomét egy öreg paraszt kimentette, de a párját már csak holtan halászták ki. Amikor a szerencsétlen leányt visszavitték, akkor tudta meg, hogy ugyanazon az éjszakán nagy tüzvész elpusztította azt a városrészt, amelyben az ő és holt szerelmepárjának a szülei laktak. Természetesen — Japánban így szokott lenni mindig — az emberek is egytől-egyik benn égtek. Otome árva lett s hálából férjhez ment annak az öreg parasztnak a fiához, aki őt a vízbefúlástól megmentette.

Házasságuk boldogtalan volt. Tíz év telt el így. Sokszor tépelődött az öngyilkosság gondolatával Otome, de visszatartotta az erőszakos haláltól az a félelem, hogy Buddha valami csunya állapotba költözteti az ő lelkét büntetésből.

A közönség, illetőleg az olvasó sejti, hogy Unsu, a buddhista szerzetes az a fiatal ember, akivel tíz év előtt, október 17-ikén együtt akarta magát elemészteni Otome.

Unsu megismeri egykori szerelmét, de nem árulja el magát mindjárt, hanem vigasztalja Otomét; krizantémumhoz hasonlítja, amely csak olyan szép a király kertjében, mint a paraszthoz udvarán.

Unsuinak egy megmondatlanul ejtett szavából megismeri az asszony a szerzetest. Volt kedvese hát él és ő árulást követett el ellene. Ez a felfedezés annyira kétségbeeszt, hogy ott menten vízbe öli magát. Unsu elhajtja koldustársaságát, letépi magát a csuhát és Otome után uszik. Mind a ketten a vízbe fullnak.

Erre mifelénk ez a naiv mese megnevetelné a modern színházi publikumot. Tokióban a szerelmek sírva szavalják Otome és Unsu szomorú történetét.

MULATSÁGOK.

(Hangverseny és bál. A fővárosi hírlapkiadó-hivatali tisztviselők segélyegylete javára vasárnap, 1899. március hónap 12-én hangversenyyel egybetűt táncmulatság lesz a Royal nagy szálló disztermében (Erzsébet-körút 45. szám) a következőkkel: I. Chovan Kálmán. Trio. Előadók: Márkus Jenő hegedűn, Humphreys Rikárd gordonkán, Bendixen Nándor zongorán. II. Donizetti. Norma ariája Don Pasqualéból. Enekl: Sz. Bárdossy Bona. III. Szendy Árpád. Magyar rapszódia. Előadja: a szerző. IV. Erkel Ferenc. A magyarok istene. Enekl: Ney D. a m. kir. Opera tagja. V. Szavaiat. Előadja Góth S., a Végvári tagja. VI. Prímádóművészek. Parodisztikus jelenet. Ez alkalommal irták: Rakosi Jenő és Kern Aurél. Személyek: Az impresszárió — Gabányi László. A sókimondó asszony — Kovács Mariska. Miss Mary Halton — Fedák Sari. Patti Adeline — Haller Irma. Yvette Guilbert — Bilkei Irén. Az előadás pontban 9 órakor kezdődik. A hangversenyt tánc követi. Személyre szóló jegy 2 forint. Csaldára szóló jegy 5 forint. Este a pénztárnál személyi jegy 2 forint 50 krajcár, családijegy 6 forint. Jegyek kaphatók minden hírlapkiadóhivatalban és este a pénztárnál.

Nyitltér.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáról nem felelős a szerkesztőség.)

Orvosok és orvosnövendékek

legjobban szereshetik be egyenruhájukat az előnyösen ismert

BLUM és TÁRSA cégnel

Budapest, Sütő-utca 2. szám.

Szerb királyi, József főherceg ő. cs. és kir. fensége udvari szállítói.

Mi a Schapirograph?

Schapirograph a legeslegjobb sokszorosító készülék fekete-nyomásra. Rövid idő alatt több mint 5000 dbt. kélt el. Ára 15 ft. Kivánata küldök bérmentve egy Schapirographot kipróbálásul 4 napi használatra és nem tetészet esetén csak a bérmentésit visszaküldök igényelem. Prospektusok ingyen. Vezérképviselő Pohl Fritz, Bécs, I., Rudolphplatz 13.

SPORT.

*. Vívóestély. A Santelli vívóestélyére feljött olasz vívők tiszteletére a Magyar Athletikai Klub ma este vívóestélyt rendezett a Nemzeti Lovardában, melyre nagy számban előkelő közönség jelent meg. Az assantot sora a következők voltak: Kardvívásban Szántay Jenő — Szóts Aladár, Fazi Ugo (Ancona) — dr. Roffeni Luigi (Bologna), dr. Porteleky László — Iványi Gyula, Santelli Italo — Baldi Pietro (Firenze), Szántay Jenő — Mészáros Ervin. Vitérvívásban: Santelli Italo — Zangherin Luigi (Bologna), Baldi Pietro (Firenze) — Majone Vincenzo (Santelli segédje), lovag Pessina Carlo, a római vívóakadémia másodigazgatója — Santelli Italo. Az assantokat báró Beth-

mer Jenő honvédszázados és gróf Széchenyi Imre a M. A. C. alelnöke vezette. A közönség körében ott volt: Szilágyi Dezső, Szemere Attila, Polányi Géza, Kuczera Vida honvédőrnagy, Farkas Jenő osztálytanácsos, Csik Imre, a fővárosi vívómesterek csaknem teljes számában.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A hétfalusi katonaszabadítók. Brassóból táviratozzák: A hétfalusi katonaszabadítók bűnperének végtárgyalásán ma megkezdődtek a vád- és védbeszédék. Stefani Elek alügyész vádbeszédében összegezte a tárgyalás eredményét, Giró Szász András közszéki bírő és Serevald Ferenc jegyző ellen emelt vádat elejtette. Heuter Gábor, Russ János, Frates Toma, Sipos János, Domokos István, Foris Mihály vádlottakra fegyházbüntetést, Urdea György papára és azokra, akik vesztegettek, fegyházbüntetést kért. Harmath Lajos és Matianu Jenő ügyvédek védbeszédükben védenek fölmentését kérték. Holnap meg három ügyvéd tart védőbeszédet.

TÁVIRATOK.

Berlin, március 10. Cecil Rhodes Berlinbe érkezett és kihallgatásra jelentkezett a császárnál, amit meg is engedtek neki. Cecil Rhodes azért jött Berlinbe, hogy megnyerje a császárt annak a tervnek a keresztülvitelére, amelynek alapján Fokvárostól vasutvonalat építenének Afrikán át s táviró összeköttetést létesítenének. Valószínű, hogy Németország vállalja a terv megvalósítására.

Walsin-Esterházy leleplezései.

London, március 10. Walsin-Esterházy a Daily News egyik munkatársának azt mondta, hogy nem fél attól, hogy a francia kormány Angliában lépéseket tegyen ellene. A Dreyfus-ügynek még nincs vége, sőt még most kezdődik; minden ki fog derülni, míhlyt ideje elérkezik. Még nagyon sok leleplezni való van. Walsin azt hallotta, hogy Du Paty de Clam is beszélni akar, akkor aztán vége lesz Boisdeffrenek. Roger és Boisdeffre be voltak avatva Henry hamisításába és Boisdeffre valóságos komédiázott, mikor Cavagnac előtt ezt tagadta. Az volt a céljuk, hogy Picquart-t megszabaduljanak; Boisdeffre a hamisítást ürügyül használta föl arra, hogy Picquart ezredet a hűszerző hivatalból eltávolítsa és helyébe Henry ezredet nevezze ki. Walsin kijelentette, hogy abban az esetben, ha legutóbbi párisi látogatása alkalmával letartóztatják volna, akkor mellényzsebében mindig készen tartott sztrichninnel megmérgezte volna magát.

Páris, március 10. Jules Lemaitre Fabre bírósági levetelt intézett, amelyben tiltakozik a Ligue de la Patrie française titkárnak és pénztárnokának bírói üldözése ellen; mint a liga első a legnagyobb felelősséget a maga számára igényli és ehhez képest, azt kívánja, hogy indítsanak őt ellen eljárást. A bíróságot e kívánság, sem pedig a Ligue des droits de l'homme választmányának hasonló kívánsága fölött még nem döntött.

Csehek és németek.

Brünn, március 10. Parma megokolja azt az indítványát, amelyet a két tartományi nyelvnek a morva autonóm hatóságoknál való használata tárgyában benyújtott. Ezzel kapcsolatosan szóba hozza a morva kiegyezési akcióit is és azt mondja, hogy Morvaországban a németek és csehek nem egymás mellett laknak, hanem egymás között. A morváknak tehát nem azokat az okokat kell keresniük, amelyek elválasztják, hanem azokat, amelyek egyesítik őket. Az az álláspont, amelyet a németek az ő indítványával szemben el fognak foglalni, barometereje lesz a kiegyezési akcióiban való őszinteségüknek. Ezért kívánatos az indítványának még ebben az ülésszakban való elfogadása. (Helyeslés jobbról.)

Az indítványt erre a közszéki bizottsághoz utasították.

A nemzetközi békekonferencia.

Hága, március 10. A nemzetközi békekonferencia május 18-án nyílik meg. Staal, a londoni orosz nagykövét, aki a cár képviselőtében fog a konferencián megjelenni, eleinte nem igen volt hajlandó e misszió elvállalására. A cár azonban, a konferencia sikerének érdekében, nagy sulyt helyezett arra, hogy a jelenlegi orosz diplomaták közül a legidősebb és legtapasztaltabb bizassék meg e feladattal, annál is inkább, mert Staal Angliában is általános rokonszenvnek örvend.

A konferencia elnöke nem a cár képviselője, hanem a németalföldi külügyminiszter, Beauford lesz, mint képviselője annak az államnak, amely a konferenciát egybehívta.

A francia fegyvergyakorlatok.

Páris, március 10. A kamara mai ülésén a hadügyi költségvetés tárgyalásánál Zévaes szocialista képviselő indítványt nyújtott be, mely szerint a kor-

mány felhívandó, hogy tegye tanulmány tárgyává a 13 napos fegyvergyakorlatok megszüntetését. Ez indítványt a ház 342 szavazattal 186 ellenében elvette.

Zavarok Spanyolországban.

Madrid, március 10. Silvea miniszterelnök ma két ízben tanácskozott Radovitz német nagykövettel. Hír szerint a Karolináról volt szó, amelyeket Németország meg akar venni.

Castellanos tábornokot, Kuba utolsó kormányzóját kinevezték madridi főkapitánynak.

Madrid, március 10. Duran igazságügyminiszter táviratot kapott, amely szerint a santonai fogház foglyai között zendülés támadt. A foglyok összeütözköztek a rendőrséggel, miközben egy zendülő elesett és két személy megsebesült.

A madridi egyetem szabadelvű és konzervatív diákjai között összeütözközésre került a dolog, de komolyabb incidens nem fordult elő.

A német gyarmatok.

Berlin, március 10. A birodalomgyűlés ma 250.000 márkát szavazott meg a kelet-afrikai tanga-muheszei vasút továbbépítésére s egészen két millió márkát szavazott meg a költségvetés szerint a kelet-afrikai védterület számára és elfogadta a kameruni költségvetést.

A Sadvoszki-ügy.

Bécs, március 10. Azzal a hírszettel szemben, hogy Szerbiának a Sadvoszki-ügyben való eljárását Schiessl lovag belgrádi osztrák-magyar követnek a bécsi külügyi hivatalhoz intézett távirati kérdézőkördése és Goluchowsky külügyminiszternek valamely utasítása előzte meg, a leghatározottabban kijelentik itt, hogy az egész dologról egy szó sem igaz, és nem az osztrák-magyar kormány, sem a belgrádi osztrák-magyar követ nem volt abban a helyzetben, hogy ezzel az ügygyel akár hivatalosan, akár bizalmasan foglalkozzék. Az említett hírszétel, mely egy budapesti lapban jelent meg, merész misztifikáció, abból a fajtaból, amely belgrádi forrásból gyakrabban lát napvilágot a sajtó bizonyos részében.

India vámháborúja.

London, március 10. A Reuter-ügynökségnek jelentik Kalkuttából: A pénzügyminiszter a törvényhozó tanácsban törvényjavaslatot terjesztett elő, amelyben retorziós vám kivetését kéri az Indiába behozott prémios cukorra és kimutatta, hogy a prémios cukor behozatala komolyan árt az indiai termelésnek és számos indiai finomító bukását okozta. A német és az osztrák cukorbehozatal az utóbbi években rendkívül emelkedett. A törvényjavaslatot még ebben az időszakban kell elintézni.

Nagy sztrájk.

Bern, március 10. A Szimplon-alagút összes munkásai sztrájkolnak a bér tekintetében fölmerült differenciák miatt. A munka teljesen szünetel. A sztrájkolóknak nyugodtan viselkednek. A vállalkozók remélik, hogy holnap újra megindul a munka.

Erig, március 10. A Simpon-alagút építésénél foglalkozó munkások ma délelőtt értekezletet tartottak a vállalkozókkal és megegyezésre jutottak velük. A sztrájk tehát befejezhetőnek tekinthető.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 10. A Länderbank igazgató tanácsa azt javasolja, hogy a 2.960.143 forintnyi tiszta nyereségből 10 forint osztalék fizetése és a tartalékalap dotálása után 747.119 forintot új számlára irjanak.

Bécs, március 10. Az osztrák földhitelintézet igazgatótanácsa mai ülésén jóváhagyta az 1898. évi mérlegét és elhatározta, hogy a 2.708.957 aranyforintot tevő tiszta nyereség hovatfordítására nézve a következőket fogja javasolni: osztalék fejében 37-5 frank részvényenkint, összesen 1.800.000 aranyforint, a rendkívüli tartalékalap javadalmazására 600.000 aranyforint fordítandó és 93.443 aranyforint az új számlára teendő át.

Berlin, március 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négy százalékos magyar aranyjárdék 100.45. Magyar koronajárdék 97.90. Osztrák hitelrészvény 252.—. Osztrák-magyar államvasut 154.—. Déli vasut 30.—. Északnyugati vasut ——. Elbavölgyi vasut ——. Orosz bankjegy készpénz 216.30. Buschtiehradi ——. Orosz bankjegy ——. (Ultimo.) Lombard ——. Frankfurt, március 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 252.—. Osztrák-magyar államvasut 143.—. Déli vasut 30.—. Magyar aranyjárdék ——. Magyar koronajárdék ——. Osztrák aranyjárdék ——. Osztrák ezüstjárdék ——. Osztrák papírajárdék ——. Bécsi bankgyesület ——. Alpesi bányarészvény ——. Olasz járdék 95.20. Diskontó-bank 199.80. Laura-kehő ——. Harpeni 184.20. Szilárd.

New York, március 10. Liszt helyben 2.85. Buza márciusra 85 $\frac{1}{2}$ %, májusra 75 $\frac{1}{2}$ %, júliusra 73 $\frac{1}{2}$ %. Tengeri májusra 40%.

Chicago, március 10. Buza márciusra 72 — Tengeri májusra 35%.

KÜLÖNFÉLEK

A bánat.

Fejem fölött a menybólt kiderült
S csillagosan mosolyg le rám az ég.
De boldog nem vagyok. Ugy érzem,
Mikéntha valamit hiányzanék.

Felhöként elszállt sötét bánatom,
Amit kígyult a fény életem egén.
Ugy összeszokunk, egybeforradánk,
S most bánatom hiányát érzem én.

Megátkoztam, míg nyomta lelkeket
S reszkette féltem, hogy a sírba ránt; —
De most, hogy elszállt s egyedül hagyott:
Viszasszáhajtom jó barát gyanánt.

Olyan a bánat, mint a szerelem:
Fáj, hogyha tép, ha kínoz s elgyötör.
De hogyha ésszel és magunkra hagy:
Még jobban fáj a könny szemünkbe tőr.

A boldogság egy szálló szép mese,
Melyet hiába üzünk, kergetünk, —
S ha elhagy minket még a bánat is,
A nagy világ olyan üres nekünk.

Ki börtönjében tölt egy életet,
Napsugár nélkül, csillagtalantul:
Annak az éjjel hű barátja lesz
S a napvilágra jutva megvakul.

Mit ér nekünk, ha nincs már bánatunk,
De szívünkhez egy esőpp öröm se fér?
A végtelen, unalmas semminél,
Mort lüktet, él: a bánat többet ér.

Méreg a bánat, melyet megszokunk,
S még ismeretlen lankadó karunk,
Még egyszer oszt' szedte tölgy gyanánt
Egy gyöngye szélre összeroppanunk . . .

F. Bedő Farkas.

+ V. György, hannoverai király. Baden-Baden fürdőhelyen érdekes kiállítás nyílik meg júniusban a karlsruhei rokkantak javára. A Stefánia-villában Stefánia nagyhercegnő sok száz arcképet gyűjtött össze és pedig meglehetősen érdekes módon. Csak kissé is ismert személyiség nem jöhetett a badeni nagyhercegségbe, hogy a nagyhercegnő magához ne kérte volna és a látogatás vége az lett, hogy Reutter akkori festő lefestette a látogatót. A nagyhercegnő 1860-ban halt meg. Ebben a villában fogadta III. Napoleon az osztrák-olasz háború után a német fejedelmeket. Napoleon Párisból egy festőt hívott, aki Reuternek segítette a munkában. Egy hét alatt I. Vilmos porosz királyt, a württembergi, bajor és hannoverai királyt, a szász-ve-mári nagyherceget, a nassaui és a szász-köburgi her-

ceget lefestették és a képeket a falra akasztották. Főléjük került azután III. Napoleon arcképe. Mielőtt Napoleon a német fejedelmekkel találkozott, megparancsolta, hogy a villában rombolják le két szalon között a falat, hogy nagyobb, a fejedelmek fogadásához méltó terme legyen. Amikor a vak hannoveri király, aki akkor szép fiatal ember volt, tiszta szemmel, amelyből senki sem látta volna, hogy nem lát, belépett az új terembe, meglepetve fölkiáltott:

— Ezt a termet még sohasem láttam; a hercegnő szalonja nem volt ekkora.

Napoleon, ki tisztjei közepette állott, meghallotta ezt a kijelentést és így szólt:

— Azt hittem, hogy az az ur a hannoveri király és éppen üdvözölni akartam. Milyen hasonlóság! Ki ez az ur?

— A hannoveri király vagyok — felelte a vak ember. — Ki mondotta felségednek, hogy nem az vagyok?

— Azt hittem — felelte Napoleon akadovva — azt hittem, hogy a király egészen . . .

— Vak ugy-e? Igen egészen vak vagyok — felelte György mosolyogva — de azért jól tudok mindent és megérzek minden változást. Tudom például, hogy ön sire nem magas ember, mert bizonyos szöglet alatt hallok a hangját és a szöglet elhajlásából az ön magasságára következtetek. Azt is tudom, hogy a bajusza meglehetősen vastag, ezt a hangjának színezete árulja el. Még az arcát is lerajzolhatnám és pedig egy kép után, amelyet régen láttam, mielőtt . . .

Itt elakadt a király szava.

— Mielőtt? — kérdezte Napoleon kíváncsian.

— Mielőtt ezt tettem — felelte V. György és kezével a szemé fölé ütött.

Napoleon később elbeszélte a király megvakulásának történetét. A királynak gyermekkorában az volt a szokása, hogy mindent, amit a kezébe fogott, az arca előtt lóbáztatta. Ez tette egy arannyal telt erszénnyel is és e közben megütötte a szemét úgy, hogy azóta nem látott.

+ Uj szerek a foggyógyászatban. Alighanem sikerülni fog a foggyógyászatból végképpen száműzni az elaltatást. Ujabbban ugyanis a foghúzásnál és a foggyógyítás közben olyan fájdalomcsillapító szereket használnak, amelyek rendkívül előnyöskönek bizonyultak, úgy, hogy szükségtelenné is tehetik a fogporcióknál az elaltatást. Ilyen az úgynevezett „uj orthoform“, amely nemcsak hogy hirtelen csillapítja a fájdalmat, hanem a gyógyulást is siettet. Egy berlini fogorvos jelentette már félészendővel ezelőt, hogy az orthoformot naponként rendkívül sikerrel használja a praxisában. Egy müncheni orvos hasonlóképpen nyilatkozott erről a szerről, amelyet különösen hatásosnak taált gyuladt, nyílt fogüre-

gekben, amikor a fájdalom roppant heves lett, a fájdalom csillapítására foghúzások után, foghúsdagantok, megegettet és megsérült foghús kezelésénél, továbbá asbestittel keverve gyökércsatornák betömésénél és a fogak furása alkalmával is, ha a beteg nagyon érzékeny. Ez a müncheni orvos azonkívül még egy másik szert is használ a fájdalom csillapítására, a nirvanint, amelyet a fog kihúzására előtt a foghúzó fecskendeznek. Három-négy perccel a befecskendezés után a fogat fájdalom nélkül lehet kibuzni. Egy ülés során egyszer már huszonkét fogat is húzott ki nirvanin segítségével; gyermekeknel is minden veszedelem nélkül használhatta a nirvanint.

+ A világ legkisebb órája. Végre a nagy méreteken irdni el a rekordokat, ez már unalmas, meg kellett indítani a versenyt vissza felé. Így született meg a világ legkisebb órája, amelynek készítője egy svájci mester, La Chaux de Fondsban, a neve Paul Ditisheim. Ennek az órának átmérője 6-75 milliméter, a szerkezet sulya kilencvenöt centigramm s minden egyes darabja egy-egy remeke az emberi ügyességnek. A rugónak, amelynek az átmérője 1-78 milliméter, csak egy tízed milligramm a sulya. Ez a kis szerkezet magában véve azonban nem volna még olyan hihetetlenül nagy csoda, de sokkal érdekesebb az, hogy ha megolajozzák és megtisztogatják, akkor huszonnyolc órahosszat jár, a nélkül, hogy felhúznák közben. Ha az olaj megvastagodik, akkor az óra járóképessége már csak tizenhat óráig tart. Van egy bizonyos elméleti határ, amelyen túl már nem lehet olyan órákat készíteni, amely járjon is. A Ditisheim órája ehhez a határhoz már nagyon közel jár.

+ A vérzés előállítás. Hirtelen sérüléseknél az első, ami bekövetkezik, az, hogy az emberek elvesztik a fejükét. A szegény sebesülteknél az alatt folydogál a vére, néha veszedelmes mennyiségben, főképp ha orvost nem lehet hamarjában keríteni. Pedig tapasztalt emberek tudnak olyan módot a vérzés hirtelen előállítására, amelynek a hatása meglepően gyors és sikeres. Veszünk egy kis vattát, bemártjuk forró vízbe, természetesen egészen tiszta vízbe, aztán ráteszük a sebére. A vérzés megszűnik egyszerre, még ha az útdör van is megsérülve.

+ Egy elmaradt néptörzs. Libéria keleti részén igen érdekes kutató utat tett a francia Hostains, különösen a Cavalli-folyó felhasználásával. Ennek a folyónak partjain a deitu-törzs a leghatalmasabb, amely még egészen műveletlen s inkább hasonlít a Szudán déli részén lakó törzsekhez. Éjszakkal tölök van a Zo-folyó, amely sokkal nagyobb, mint a Cavalli az itt lakó zaeknek állítólag még farkasontjaik is vannak. A vidéken, amely főben szegény, elefántok és vizilovak nagy számmal találhatók.

REGÉNY.

Jour-fixe kisasszony.

(21)

— REGÉNY. —

Írta: MOLNÁR FERENC.

Volt benne valami nőies passzivitás. Engedelmeskedni, szolgálni, tűrni — ez volt a boldogsága. Oh, hogy is tudott volna ő parancsolni. Még a leggyöngébb támadásra se volt képes ezzel a lánygyal szemben. Ami más férfinak a boldogsága lett volna: néhány hirtelen támadó mozdulat után vadul lebrni, ajkon esőkolni a lányt, az neki eszébe se jutott. Szinte várta, míg Elza azt mondja neki, hogy „megesőkolhat, megengedem.“ Aztán a sok lelki nyomorúság után most a boldog szerelem nagy gazdagságába merülve, a homlokára szoritotta a lány kezét, úgy nyugtatta ott a fejét Elza ölében, szótlánul, mélyen lélekezve.

Igy lettek egymáséi ók ketten, a városi szerelem szomorú vándorai. Körösztil sok egyéb kis érzelmes, pletykákon, bajokon, szenvedésen és kiesufoltatáson, megannyi állomásán a romlottra finomodott élet Kálváriájának elérkeztek egymáshoz. Oh, nem volt ez valami istenek gyönyörűségére szánt szép látvány. Nem fonódtak itt szerelmi dulakodásban együvé szép formák, nem feszültek izmok a rájuk tapadó bársony alatt egy nagy esőként. Nem dagadt az erő a férfiban, nem áradt az édes meggyőztetés természetes öröme a leányból. Itt egy álmódó kisasszony ült az ablaknál, a hús tavaszi alkony utolsó fényében, s előtte térdelt, zokogott egy reszkető férfi, egy az elfajultak közül. Körösztil esendő, a melybe lomha rengéssel kondult bele újból a a budai harangszó. A nap leáldozóban volt, utolsó sugarainál egymásra néztek.

És akkor mély szomorúság költözött mindkettőjük lelkébe. A lány temette a multját; borzasztó temetés, amelyen erőszakkal kell a sírba gyömöszölni a féltolakodó halottakat. A férfi úgy érezte ebben a világosan érthető pillanatban, hogy a jövőjét temeti. Egy leány férjhezment — s nem volt férje. Megnősült egy férfi — és nem volt felesége.

Igy lettek ók egymáséi a tavaszeli hűvös alkonyán, a haldokló nap utolsó pillantásánál, a törvények, a szokások, a társadalom és a pénz szent nevében.

XV.

A templom egészen ki volt világítva, ami némileg fokmérője a parti minőségének. Még alig lézengett néhány ember a padsorok között. Aki jött, esőndesen meghuzódott dideregve valamelyik sorban, szélről, hogy majd a közepen távozó párt jól lássa. A nagyhasu szolgák bizonyos félnylen jártak az oltár körül, bizalmasodtak a szent tárgyakkal: leporolták a terítőt, megtrázták a baldachin oszlopait, hogy jól áll-e. Aztán elcsoszogtak valami nyilvánon keresztül, oldalt.

Akkor már mindegyre több ember érkezett. Valami kis moraj töltötte be a templomot, amelybe a felhős tavaszi reggel rideg, ömlesztű világosságot küldött. Oldalt, kívülől behallatszott a kocsi robogása, hirtelen megállása az oldalkapunál. Két, három fényesen öltözött hölgy a küszöbön kívül úgy begyeskedett, mintha le akarná főzni az egész közönséget. A templomba lépve egyszeribe összezugorodott, eltörtült. Elnyomta a nagy terem, az oszlopok, a fehér-arany orgona, a negyvenyole nagy gáz-gyertya. Mintha a mór-stílus fülkéi zugaiból kerültek volna elő, úgy bukkantak föl egyre újabb és újabb alakok. A padsorok elől már megteltek, egymás hátán szorongott a nép. A másik oldalon csupa asszony, szinte áradt abból a szines, illatos csoportból a kíváncsiság, a kritika, a pletyka.

Most már seregestül érkeztek a vendégek.

Egyszerre tiz-husz tódult be a függönyös kapuk alól, a morgás erősebb lett, egy padból, ahol sok volt a csitri lány, viháncolás is volt hallható. A templomszolgák fényes kalapjaikban most már a két padsor között a közepén jártak föl-alá, kezüket hátraéve, a hasukat bizonyos önértéssel düllesztve előre.

Az asszonyoknak fönttartott oldalon most már egész szines virágmező nyüzsgött-mozgott. A sok tarka kalap egymáshoz hajolt, hátrafordult, az arccal kivillantak alóluk, itt egy fojtott nevetés, ott összebukók suttogása olvadt az egyre nagyobb, várakozóbb morajlásba.

Egyszerre aztán megdördült kinn a kövezetlen a nászmenet sok kezdje.

— Itt vannak, — adták szájról-szájra.

Egymásután állottak meg a fiakkerek, egymásután csapódtak be az ajtók. Főnn a kóruson mozgolódni kezdett néhány eddig láthatatlan gyerek. A moraj kisebb lett. Mindenki figyelt. Valami kis esőngés hallatszott, mint a színházi zenekaroknál. Es erre megzendült az orgona, már elől állott a kántor, és kétoldalt lassu méltósággal jött a násznép, balról az asszonyok, jobbról a férfiak. A nyoszolyólányok sorakoztak, virágillat lett egyszerre; megtelt emberekkel a csiradás, aranyos oltár környéke, a gyertyák lobogtak, az orgona zugott és az egész közönség az általános fölédredt lár-mában gyorsan megtette megjegyzéseit, a fejek előrehajoltak, a kórus belevágtott az ámenbe, és akkor kisütött a nap.

Most már folyt a ceremónia, mindenki odanézett, az asszonyok mélyen sajnálták, hogy ide nem lehet gukkert hozni.

Egy hölgy megjegyezte:

— Francia fűzője van . . . pompásan van öltözve.

Egy másik szólt:

— A férje nagyon sovány.

Többen a szülőkről beszéltek:

— Az öreg tönkrement. A vőlegény pénzt adott neki.

— Felvilágosítás. A vendör: Hát nem látja ezt a táblát, „Tilos a biciklizés“? Vagy nem tud olvasni?

Kedő biciklista hölgy: Oh, olvasni tudok, de — leszálalni nem.

Gyilkos kacor-király.

— Amerikai riport. —

Csurogon folyton imádkoznak az emberek. Nem is esznek. Nem is alsznak. Csak imádkoznak...

Miért e robot-áhitat?

Gágyty Vazul a héten kocsin Csurog felé döcögött. Az árokban megpillantott egy macskaszzerű állatot, amely különös magatartásával fölkellette a figyelmét. Gágyty Vazul fölvette a macskát a kocsiára.

! Metamorfozis I.!

Az állat ravaszul odasimult a csurogi polgár kebeléhez, azután hosszúra nyúlt, olyan hosszúra, hogy leért a földig.

Gágyty zavarba jött, azután kíváncsi lett.

Hazavitte a furcsa állatot. A szörnyetog szörnyen kapálózott a lábaival. Ezért ballát vetett elő Gágyty.

! ? Metamorfozis II. ?!

A balta láttára a szörnyetog lábai közé változott. Nyakon csippte Gágytyot.

És megfojtotta.

Gágyty agg apja hazaérkezve, csak a kibűlt tetemet látta.

Mit tehetett egyebet?

Az öreg Gágyty szörnyet halt.

És a legfiatalabb Gágyty?

Haldoklik.

A gyilkos kacor-király megszökött.

Csurogban nem tesznek egyebet az emberek, csak imádkoznak. Pedig mást kellene tenniük.

Mi nem ártana?

Nem ártana — írja a Zombor és Vidéke — az egész eseményt alapos vizsgálat tárgyává tenni.

- Azért olyan sovány?
- Sokat adott.
- És hozomány?
- Még az is legyen?

Ezen megbotránkoztak. Hogy pénzt adott, az nem baj. De hozomány? Szinte azt szerették volna, ha a véglegény pénzt adott volna hozományra is. Itt lenn, a sok lány, asszony mind nagy hareoktat vivott és viv, hogy tudtára adja a világnak: mennyi a hozomány; hogy hozzá hazudjon, megnagyítsa a magát és megkisebbitse a másét. Ez a lány pedig nemcsak hogy férjhezmegy hozomány nélkül, hanem még pénzt is kap.

— Hallatlan!

Ez igazán botránys dolog volt. Valaki még pénzt is adjon azért, hogy megnősülhet! És egy lány így fumigálja a hozomány összes törvényeit, a szokásokat és a fölfogásokat!

— Hová jutunk így?

Az orgona minden elénekelt mondatra ráharsogta a gyerekkórossal az áment, s lenn tovább folyt a beszéd. Előhozakodtak a botránnyal, legjobban esett pedig mindenkinek az, hogy Gál Miklós már el is jegyezte magát Kettyvel. Valaki mintha látta volna is Kettyt az imént, valahol hátul, de bizonyára mást nézett Kettynek. Hogy ennyire tapintatlan legyen az amerikai kisasszony, azt már igazán nem tette föl róla senki.

A pap belekezdett a beszédébe. No erre igazán nem is volt kíváncsi senki. Ezt már egyenesen kifigurázták.

— És ön, tisztelt véglegény...

Ezen pompásan mulattak. Tudták, hogy vége felé jár a ceremónia és szépen elhelyezkedtek a padokban, hogy majd jól lássák a kivonuló násznépet.

A pap beszéde hirtelen bevégződött, mindenkinek jól esett, hogy csak ilyen röviden beszélt. Az orgona hosszabb taktusokat vágott, a kórus nagy igyekezettel énekelt és némi kisebb ceremóniák után kifelé indult a násznép. — Az or-

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. Az Osztrák Magyar Bank állása 1899. március 7-ikén a következő volt: Bankjegyforgalom 648,496.000 forint (—4,300.000 forint), ércértékszám: 500,280.000 forint (+ 1,413.000 forint), váltótárca: 166,238.000 forint (— 2,552.000 forint), lombardüzlet: 25,943.000 forint (+ 174.000 forint), adómentes bankjegytartalék 56,260.000 forint, (— 5,842.000 forint.)

A világító gáz a háztartásban és iparban. Az Országos Iparügyiület összes szakosztályainak tegnapi délután Matlekovits Sándor elnöke mellett együttes ülésük volt, melyen Bernauer Izidor gáztársulati főmérnök előadást tartott a világító gáznak háztartási és ipari célokra való alkalmazásáról. Az előadó nagy vonásokban ismertette a világító gáz feltalálásának történetét és a gázgyártás lényegét, valamint a gáz fizikai és kémiai tulajdonságait, a gáznak a gyakorlati alkalmazását a fűtés terén és motorikus erőképpen. A nagy tetszéssel hallgatott előadás befejezése után Bernauer különféle gázkészülékeket mutatott be a nagyszámú hallgatóság érdeklődése mellett. Matlekovits elnök meleg hangon mondott köszönetet az érdekes és tanulságos előadásért.

Vidéki pénztételek. A Nyáradszeredai és Vidéki Székely Takarékpénztár részvénytársaság XV. évi zarszámadásának mérlegében a főbb adatok a következők: részvénytőke 50.000 forint, betétek 138,325.07 forint, váltóállomány 282,017.75 forint, amelyből 93,286.20 forint van visszeszámítva, értékpapírok 7,808.68 forint, tiszta nyereség 4,705.58 forint.

Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Krochmal Baruch kereskedő Boryslaw, Tagger Pinkász Ábrahám nagykereskedő Szofia, Pilller József szabó Salzburg, Herlosz Ferenc kereskedő Dobritschan, Nejték Antal szabó Laun, Slanina Antal asztalos Zizelio, Zakaria Antónió kereskedő Stagnó, Pietró Hadji Paoló és Társa cég Szmirna, Tesler Izsák kereskedő Magyar-Nemegye, Lux Ferenc kereskedő Bécs, Wimmer János kereskedő Mondsee, Schik Vilmos kereskedő Bruch, Moskovits József kereskedő Bécs, Tiltbach Antal kereskedő Tischausch.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 17.25 forint, áruban 17.50 forint. — Bécsben a kontingentált készáru 18.10 forint pénzben, 18.30 forint áruban.

Hidoghúsvásár. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése.) A Garay-téri élelmi piacon: Felhozott Budapestről 41 árús 44 darab sertést, 3 árús 20 drb süldőt, 4000 kilogramm friss húst, 1000 kg. füstölt húst, 600 kg. szalonnát, 400 kg. hájat. Vidékről összesen 20 árús 228 drb sertést, és 44 darab süldőt. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kilogramm 56—64. l. q. 4750—4900. Süldőhús 1 kg. 64—72. l. q. 5200—5600. Füstölt sertéshús 1 kg. 64—72. l. q. 5500—6400. Szalonna zsirnak 1 kg. 54—56. l. q. 5000—5300. Füstölt szalonna 1 kg. 64—72. l. q. 6000—6400. Háj 1 kg. 56—60. l. q. 5400—5600. Disznózsír 1 kg. 64—66. l. q. —

gona Lohengrinből játszotta az örök nászindulót. Előljött isszonyon komolyan a nagyhas templom-szolgá.

Most már valóságos tolongás lett a padokban, mindenki látni akart. Az orgona teljes erővel működött, finom, tompított magas hangokat kevert a dörgő basszushoz, majd fölzugott diadalmasan, széles akkordokkal, amelyekket mint-ha harmanc ujjal fogott volna az orgonista, tele a derült szerelemmel, boldogságot, nászéjszakát ígérve, egész életüket kapcsolva egybe, illusztrálva azt az érzetet, hogy itt egy hatalmas dinasztia alapul, himnuszt zengve az utódoknak, a kik egy szerelmes tavaszi gondolatnak köszönhetik majdan az életüket.

Elza nem tudott annyira uralkodni magán, hogy a mosolygása, amelylyel a gratulációkat fogadta, megtört, erőtetett ne legyen. Lassan haladtak előre, jobbról-balról fogadták a sok gratulációt. Oldalt kőrtöttük hangos zúgással morajlott a tömeg, az ő egész világuk, minden ismerősük. A mama boldog volt, az öreg Brandt egykedvűen bámult maga elé. Talán Vermesen kívül a kis Mancsi volt a legboldogabb, aki nyoszolyólány volt, s most Artur karjaiba kapaszkodva ment a násznép között, igazán, mintha nem is a földön járt volna, hanem valami álmokban, a szívéhez szorítva a csokrot.

Hogy kiérték a kapuba, pár percig várni kellett, míg a kocsijuk előrehajt. Lenn a templomkapu lépcsőzete alatt nyúszgott a nép. Az utcán is összeverődött egy csomó vasárnapi ember, látva, hogy nagy esküvő van. A kocsi mint nagy fényes-fekete bogarak mászkáltak a tömeg közt, s Elza megállott a kapu előtt a véglegényével. A nap éppen odasütött, s kellemes hízleg meleggel árasztotta el. Lenn egyre nagyobbodott a tömeg, a templom oldalkapui ontogták a népet, a sok színes asszonyt, a cilinderes férfiakat.

(Folytatása következik.)

Kocsonyahus 1 kg. 40—44. l. q. 8000—8400. Füstölt sonka 1 kg. 76—80. l. q. — krig.

Az Oreczy-utí élelmi piacon: Felhozott Budapestről 47 árús 21 drb. sertést, — árús — drb. süldőt, 2700 kg. friss húst, 800 kg. füstölt húst, 800 kg. szalonnát, 600 kg. hájat. A vidékről: — árús — drb. sertést, kilónkint — — — — — kracjártig. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 50—70. l. q. 4900—5000. Süldőhús 1 kg. — — — — — l. q. — — — — —. Füstölt sertéshús 1 kg. 46—70. l. q. 3600—6000. Szalonna zsirnak 1 kg. 52—64. l. q. 5200 — — — — —. Füstölt szalonna 1 kg. 56—70. l. q. — — — — —. Háj 1 kg. 56—58. l. q. 5600 — — — — —. Disznózsír 1 kg. — — — — — 60. l. q. — — — — —, Kocsonyahus 1 kg. 36—40. l. q. — — — — —. Füstölt sonka 1 kg. 70—80. l. q. — — — — — krig.

Takarmányvásár. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése.) Felhozott a szokott közösgéből 186 szekér réti széna, 30 szekér muhar, 26 szekér zsupszalma, 17 szekér alomszalma, 2 szekér takarmányszalma, 2 szekér tengeriszár, 11 szekér egyéb takarmány, (lóhere, lucerna, zabos búkköny és sarju stb.) 1000 zsák zsecska. A forgalom élénk. — Árak q.-ként a következők: réti széna 220—310, muhar 290—330, köznyebb szalma 150—160, alom-szalma 120—130, takarmányszalma 140—140, 100 kéve tengeri szár 900—1100, egyéb takarmány — — — — —, zabos búkköny 200—280, lóhere — — — — —, lucerna — — — — —, köles — — — — —, sarju 210—260, szalmaszecskó 160—200. Összes kocsiszám 284. Összes súly 284.000 kilogramm.

Heti lóvásár. (A székes fővárosi vásárigazgatóság jelentése.) A vásár forgalma közepes volt. Jegyzetelt: I. Jobb minőségű lovakból: háts felhajtás 15 darab, eladatott 4 darab, 130—250 forintig, könnyebb kocsiló (jukker stb.) felhajtás 8 darab, eladatott 2 darab, 210—210 forintig, nehezebb kocsiló (hintós) felhajtás 20 darab, eladatott 4 darab, 130—200 forintig, igás kocsiló (nehéz nyugoti faj) felhajtás 60 darab, eladatott 35 darab, 100—175 forintig, ponyva felhajtás — darab, — II. Közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuvaros ló stb.) felhajtás 100 darab, eladatott 42 darab, 65—85 forintig, könnyebb félék (parasztló stb.) felhajtás 160 darab, eladatott 90 darab, 24—50 forintig. — III. Alrendelt minőségű lovakból: felhajtás 351 darab, eladatott 120 darab, 10—20 forintig. Összesen felhajtattott: 714 darab, eladatott 297 darab. Bécsi vágóra vásároltattott 33 darab. Az állatker részére vásároltattott 7 darab.

Mezőgazdaság.

Az állategészségügyi szolgálat államcsatása. A földmívelésügyi miniszter legutóbb elkészítettte az állatorvosi közszolgálat államcsatásáról szóló törvényjavaslat tervezetét, melyet az érdekeltség véleményének meghallgatása után a törvényhozás elé fog terjeszteni. Az országos gazdasági egyesület állategészségügyi és állategészségügyi szakosztálya ma tárgyalta Tormay Béla elnöke alatt; a törvényjavaslat-tervezet Jaszszky Pál előadó ismertette behatóan. A szakosztály hosszabb eszmecsere után hozzájárult az előadónak ahhoz a javaslatához, mely szerint a törvényjavaslat-tervezet magát az állategészségügyet megfelelően szervezi, de aggályának ad kifejezést az államcsatás pénzügyi részének megoldása tekintetében, miután az államcsatással járó összes költségeket az állam a törvényhatóságok, városok és közösgékre s a gazdaközönségre bízta, e mellett pedig az állatorvosok dotációját a kivanatosnál csekélyebben állapítja meg. A szakosztály elhatározza, hogy ez aggályairól a minisztert értesíti és az állategészségügyi szolgálat államcsatásáért köszönetét nyilvánítja. Foglalkozott ezután a szakosztály az oleó marhasó forgalombahozatalának a kérdésével és elhatározta, hogy a pénzügyminisztert felkéri, hogy a forgalombahozatal könnyítése érdekében szükséges intézkedéseket tegye, ugy szintén felterjesztést intéz a műzsr árusítása ellen is.

Közlekedés.

Hajózás a Dunán. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy Budapest—Kaloosa és Mohács közötti személyszállító hajók ez évben Budapestről Mohácsra először március 11-ikén és Mohácsról Budapestre március 12-ikén indulnak. A Budapest—Zimony — belgrádi, hetenkint háromszor közlekedő postahajók (a már közzétett 1899. évi tavaszi menetrend szerint) a következőleg indítatnak meg, még pedig első út Budapestről Zimony és Belgrádba március 18-án, Zimonyból és Belgrádból március 20-án. Ezen járatokhoz csatlakoznak a belgrád—Orsova—turn-szeverin—galaci postahajójárato, amelyek következőleg indítatnak meg: első út Zimony—Belgrádból Galacba március 13-ikán; első út Galacból Orsovara és Zimony—Belgrádba március 13-án; első út Orsováról Belgrád—Zimonyba március 15-én (az Orsováról Belgrádba és Zimonyba március 12-ére hirdetett menet abamarad.) A folyó évben a postahajók megfelelő vizállásnál Zimonyból és Belgrádból közvetlenül Galacig és viszont Galacból Belgrád és Zimonyig fognak közlekedni; hajócsere tehát Turn-Szeverinben, vagy Orsován rendszeren nem lesz szükséges. Egyelőre azonban ezen közvetlen járatokat a mostani alacsony vizállás kizárja, úgy, hogy az utazóknak további intézkedésig Orsován még át kell szállniuk. Mihelyt a közvetlen forgalom életbe lép, a menetidő rövidebb lesz és a felfelé menő hajók csatlakozni fognak a román államvasutakhoz, a felfelé menő postahajók pedig Turn-Szeverinben a Temesvár, Szeged és Budapest felé menő 3. számú gyorsvonathoz. Galacban a hajók az Osztrák Lloydok Konstantinápolyba és a Levantéba menő, illető-

leg onnan jövő grózsóseizhez csatlakoznak. A szeged-tel-zimonyi személyhajózatok Szegedről Zimonyba március 19-én, Zimonyból Szegedre március 17-ikén kezdődnek. A napenként bécs-budapesti postahajók az első utat Budapestről Bécsbe márc. 30-án, Bécsből Budapestre pedig április 1-én teszik meg. A bécs-pozsonyi napenkénti személyzálló hajózatokra a következőleg indulnak meg: első ut Bécsből (Weissgräber) Pozsonyba április 1-én, első ut Pozsonyból Bécsbe (Weissgräber) április 2-án. Ezeket kívül helyi hajók közlekednek Belgrád és Sabac, Belgrád és Dobrovia, Galac és Tulcea, Zimony-Belgrád és Pancsova, Breska-Rácsa és Zwornik, Kalazás és Szilisztria és Budapest székesfőváros határában, amely járatokra névvel kizárólag a helyszínen kifüggesztett helyimetrendek mérvadóak. Menetrendek és díjszabások a társulati igazgatóságnál kaphatók.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, március 10.

Buzában ma lanya volt a forgalom. A kínálat mérsékelt és a vételkedy tartózkodó volt. Lanya irányzat mellett 8000 métermázsza került eladásra 5 krajczárral olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom és az árak változatlanok maradtak.

Eladatott:

Buza: Tiszavideki: 600 mm. 80 k. 10 frt 70 kr. 100 mm. 81 k. 10 frt 70 kr. 200 mm. 79-4 k. 10 frt 60 kr. 100 mm. 81 k. 10 frt 65 kr. 100 mm. 79-3 k. 10 frt 60 kr. 300 mm. 79-5 k. 10 frt 55 kr. 100 mm. 78 k. 10 frt 45 kr.

Pestvidéki: 100 mm. 80 k. 10 frt 60 kr. 100 mm. 79-5 k. 10 frt 55 kr. 200 mm. 78 k. 10 frt 59 kr. 100 mm. 79 k. 10 frt 55 kr. 200 mm. 78-5 k. 10 frt 45 kr. 300 mm. 79 k. 10 frt 45 kr. 100 mm. 78-5 k. 10 frt 45 kr. 100 mm. 78 k. 10 frt 40 kr. 800 mm. 78-6 k. 10 frt 60 kr. 100 mm. 78 k. 10 frt 40 kr. 100 mm. 76-7 k. 10 frt 35 kr. 300 mm. 74 k. 10 frt 35 kr.

Felső-tiszavideki: 100 mm. 78 k. 10 frt 50 kr.

Felvidéki: 100 mm. 77-5 k. 10 frt 25 kr. 50 mm. 77 k. 10 frt 25 kr. 400 mm. 76-8 k. 10 frt 20 kr.

Fehérmegyei: 500 mm. 77-7 k. 10 frt 25 kr. 100 mm. 77 k. 10 frt 55 kr.

Oláh: 100 mm. 76-5 k. 7 frt 80 kr. Rozs: 200 mm. 8 frt.

Mind 3 hónapra.

A készülő hivatalos jegyzése a budapesti ár-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza (a)	75 k. 6,75—6,90	76 k. 6,95—10,05	77 k. 10,10—10,15	78 k. 10,20—10,25	79 k. 10,30—10,35	80 k. 10,40—10,45	81 k. 10,45—10,50
Buza (b)	75 k. 6,95—10,10	76 k. 10,15—10,20	77 k. 10,25—10,30	78 k. 10,35—10,40	79 k. 10,40—10,45	80 k. 10,50—10,55	81 k. 10,55—10,60
Buza (c)	75 k. 10,60—10,65	76 k. 10,65—10,70	77 k. 10,70—10,75	78 k. 10,75—10,80	79 k. 10,80—10,85	80 k. 10,85—10,90	81 k. 10,90—10,95
Buza (d)	75 k. 10,95—10,99	76 k. 11,00—11,05	77 k. 11,05—11,10	78 k. 11,10—11,15	79 k. 11,15—11,20	80 k. 11,20—11,25	81 k. 11,25—11,30
Buza (e)	75 k. 11,30—11,35	76 k. 11,35—11,40	77 k. 11,40—11,45	78 k. 11,45—11,50	79 k. 11,50—11,55	80 k. 11,55—11,60	81 k. 11,60—11,65
Buza (f)	75 k. 11,65—11,70	76 k. 11,70—11,75	77 k. 11,75—11,80	78 k. 11,80—11,85	79 k. 11,85—11,90	80 k. 11,90—11,95	81 k. 11,95—12,00
Buza (g)	75 k. 12,00—12,05	76 k. 12,05—12,10	77 k. 12,10—12,15	78 k. 12,15—12,20	79 k. 12,20—12,25	80 k. 12,25—12,30	81 k. 12,30—12,35
Buza (h)	75 k. 12,35—12,40	76 k. 12,40—12,45	77 k. 12,45—12,50	78 k. 12,50—12,55	79 k. 12,55—12,60	80 k. 12,60—12,65	81 k. 12,65—12,70
Buza (i)	75 k. 12,70—12,75	76 k. 12,75—12,80	77 k. 12,80—12,85	78 k. 12,85—12,90	79 k. 12,90—12,95	80 k. 12,95—13,00	81 k. 13,00—13,05
Buza (j)	75 k. 13,10—13,15	76 k. 13,15—13,20	77 k. 13,20—13,25	78 k. 13,25—13,30	79 k. 13,30—13,35	80 k. 13,35—13,40	81 k. 13,40—13,45
Buza (k)	75 k. 13,45—13,50	76 k. 13,50—13,55	77 k. 13,55—13,60	78 k. 13,60—13,65	79 k. 13,65—13,70	80 k. 13,70—13,75	81 k. 13,75—13,80
Buza (l)	75 k. 13,80—13,85	76 k. 13,85—13,90	77 k. 13,90—13,95	78 k. 13,95—14,00	79 k. 14,00—14,05	80 k. 14,05—14,10	81 k. 14,10—14,15
Buza (m)	75 k. 14,15—14,20	76 k. 14,20—14,25	77 k. 14,25—14,30	78 k. 14,30—14,35	79 k. 14,35—14,40	80 k. 14,40—14,45	81 k. 14,45—14,50
Buza (n)	75 k. 14,50—14,55	76 k. 14,55—14,60	77 k. 14,60—14,65	78 k. 14,65—14,70	79 k. 14,70—14,75	80 k. 14,75—14,80	81 k. 14,80—14,85
Buza (o)	75 k. 14,85—14,90	76 k. 14,90—14,95	77 k. 14,95—15,00	78 k. 15,00—15,05	79 k. 15,05—15,10	80 k. 15,10—15,15	81 k. 15,15—15,20
Buza (p)	75 k. 15,20—15,25	76 k. 15,25—15,30	77 k. 15,30—15,35	78 k. 15,35—15,40	79 k. 15,40—15,45	80 k. 15,45—15,50	81 k. 15,50—15,55
Buza (q)	75 k. 15,55—15,60	76 k. 15,60—15,65	77 k. 15,65—15,70	78 k. 15,70—15,75	79 k. 15,75—15,80	80 k. 15,80—15,85	81 k. 15,85—15,90
Buza (r)	75 k. 15,90—15,95	76 k. 15,95—16,00	77 k. 16,00—16,05	78 k. 16,05—16,10	79 k. 16,10—16,15	80 k. 16,15—16,20	81 k. 16,20—16,25
Buza (s)	75 k. 16,25—16,30	76 k. 16,30—16,35	77 k. 16,35—16,40	78 k. 16,40—16,45	79 k. 16,45—16,50	80 k. 16,50—16,55	81 k. 16,55—16,60
Buza (t)	75 k. 16,60—16,65	76 k. 16,65—16,70	77 k. 16,70—16,75	78 k. 16,75—16,80	79 k. 16,80—16,85	80 k. 16,85—16,90	81 k. 16,90—16,95
Buza (u)	75 k. 16,95—17,00	76 k. 17,00—17,05	77 k. 17,05—17,10	78 k. 17,10—17,15	79 k. 17,15—17,20	80 k. 17,20—17,25	81 k. 17,25—17,30
Buza (v)	75 k. 17,30—17,35	76 k. 17,35—17,40	77 k. 17,40—17,45	78 k. 17,45—17,50	79 k. 17,50—17,55	80 k. 17,55—17,60	81 k. 17,60—17,65
Buza (w)	75 k. 17,65—17,70	76 k. 17,70—17,75	77 k. 17,75—17,80	78 k. 17,80—17,85	79 k. 17,85—17,90	80 k. 17,90—17,95	81 k. 17,95—18,00
Buza (x)	75 k. 18,00—18,05	76 k. 18,05—18,10	77 k. 18,10—18,15	78 k. 18,15—18,20	79 k. 18,20—18,25	80 k. 18,25—18,30	81 k. 18,30—18,35
Buza (y)	75 k. 18,35—18,40	76 k. 18,40—18,45	77 k. 18,45—18,50	78 k. 18,50—18,55	79 k. 18,55—18,60	80 k. 18,60—18,65	81 k. 18,65—18,70
Buza (z)	75 k. 18,70—18,75	76 k. 18,75—18,80	77 k. 18,80—18,85	78 k. 18,85—18,90	79 k. 18,90—18,95	80 k. 18,95—19,00	81 k. 19,00—19,05
Rozs	200 mm. 8 frt						

Határidőzlet. A határidőzlet nyugodt irányban indult meg. A forgalom mérsékelt s az árak kisebb hullámzások után majdnem változatlanul maradtak.

Forgalomba került:

Buza márc-ra	10,31—10,37
Buza áprilisra	9,82—9,84
Buza októberre	8,54—8,56
Rozs márciusra	7,90—7,90
Tengeri májusra 99.	4,52—4,56
Zab márciusra	0.—0.
Káposztárepe	—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza márciusra	10,36	pénz 10,38	árú
Buza áprilisra	9,82		9,83
Buza októberre	8,55		8,56
Rozs márciusra	7,90		7,92
Rozs októberre	0.—		0.—
Tengeri októberre	0.—		0.—
Tengeri májusra 99	4,55		4,57
Zab márciusra	5,75		5,76
Zab októberre	0.—		0.—
Repe augusztusra	12,10		12,20

Délután fél 1/2 órakor zárul:

Buza márciusra 99	10,41—10,42
Buza áprilisra	7,83—7,84
Buza októberre	8,56—8,57
Rozs októberre	0.—0.
Rozs márciusra 99	7,83—7,89
Tengeri októberre	0.—0.
Tengeri májusra 99	4,54—4,56
Zab októberre	0.—0.
Zab márciusra 99	5,88—5,90

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsde gyenge irányzatú nyit meg, később bécsi jegyzésekre az összes nemzetközi értékek árfolyamai mérsékelt forgalom mellett megszilárdultak és szilárd hangulattal zárultak. A ma végben-

medió prolongáció gyors, sima és némileg drágább elintézt nyert.

A helyértékek piacán városi villamos és köz-uti vasut-részvények szintén javultak.

A déli tőzsdén magasabb berlini és bécsi jegyzésekre az irányzat szilárd volt, különösen osztrák-hitelrészvényekben élénk kereslet nyilvánult és két forinttal emelkedtek. A többi értékekben kevés üzlet volt és változatlanul zárultak.

A valuta és ércárak változatlanok. Az előtözsde javult.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 397.——397,80. Osztrák hitelrészvény 367,95—368,80. Osztrák-magyar államvasuti részvény 361,20—361,30. Jelzölgbank 253.—. Rimamurányi vasúti 322,80. Déli vasut 66.—. Közúti vasut részvény 396,40—396,50 forintot.

A déli tőzsde szilárd. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 397,75—397,25. Osztrák hitelrészvény 368,60—370,25. Osztrák-magyar államvasuti részvény 361,25—361,50. Jelzölgbank részvénytársaság 253,90—254,10. Koronáértékű járadék 97,85. Ipar- és kereskedelmi-bank részvénytársaság 105,80. Déli vasut 65,50. Közúti vasut részvény 395.— forintot.

Az utótözsde irányzata csekély üzlet mellett igen esendes volt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 369,80—368,80. Magyar hitelrészvény 398.—. Osztrák-magyar államvasut 361,25 forintot.

Délután zárul: Osztrák hitelrészvény 369,80 forintot.

Díjtözlösítések: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.—2,50; nyolc napra 5.—5,50; utolsó márciusra 7.—8.— forintot.

Lezártított árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	398.—
Osztrák hitelintézet	368.—
Fiumei hitelbank részvény-társaság	97.—
Magyar orsz. közp. takarékpénztár	782.—
Észak-magy. egy. közszénbánya	138.—
Közszénbánya és téglagy. r-t.	345.—
Magyar aszfalt részvénytársaság	295.—
Salgótarjani közszénbánya r. társaság	634.—
Ujlaki téglagyár r. t.	221.—
Ganz-féle vasöntőde részv.-társ.	2210.—
Schlick-féle vasöntőde részv.-t.	210.—
Magyar cukoripar A-sor.	135.—
Magyar cukoripar r. t. B-sor.	162.—
Magyar villamosossági r-t.	156.—
Budapesti városi villamos vasut.	233.—

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

a) Magyar Államadósság.		b) Osztrák Államadósság.	
Aranyjádék 4%	112,80 120,80	Magyar nyeremény-közlés (50 frt)	181,50 182,70
Koronáértékű 4%	87,50 86,50	Magyar részlelt-közlés 4%	100,75 101,75
Keleti vasuti kölcsön 5%	120,75 121,75	Magyar állami kölcsön 4%	101.— 101,75
Államvasuti arany-közlés 4%	121.— 122.—	Magyar földtöherment. 4%	66,50 67,50
Államvasuti ösztönközlés 4%	101.— 102.—	Horr-szlov. földtöherment. 4%	93,75 97,50
Vasutasok részvénytársaság 5%	87.— 88.—	Tiszai sorsjegyek 4%	142.— 143.—
Magyar nyeremény-közlés (100 frt)	182.— 183.—		
Egyes papírrészek 2 1/2%	101.— 101,50		
Egyes osztályjádék 4%	101.— 101,50		
Aranyjádék 4%	120.— 120,50		

c) Idegen Államadósság.	
Bolgár vasuti kölcsön 6%	112.— 113.—
Ezreb 100 frankos sorsjegyek 2 1/2%	33,70 34,80

Más kölcsönök.

Budapest fővárosi kölcsön 4 1/2%	92.— 96.—	Budapest fővárosi kölcsön 4 1/2%	92.— 96.—
Magyar fővárosi kölcsön 4 1/2%	90,75 100,75	Temes-biharégyházi kölcsön 5%	97.— 98.—

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.			
Bécsi hitelbank részvény	100.— 101.—	Jelzölgbank nyar. kötvény 4%	121.— 122.—
Egyes papírrészek 2 1/2%	100.— 101.—	Jelzölgbank nyar. részv. 4%	131.— 132.—
Egyes papírrészek 2 1/2%	97,50 98,50	Jelzölgbank nyar. részv. 5%	103,50 104,50
Egyes papírrészek 2 1/2%	101,50 102,50	Közp. jelzölgbank részv. 4%	100,25 101,25
Egyes papírrészek 2 1/2%	101,50 102,50	Közp. jelzölgbank részv. 5%	97,50 98,50
Egyes papírrészek 2 1/2%	100,50 101,50	Közp. jelzölgbank részv. 6%	100,25 101,25
Egyes papírrészek 2 1/2%	98.— 99.—	Közp. jelzölgbank részv. 7%	98,25 99,25
Egyes papírrészek 2 1/2%	89,50 90,50	Közp. jelzölgbank részv. 8%	99.— 100.—
Egyes papírrészek 2 1/2%	98,75 99,75	Közp. jelzölgbank részv. 9%	99.— 99.—
Egyes papírrészek 2 1/2%	99.— 99.—	Közp. jelzölgbank részv. 10%	100,10 101,10
Egyes papírrészek 2 1/2%	97,75 98,75	Közp. jelzölgbank részv. 11%	99,50 100,50
Egyes papírrészek 2 1/2%	100.— 100.—	Közp. jelzölgbank részv. 12%	98,25 99,25
Egyes papírrészek 2 1/2%	100,05 100,05	Közp. jelzölgbank részv. 13%	100.— 101.—
Egyes papírrészek 2 1/2%	99.— 99,75	Közp. jelzölgbank részv. 14%	98.— 99.—
Egyes papírrészek 2 1/2%	100.— 100,50	Közp. jelzölgbank részv. 15%	100,75 101,75
Egyes papírrészek 2 1/2%	98,25 99,25	Közp. jelzölgbank részv. 16%	99.— 100.—
Egyes papírrészek 2 1/2%	100.— 101.—	Közp. jelzölgbank részv. 17%	99.— 100.—
Egyes papírrészek 2 1/2%	101,50 102,50	Közp. jelzölgbank részv. 18%	200.— 210.—
Egyes papírrészek 2 1/2%	97.— 98.—	Közp. jelzölgbank részv. 19%	518.— 528.—
Egyes papírrészek 2 1/2%	111.— 114.—	Közp. jelzölgbank részv. 20%	930.— 935.—
Egyes papírrészek 2 1/2%	115.— 117.—	Közp. jelzölgbank részv. 21%	1411.— 1410.—

T

magyar államvasut részvény 351.— északnyugati vasuti részvény 244.50, elbavölgyi vasut 255.50, dunagőrhajós részvény —, alpesi bányarészvény 242.60 májusi járadék 191.05, osztrák koronajáradék —, magyar arany —, magyar koronajáradék 97.75 német birodalmi márká februárja 59.01, márciusra —, török sorsjegye 63.25, rimamurányi vasmű 321.50 déli vasut —, dohányrészvény 137.—, Napoleon új 9.55/2.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, március 10. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde eleinte csöndös volt szilárd alapirányzattal; később bank és bányarészekben élénk kereslet mutatkozott arra a kedvezőbb hangulatra, amelyet a kínai orosz-angol differenciák eloszlására vonatkozó londoni jelentések kellettek. A zárul szilárd volt. Az amerikai járadékok gyöngültek New-Yorkra. Magánleszámitolási kamatláb 4 1/8%.

Berlin, március 10. (Zárulat.) 4 1/2%-os papírjáradék —, 4% osztrák aranyjáradék 101.50, elbavölgyi vasut —, magyar koronajáradék 97.90, osztrák-magyar arany-vasut 154.—, Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 189.30, magyar vasuti beruházási kölcsön 102.15, alpesi bányarészvény 101.—, Disconto-Commandit 199.90, általános villamosági Edison 298.75, Gelsenkircheni 185.80, Laurakohé 222.60, 4 1/2%-os ezüstjáradék 100.40, 4% magyar aranyjáradék 100.40, osztrák hitelrészvény 232.—, déli vasut 30.—, Károly Lajos vasut —, orosz bankjegy 216.30, 4% új orosz kölcsön 100.75, török dohányrészvény —, Olasz járadék 95.25, magyar hitelbank —, Dynamit Trust 180.00, Harpeni 184.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, március 10. (Zárulat.) 4 1/2%-os papírjáradék 100.00, 4% osztrák aranyjáradék 101.50, magyar koronajáradék 97.90, osztrák-magyar bank 123.50, déli vasut 30.10, elbavölgyi vasut —, Londoni váltóár 204.05, Bécsi bankjegyet 141.40, Villamos részvény 164.10, 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 85.85, 4 1/2%-os ezüstjáradék 100.50, 4% magyar aranyjáradék 100.45, osztrák hitelrészvény 231.90, osztrák-magyar államvasut 154.20, északnyugati vasut 122.—, Bécsi váltóár 189.37, Párisi váltóár 80.88, Unionbank —, Alpesi bányarészvény 245.50, Az irányzat szilárd.

Hamburg, március 10. (Zárulat.) 4 1/2%-os ezüstjáradék 100.50, 1860. sorsjegye 148.25, déli vasut 29.75, 4% osztrák aranyjáradék 101.40, osztrák hitelrészvény 231.90, osztrák-magyar államvasut 153.75, Olasz járadék 95.—, 4% magyar aranyjáradék 100.80, Az irányzat szilárd.

Páris, március 10. (Zárulat.) 3% francia járadék 103.15, Olasz járadék 95.65, osztrák-magyar államvasut —, Francia törleszt. járadék —, 4% magyar aranyjáradék —, Török dohányrészvény 294.—, osztrák Lúderbank —, 3 1/2% francia járadék 107.87, osztrák földhiteltételei részvény 1325.—, déli vasut 168.—, 4% osztrák aranyjáradék 103.50, Ottomankbank 573.—, Párisi bankrészvény —, Alpesi bánya részvény —, Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 10. A hízott sertés üzletirányzata változatlan. A) Hízott sertésárak. I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli sulyban) 47 1/2—48— krajcár. Öreg közép (párónként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) 47 1/2—48 krajcár. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli sulyban) 51—51 1/2 krajcár. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm való sulyban) 49—50 krajcár. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő sulyban) 48 1/2—49 krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli sulyban) krajcár. Közép (párónként 240—260 kilogramm sulyban) krajcár. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő sulyban) krajcár. III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogramm felüli sulyban) krajcár. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő sulyban) krajcár. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő sulyban) krajcár. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párónként 340 kilogramm terjedő sulyban) krajcár. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő sulyban) krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli sulyban) 49—50 krajcár. Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 49—49 1/2 krajcár. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő sulyban) 47 1/2—48 krajcár.

Sertéselátszám: 1899. március 8. napján volt készlet 31.711 darab, 1899. évi március 9. napján elszállított 290 darab, 1899. március 10. napjára maradt készletben 31.857 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 10. —

Küretés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Konta Viktória okleveles kisdévdőnök a mátszalkai állami kisdévdőházhoz óvodánöv kinevezte.

Ügyvédi kamara. A budapesti ügyvédi kamara dr. Baumgarten Nándor és dr. Valkányi Lajos ügyvédekkel a kamara lajstromába felváltva felvette. Dr. Fischer Ákos és Toldy József budapesti, Erdőssy Gyula kalocsai ügyvédek.

dek, önkéntes lemondásuk következtében, fenti lajstromból kitérültek.

Névváltoztatások. Such István magyar államvasuti váltóár díjomborozói lakos, valamint kisköru fia János Sütőre, Gyűk Adólf sátoralja-újhegyi illetőségű ugyanott lakos Balassára, Pajer József szőlős-györöki illetőségű ugyanott lakos Kasopodira, Schesberger Náthán budapesti lakos, valamint kisköru gyermekei Leó és Julia Sárkányra, Kisköru Neufeld Vilmos nagy-átdóli illetőségű budapesti lakos Hódosira, Rózenthal Izidor hőmzevővárszékhelyi illetőségű ugyanott lakos, valamint kisköru Andor, Kálmán és Katalin gyermekei Rózsára, Löwingner Árnin mutnei illetőségű eperjesi lakos, valamint kisköru gyermekei Emilia, Gizella, Vilma, Jolán és Róza Lendvára, Ungar Lajos budapesti illetőségű ugyanott lakos, valamint kisköru leánya Renée Erzsébet Zalára, Freund Mór szerb-íttebei illetőségű budapesti lakos Fenczeire, Iczkovich Sámuel mező-közonyi illetőségű budapesti lakos Kovácsra változtatták nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Pályázatok. Aljegyzői állásra a pozsonyi törvényszék-nél 2 hét alatt; aljegyzői állásra a karandsebi törvényszék-nél 2 hét alatt; számtizsi állásra a körhözönányi magyar királyi pénzügyhatálatnál 14 nap alatt; pénzügyi szemlési állásra a kaposvári pénzügyigazgatóság kerületében 14 nap alatt; közgazdászati gyakorlati állásra Újvidéki szabad királyi városonl március 21-éig; telekkönyvi átalakító díjnoki állásra a kőrösbányai járásbírósnál 2 hét alatt; kerületi előjáró állásra Budapest székesfővárosonl március 24-éig; számvizsgálói állásra az alsó-kubini pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt; telekkönyvi átalakító díjnoki állásra a bogsnáni járásbírósnál 2 hét alatt; imokai állásra az alibunári járásbírósnál április 10-éig; telekkönyvi átalakító díjnoki állásra a lugosi törvényszék-nél 2 hét alatt.

TÁJÉKOZTATÓ.

A ki tartás is erős öltönyöket Stikarovszky János, Budapest (V. Erzsébet-ter 16. szám) csizmek mintakártyát hagyja elomtatni. Ezen csizmek szigorúan szőlő üzemeltetésre kereskedik a kielégítő kiszolgáltatásért. Sem magas talpú, sem másféle megvezetések által nem szeretnek vevők. — Szaklap szabónak ingyen.

Napirend.

Naplár. Szombat, március 11. — Római katolikus: Konstantin. — Protestáns: Konstantin. — Görög-orosz: (február 27.) Prokop. — Zsidó: Adar 29. — Sabbath Hachodesch. — A nap kél reggel 6 óra 6 perccel. — Nyugzok délután 5 óra 43 perccel. — A hold kél reggel 5 óra 28 perccel. — Nyugzok délután 5 óra 28 perccel. — Új hold este 8 óra 43 perccel.

A pénzügyminiszter fogad délután 4—5-ig. A természetudományi társulat ülése délután 6 órakor a tudomány-egyesim éhsánytani intézetében.

Torna szabótársulat este 9 órakor a nemzeti tornacsarnokban tart.

Szabó Lajos. Wessely Ödön dr.: A pedagogia alapkérdései, délután 5 órakor, Eszterházy-utca 1. sz. a.; Előki Ilés Károly dr.: az esküdtségek, délután 6 órakor ugyanott.

Vidé-akadémia a Vigadó nagyszertében. A Doki-téri er. gimnázium hangversenye este 7 órakor saját dísztermében.

A tisztviselőknek bálja a Vigadó dísztermében. Az aethyang férfi dalegylet bolond-estélye az államvasutak munkás éttermében. (Kőbányai-ut.)

A budapesti kereskedő ifjak társulatának bálja a Royal szállóban.

Hajósok mulatsága a Sas-kör dísztermében. (Kalap-utca 17.)

Az országos magyar iskola-egyesület ülése délután fél 5 órakor az új városháza tárgyalójában.

A III. kerületi polgári kör bálja a Korona szállóban. Nemzeti Múzeum. Képtára. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1-ig. A múzeum többi tárai 1 korona belépővel mellett megláthatók.

A nemzeti múzeum, néprajzi osztály nyitva 9—1-ig (Csillag-utca 15.)

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. A Hódó díszfelmérés. Eisenhut Ferenc ábrási körképe, látható Városliget, Andrassy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Az új országos kupaacsarnok meglátható délelőtt 10—1-ig. Belépő díj 20 kr.

Doki mauzóleum a kerepesi temetőben, nyitva délután 5-ig.

Iparművészeti múzeum zárva. Technológiai iparmúzeum zárva. Szabadalmi leltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyitva nos könyvtára és tórképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelmi történeti múzeum és keleti miniatúr az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám, délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig. Állatkert nyitva egész nap.

Első magyar Gazdasági gépgyár részvénytársulat BUDAPEST. Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára mely a gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépeket gyártja. Rendelések megtétele előtt kérjük minden szabványgó kérdéssel bizalommal hozniunk fordulni. Részletes árjegyzékkel és szakferfi felvilágosítással díjmentesen szolgálunk. Szecskavágók. Morzsolók.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, március 10.

Keletről a légnyomás ismét emelkedett, míg a Földközi tenger nyugati medencéjében új depresszió jelent meg. Nyugatról is emelkedett a légnyomás, míg az Északi tenger feletti depresszió mélységéből sokat viszottit. Az idő Európa nyugati felében, sokfelé esős, míg Keleti felében tulnyomóan száraz. Különösen bő esők voltak Magyarország nyugati partvidékén, a genauai öböl környékén és Dél-Franciaországban. A fagyok keleten esőkentek.

Házánkban csupán a tengerparton volt eső; a hőmérselettel a tegnapi nap folyamán többnyire a 10 C fok fölé emelkedett s az éjjel sem ment már mindenütt a fagypontra alá. Kihálás: Enyhe idő várható helyenkint (főleg az ország nyugati felében) esővel.

Vizállás. táblázat a március 9. és 10. napi vízállásokról. Tartalmazza a Tisza, a Sajó, a Duna, a Dráva, a Mura, a Száva, a Krános, a Latorca, a Laborca, a Ung folyók vizszintjeit és az országos meteorológiai intézet jelentését.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAPER PAPER PAPER. GICHNER János és TÁRSA papír, matricá és kárpitosára gyártók, szövőcs, függöny, ág- és asztaltörzst stb. nagy vái készítenek. Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám. Árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve küldünk. Nag. János, Csákai közlekedés, vas- és kősz. vállalatok.

Állami felügyelet alatt. KI AKAR egyéves önkéntes LENNI? Mindazon ifjak, kik a meglévő iskolákat nem végezték, előkészültségükre és foglalkozásukra való tekintettel nekik megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Születési év közzététel. Aki már sor alatt állott, elköszött! Program ingyen és bérmentve. LICHTBLAU ALBERT a katonaiskola igazgatója Dobrecben. A kurzus kezdődik március hó 12-én. Felügyelő: MAYER ADOLF cs. és kir. őrnagy.

Polgár Sándor egyetm. gyakorlott orvos mű- és küztorozés BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 50. sz. Ajánlja dusan felszerelt raktárát (szaktárgyművelő) orvosi-sebészeti és betegápolási tárgyakban. Saját tulajdonú, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle sérvkötő, haskötő, görsecc elleni gumiharisnya, orthopaedai köszöketek, málthabok kezek stb. Valódi francia külföldi górsócsák F. Bergerand filk párisi gyarából. BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 50. sz.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi március hó 11-én.

Másodszor:

A házi béke.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták Bisson S. és Leclercq A. Fordította Kürthy Emil.

Személyek:

Moreuil	Náday F.	Suzanne	Gerő L.
Bermainé	Csillag T.	Dolores	Paulayné
Brunois	Vizvári	De Taillis	Hetényi
Brunoisné	Vizváriné	Du Denise	Groo V.
Ludovic	Zilahi	Ambroisine	Rákosi Sz.
Pironeau	Latabár	Julie	O. Keczeri I.
Muscadet	Dezső	François	Faludi

Kezdete 7 órakor.

Vasárnap d. u. Romeo és Julie. Este: A házi béke, harmadszor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1899. évi március hó 11-én.

Ördög Róbert.

Opera 5 felvonásban. Zenéjét szerette Meyerbeer. Szövegét írta Scribe. Fordította Asztalos Károly.

Kezdete 7 órakor.

Vasárnap Hépehely, harmadszor. — A piros cipő.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi március hó 11-én.

A nagy Galeotto.

Dráma 4 felvonásban. Írta José Echegaray. Spanyol eredetiből fordította Pathy Károly.

Személyek:

Don Julian	Szacsavay	Mercedes	Lendvayné
Theodora	Hegyesi	Pepitó	Horváth
Don Severo	Gyenes	Ernesztó	Mihályfi

Kezd. t. 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi március hó 11-én.

Dr. Pepi.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Albert Carré. Fordította: Zilahi Kiss Béla.

Személyek:

Bichard	Góth	Courtelinné	Nikó L.
Eugénie	Kalmár P.	Blanche	Pécsi P.
Cochevel	Gyöngyi	Oscar	Tapolczai
Hernance	Harasztly H.	Ilda	Hettyey A.
Ardien	Szerémy	Virginie	Makrócsyvázné
Courtelin	Balassa	Liza	Boros F.

Utána:

Hajnali vendég.

Vigjáték egy felvonásban. Írta: Siraudin. Fordította Sz. F.

Kezdete 7 órakor.

Vasárnap d. u. Tanqueray második felesége. Este: dr. Pepi, Hajnali vendég.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi március hó 11-én.

A görög rabszolga.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Owen Hall. Fordította Makai Emil és Pásztor Árpád. Zenéjét szerette Sidney Jones.

Személyek:

Antonia	Bárdy G.	Diomed	Raskó
Iris	Hegyí A.	Silvius	Lubinszky
Pomponius	Solymosi	Manlius	Ujvári
Heliodorus	Németh	Lollius	Tollagi
Aspasia	Küry K.	Curius	Kiss M.
Archias	Szirmai	Melanopis	Csatai Zs.

Kezdete 7 órakor.

Vasárnap d. u. Tündérlak Magyarhonban Este: Bibliás asszony.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi március hó 11-én.

I. Komáromi Mariska assz. fellépéivel.

Egyiptom gyöngye.

Operett 3 felvonásban. Írta Helitai Jenő. Zenéjét szerette Forrai Miklós.

Személyek:

XIII. Szeosztárs	Székely Zeneis	Komáromi M.
Szinapisz	Rózsahegy Zobejda	Szilassy
Kalász	Giréth Marietta	Varga
Mennosz	Boros M. Athletine	Lonkeffyné
Heponesz	Ráthonyi Irma	Hében
Arabarcz	Bessenyei Kakukfó	Szalai

Kezdete 7 1/2 órakor.

Vasárnap d. u. Aranylakodalm. Este: A Gyurkovics-lányok.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérleti.

Kezdete 8 órakor, vége 12 órakor.

Ma a szenzációs metamorfózis jelenet: Mr. Staley és Miss Birbek

A zene-kovácsműhely

BARNUM

az ő világhírű dog-kutyáival; továbbá a francia duettisták a mechanikus dísznaukával

Milaris és Tordan.

Valamint a nagy szenzációs művész-programm.

Fél 9-kor:

A „Szép Rigó“.

Minden ünnep és vasárnap két előadás.

Március 15-én Kőszeghy Jenő főrendező jutalomjátéka:

3 PÁR CIPŐ

4-ik felvonása egy hangversenyakadémiával és egy egész új balettagyűléssel, Sozo k. a. mint szelő-táncosnő és a szenzációs Variété-műsor.

Hangverseny és bál

a fővárosi hirdaplakodóhivatali tisztviselők segítőegyesületének javára

vasárnap, 1899. március 12-én

a Royal nagyszálló dísztermében (Erzsébet-körút 45. sz.)

A hangverseny műsora:

- I. CHOVAN KÁLMÁN. Trio. Előadják: Márkus Jenő hegedűn, Humphreys Rikárd gordonkán, Bendner Nándor zongorán.
- II. DONIZETTI. Norina áriája Don Pasquale-ből. Énekli Sz. Bárdossy Ilona.
- III. SZÉNDY ÁRPÁD. Magyar rapszódia. Előadja: a szerező.
- IV. EREKL FERENC. A magyarok istene. Énekli: Ney Dávid, a m. kir. opera tagja.
- V. SZÁVALAT. Előadja: Góth Sándor, a Víg-színház tagja.
- VI. PRÍMADONNA VÁSÁR. Parodisztikus jelenet. Ez alkalomra írták: Rákosi Jenő és Koru Aurél. Személyek: Az impresszárió — Gabányi László. A szókimondó asszonyság — Kovács Mariska. Miss Mary Halton — Pedák Sári. Patti Adolina — Haller Irma. Yvette Guilbert — Bilkel Irén.

Az előadás kezdete pontban 9 órakor.

A hangverseny után tánc.

Személyre szóló jegy 2 ft. Családra szóló jegy 5 ft. Este a pénztárnál személy-jegy 2 ft 50 kr., családjegy 6 ft. Jegyek kaphatók minden hirdaplakodóhivatalban és este a pénztárnál.

Üzlet megnyitása!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy az Andrássy-út 33. szám alatti üzletünkön kívül

Bécsi-utca 8. szám alatti Vogel Testvérek fiókja

céggel, fióküzletet nyitottunk, a hol mindennemű rövid és szűrórukat, női-éjjel-ekkeket, továbbá ruha kellékeket a legjobb minőségben és választékos raktáron tartunk. Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról cégünk eddigi jó hírneve kezéskedik.

Szíves pártfogásért eszednek

VOGEL TESTVÉREK.

Sneidig

Egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest, IV., Váci-utca 12.

POLLÁK D. H.

fémáru-csarnoka,

mely 1899. évi január hó elseje óta a

Gránátos-u. és Kossuth Lajos-u. 2. sz. a.

van, meghívja a n. é. uraságokat, valamint a t. c. közönséget annak szives meglátogatására. Nagy raktáram van különféle szalon- és étkezőszoba-létesítményekből, bronzárakból, írószalak-készletekből, dohányzó-készletekből, tea és kávé-gepékből, melyeket olcsón, eredeti áron adok el.

Mordasítalok	2-25 ft
Acélsodronybetétek	7-12
Osszerakáló Ágyak	12-18
3 rúti márcialak	11-85
Gyáronként	12-85
Szalónyágyak	12-85
Stanol	2-25
Szalón sa-parasztás	75-150 ft
Pürödítők	15-25
Citókák	7-10
Pürödítők kályhával	60-90
Pürödítők	15-30
Szalón-ágyak	15-25
Angol szoba-klozet	35-40
Angol szentárok	1-30
Kályhák	3-20
Pakóár-ármény-lak-	15-25
kozva	5-15
Konyhaberendezések	25-500
Jégszekrények magán-	15-25
házakba, zomdák	15-25
Teljeskörűk	45-60
Fegyvertárolók	5-20

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentesen.

Megrendelési cím: „Fémáru-csarnok“, Gránátos-utca és Kossuth Lajos-utca 2. szám.

Gyár: IX., Tűzoltó-utca 32. sz.

Székülködés minden vasuti állomásra.

Cataniai Vérfőpiros NARANCS muscat

Helyben száza 25, 30, 4 és 5 ft. Vidékre vonaton köldése 150-160 db vérfőpiros narancs 5.25. Ugyanígy Ilda széga fej-narancs 3.50. Egy Ilda óriás piros muscat narancs 80-100 darabig 4 ft 50 kr. Ugyanígy széga fej-narancs 3 ft. 300-350 db-os Ilda vérfőpiros narancs 7.75. Ugyanígy Ilda széga fej-narancs 5.25.

Vérfőpiros narancs	1.75
Vérfőpiros muscat nar.	2.-
Messina széga narancs	1.40
Ilda óriás narancs	1.50
Mandarin narancs 50 db	2.-
Citrom szép tartós	1.80
Maroni göröci	1.45
Karóli narancs	5-6 rózsás 1.45
Groshat, 2 horzó 70 db	1.45
Ildi burgonya múltál	1.10
Jamaika rum 5 kl. üveg 5	1.20
Jamaika rum legfinom	7.25
Bécsi vörösi párika	8 és 13
2 db Imperial sajt-párika	1.20
Sardinia doboz.	35 és 55 - 95
Camembert sajt francia.	1.60
Szószai legfinomabb készítés	1.65
Lipői friss lahuro kávé	50
Garanciai sajt valodai	100 db
Bajor orkács csiga 100 db	1.20
Jamaika rum nagy üveg	1.-
Jamaika rum igen finom	1.20
Fejlesztési rum legfinomabb	2.40
Anarász rum legfinomabb	2.-
Cognac Clairnet 3 csillag	1.30
Cognac magyar 3 csillagos	2.-
Az árak megvételre is rendelkezés. Válaszra minden figyelemmel, ingyen csomagolva költő a részletek beküldése vagy utánutólat	

PINTÉR GYULA os. és magy. kir. udv. szállító Budapest, Kecskeméti-utca 15.

Részletes díszírúrlu árlap ingyen. — Ismét előadók és prógy-szerűségekre áranizemény.

FOGOK

2 ft-től a nélkül, hogy a gyökeret el kellene távolítani, szájpaddalval a nélkül is (hidmunka.) Foghuzás fájdalom nélkül. (Cocain injectio.) Igen tartós fogtömés. — Fogkoronák gyökerekre illesztettek, melyek a szájpaddal és fogpótlással teszik.

Fogorvos Dr. NEUFELD, Budapest, Kossuth La-ocsa-ut 4, Dréher-palota.

Olcsó kerítések! Olcsó kerítések!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára Budapestben, VIII. ker., Üllői-ut 48. sz.

Gyárt és szállít: gép- és kézt-sodronyfonatokat, tüksék-sodronyt, pántküzelt: egyéb, vadaskeretek, baromfiudvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők, stb. bekerítésére olcsó árak mellett. Nyaraló-, park- és erkélyrácsokat, valamint csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat vas-keretes sodronyfonat és kovacsolt vasból; ugyiszintén díszes virággy- és gyepkerítéseket és favető-kosarakat. Továbbá: föld- és kavicsrostákat; magtár-ablakrostályokat; szikrafogókat; gábona-választóhengereket, valamint régi választó-hengereknél új sodronyköpenyvel való ellátását. Rostaszöveteket és fonatokat szelvényekre. Árjegyzékek és költségvetések ingyen. — Kíváncsiak és pontos kiszolgálás! —

Jó könyvek

mélyen leszállított áron:

Babos közhasznú magyarázó szótár kötet (2 ft)	1.50
Benedek Elek. A sziv könyve (1.80)	1.20
Betyárlegéndák, aalföldi rablóvilág történetét	1.-
Károczag Vilmos. Lomonádsz, reg. (1.20) 60 kr., kötet (2 ft)	1.-
Kossuthy Géza, nevezetesebb bünesetek I., II., III., IV. egy-kötetű (4.80)	2.-
Mihályi Imre, Francia zászló alatt. Elmények és kalandok az Aequatoron (2 ft)	1.-
Ugyanez kötet (3 ft)	1.50
Mokány Berei viselt dolgai (2 ft)	1.-
Ugyanez újból (2.50)	1.40
Murger Henry, Bohémvilág (1 ft) 50 kr., kötet (1.50)	80
Sztajon Miklós, Karamboljáték (2 ft)	1.-
Ugyanez (3 ft)	1.50
Tövégyi Titusz, Van-e más világ? (A szellemkultúra országúdi) (1.50) 1.-, u. a. kötet (2 ft)	1.40
Zola Emil, Pascal orvos, regény (1.60) 80 kr., kötet (2 ft)	1.20
(A bekerített árak a volt boiti árakat jelölik.)	

Megrendelhetők: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában,

VIII. József-körút 18. szám.

2 ft-ig terjedő megrendelések csakis az összes elegendő beklüldése ellenében teljesítenek.

A világ legjobb és aránylag olcsó cigarettáiban ajánlom a következők áttalam több ízben megrendelt és kitüntetést talált Cairo Alexandria és angol fajta oly különlegességeket, melyek nálunk nem kaphatók. A cigaretták mindenkinek címere közvetlen külföldről érkeznek, az árak nem változnak.

Arak 1000 db-ért	
Kyriacsi freres, Cairo	40
„Dufferin“	45
„Anis 3 A“	60
„Non plus“	50
„Ultra 1B“	80
„Kalchiopulo Cairo 3 sz.“	40
„2 sz.“	50
D. Marccopoló Alexandria	
„Prince Boris“	50
„Dufferin“	48
„Bout Doré No 2“	45
„Bosphorus“	45
„Royal“	55
„Pearl D'Orient“ A.	25
„ditto Grand format“	40
„La Favorite“	35
„Drama“	30
Hadges Nessim Alexandria Beys	60
„Prince of Wales“	70
„Dames“	50
Nestor Giances Cairo	
„Fin 5 sz.“	70
Nestor Giances Cairo	
„Queen“	90
„Dimtrino Cairo Lords“	110
Angol cigaretták:	
„Capitlan Navy Cut“	35
„Three Castle“	40
„Flor de Romanie“	55
„Lords & Commons“	90
Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.	2181

PAULA

VIZ!!!

Székrekedés, emésztési akadály gyomor- és alhasi bántalmaknál (hólyag, vesé- és aranyér) hatásában páratlan! Kellemes ízű, könnyű kénsszággal bír.

Főraktár: UTASI FERENC, Andrássy-út 30. sz. Nagyban és kicsinybeni eladás.

FROMMER ELEMÉR, Váci-körút 28. szám. Magyar-Ál, Paula-gyógyforrás részv.-társ. Erzsébet-körút 58. sz.

A legszenzációsabb gyógyviz.

Élősvény.

Gleditschia (koronátóvis, krisztustóvis vagy tús-kés lepény). Valamennyi sörényővény között legelső. Gyorsan fejlődik, nem csemetézik (mint akác, orgona stb.) sűrű izmos (15—25 cm. ágas) tövével ember és bármilyen állatnak ellentáll, főlegnye, hogy agyag, homok, meszes, kőves, szikes stb. talajban kitűnően diszlik. Szőlők, kertek, legelők, udvarok, majorok, temetők stb. körülkerítéséhez felülművelés nélkül, legelősebb, örökös sörényit képez. Ezer darab csemete ára 6 frt, elegendő kétszáz méterre. Minden megrendeléshez rajzokkal ellátott, nyomtatott útlevelét és kezelési utasítás mellékeljük. Ismertető árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magvak. friss szedés, csiraképes, 100 kiló 28 frt, 50 kiló 16 frt, 10 kiló 4 frt 20 kr. **Szőlőültvények** szokványminőségben még eladásra vannak.

Szőlőültető.

Szabadalmazva Ausztria-Magyarország és Franciaországban.

Egyszeri lenyomással 12 cm. széles és tetszés szerint 40—60 cm. mélységű kerék gödröt csinál, melyből a földet kiemeli, kitűnő eredménnyel használható bármilyen gyökeres és sima szőlővesszők, oltványok ültetéséhez és iskolázásához, kerti csemeték, egyébnemű kerti ültetővének, élősvény és dugványok ültetéséhez. Szőlők, gyümölcsösök és szőlő- vagy fásalkák trágázásához. Kiállítási kitüntetések. Nagyszombathely nagyjérem és elsőrendű díszoklevél. Nagyvárado 1891-ben ezüst oklevél. 1896-ban nagy ezüst érem és díszoklevél. Kassán ezüst éremmel kitüntet díszoklevél. Az ezredévi kiállítás Budapeston kiállítási nagyjérem és oklevél. Balaton-Füreden elismerő oklevél. A brüsszeli nemzetközi kiállítás nagy ezüst érem és díszoklevél. Ezekon felül ezekre menő elismerő levelek bizonyítják kitűnő gyakorlati képességét s főként azt, hogy szőlőzet, kertészet, gyümölcsészet, úgy minden más, mezői vagy belgazdálkodásnál valóban nélkülözhetetlen eszköz, s oly erős készülék, hogy ötvenedik múltán sem romlik el, az egész értéket pedig, bármilyen szükséges ilyenmű lyukak furásánál 2—3 nap alatt könnyű és gyors működésével már behozza.

A lapokban hirdettet szabadalmazott, de nagy részben használatképtelen új találmányok megrendelése tartózkodóvá tett ugyan sok megrendelőt, de itt már a fent írott, és még mindig szaporodó elismerő iratok és kitüntetések szerint mindenki a tárgy célszerűségéről biztosíva van. Ara acéلبől, erős kivitelben 4 frt 50 kr., 10 darab 40 forint. Megrendelhető

a **Szőlőültető-telep kezelőségénél**, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.

Bőrgyógyász, bőrápolás, neml- és húgy-szervi bántalmak képesített szakorvosa.

gyógyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon úgy nőknél, mint férfiaknál mindennemű a neml betegségek és nyengeség állapotok elvonása alatt összefoglalt bármilyen régi keletű bántalmak, továbbá bármilyen borbélyseget és szépséghibát a külföld által elismert legújabb kitűnő módszereivel.

Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. I. em.

Rendel: délelőtt 10—12-ig, délután 3—7-ig.

Külön várótermék hölgyek és urak részére.

Levelekre azonnali válasz.

Kávémagazin Budapest.

KÁVÉ

elvánolva, költségmentesen házhoz szállítva.

4 1/2 kg. Kuba kávé	6.50	Bámulatos olcsó
4 1/2 kg. Mokka kávé	6.50	árak.
4 1/2 kg. Jáva kávé	6.50	
4 1/2 kg. Gyöngy kávé	6.50	
4 1/2 kg. Portorikó kávé	5.50	
1 kg. Császárvörösk tea	1.50	
1 kg. Török tea	0.95	

Postán utóveteli vagy a postai előleges behűlésével naponta szállítandó bérmentve. Minden eson azhoz levelezni kell mellékelve, melyen kérem megjelölnöm nyújtandását. **Egyes fajtákat vegyesen is kiad.**

A budapesti kávé-magazin

BELÁK ISTVÁN

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4. sz.

Telefon 61-75.

Külföldi rendelések: **BUDAPESTI.**

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles közönséget folytán ezen ügyvezető óta fennálló rendeltetését a legmegelőbb ajánlhatók.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugységtályozásokat és sebeket, az őnfertőzést utóbojást, az elgyengült férfiert, magömléseket, a lufjakor utókezelését, nőmélk-férfyjártást, bármennyire idülték is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magyarázó egyik újságja és kártyabetegségeket gyűjtött új gyűjtemény szerinti, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

ORVOS, sebész, szemész- és szülés-tudor, volt ezass. kir. oszt. főorvos.

BUDAPEST, Belsőváros, IV. ker. Kilyó-utca I. szám, II. em. bejárat a lépcsőnél.

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobban figyelemmel választotatik és gyógyszerüköl is gondoskodva lesz.

Néknél küln váróterem.

Úgyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nal megrendelhető **NEPSZERŰ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) neml betegségeket és azok szeszreli gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomazolva lesz. — V. A buliok (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfiert. — VIII. Női nagytalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főnyeszoje a prostitució.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A neml élettébredése. — III. Az önfertőzés és az újult magömlések. — IV. Hugységtályozás (trippon) és hugysósáduletok. — V. A buliok (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfiert. — VIII. Női nagytalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főnyeszoje a prostitució.

50 év óta

készítve és értékesítve mindenféle kőszék, rézkészék, torok- és téglaszervek működési zavaraival a kitűnőnek bizonyult

Egger-féle mellpasztillák

11 doboz 50 kr., és 1 f. Próbadoz 25 kr.) Bérmentés 20 kr. — A gyomorrendelen működésénél radlikáris hatásnak bizonyultak

EGGER SZÓDAPASZTILLÁI

11 doboz 30 kr.) Bérmentés 20 kr. Minikészlet kapható minden gyógytárban. Fő-ésszék, raktár Magyarországön.

NÁDOR nyógyss. Budapest, Váci-körút 17.

MEGHÍVÓ.

Az „Első leánykiházásitási egylet mint szövetkezet“

1899. évi március hó 19-én délelőtti 1/10 órákon, az intézet hivatalos helyiségében (VI., Teréz-körút 40—42. sz. a.) tartja

XXXVI. RENDES KÖZGYŰLÉSÉT,

melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés napirendje:

1. A jegyzőkönyv-hitelesítők kikéldése.
2. Az igazgatóság jelentése és az 1898. évi mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és indítványa.
4. A mérleg megállapítása és a felesleg hovatértására iránti határozathozatal.
5. A felmentvény megadásá.
6. Az igazgatóság indítványa.
7. A felügyelő-bizottság választása.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla.

Vagyon: Fértekpapirok 1351606—. Intézeti évilleték 1501195-72. Takarékpótbók 1225503-18. A hivatalnok nyugdíjalap betétei 25081-36. Fértekpótbók és ellátások 196981-06. Járulékok 377009-56. Fértekpótbók 15000—. Pénztár 32241-92. Összesen 4724417-80 korona.

Tétel: Nászjutalék-tartalék 3746094-16. Hivatalnok nyugdíjalap 25087-16. 1899. évre előre fizetett díjak 29950-84. 1898. évi felesleg 923286-64. Összesen 4724417-80 korona.

Nyereség- és veszteségszámla.

Bevétel: (Nyereség): Árfoylamkülönbözet értékpapirokl 146-20. Díjak 1439273-68. Kamatok 107028-34. Házbér a kiadások levonása után 70782-16. Összesen 1617230-38 korona.

Kiadás: (Veszteség): Leírás: Az intézeti házakról 15163-58. A felszerelési számláról 80327-4. Nászjutalékok és biztosított összegok kifizetése 439702-26. Kincstári illetékek 47313-58. Összköltségek 183131-60. 1898. évi felesleg 923286-64. Összesen 1617230-38 kor.

Azon tagok, kik 1899. január 31-ig bezárólag esedékes járulékaikat befizették és kik 1899. március 16-ig bezárólag részjegyeiket (kötvények) a szövetkezet pénztáránál letöltenyekték, a letölti elismervény felmutatása ellenében a közgyűlésen való részvételre jogosítva vannak.

A szövetkezetnek 1898. év végével 17710 tagja volt. 1898. év folyamán a szövetkezetbe 5840 tag lépett be 10208 üzletlétszettel és 2108 tag 3937 üzletlétszettel lépett ki, visszafizetve lett 338 tagnak 985 üzletlétsz.

Kiss József

összes költeményei.

Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varróépperről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ara a költő acrképével díszes vászonkötésben 1 frt 50 krajcár.

Ez a legszebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI ajándék.

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre költetük be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ“ kiadóhivatalában. 2 frt terjedő megrendelések csak az összeg előleges behűlésével ellenében teljesítetnek.

Éppen most jelent meg:

Jósolás a kézből.

Több külföldi író nyomán írta: **ij. Lónyay Sándoré.**

Ara 1 forint.

Megrendelhető a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában, **József-körút 18.**

2 frt terjedő megrendelések csak az összeg előleges behűlésével ellenében teljesítetnek.

ÉRDEKES KÖNYVEK olcsó áron!

Pierre Louys: Az asszony bolondja. Fordította: Dr. Róza Géza 1 frt. — „Aphrodite“ Ford. Dr. Róza Géza 1.80

Prevost Marcel: Félszükek. Fordit. Dr. Róza Géza —.60

— Juliette házassága F. Dr. Róza G. —.50

— A nazarothi szűz F. Dr. Róza G. —.50

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Megrendelhető a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában **József-körút 18.**

2 frt terjedő megrendelések csak az összeg előleges behűlésével ellenében teljesítetnek.

Elgyengült férfiert (impotentia)

bármily öreg korban is csakis az orvosi világ által legújabbán olvannya felkarolt és hatásában pártatlan sikerű

Electro Massage vagy **Psychrophor**

által gyógyítható legrövidebb idő alatt biztos és állandó sikerrel

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos

Elektrotherapeutai rendelő intézetében. Budapest, V., Váci-körút 4. sz. I. em.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig.

GARANCIA: 25 évi részben katona- részben magánorvosi praxis.

Külön váró- és gyógytermek.

Levelekre azonnal diskrétan választotatik.

Kézimunkák

himző anyagok és himzőszövetek rendkívül nagy választékban szabott gyári áron kaphatók

BÉRCSI D. SÁNDOR

női késimunka nagyiparosod, Budapest, Király-utca 4. Legújabb képes árjegyzékét 1725 eredeti késimunka-rajzzal kívánatra bérmentve küldöm. Gyári raktár legjobbnak elismert

„VICTORIA“ kézi himzőgépek. Durabja 4 forint. Vízrontaladók engedmenyt kapnak.

Hozzávaló himzőkeret és himzőanyagok nagy választékban.

Orvosi rendelő intézet

súlyos krónikus betegségek gyógyítására

Budapest, V., Váci-körút 18.

Számos súlyos betegség, amelyek eddig legnagyobb gondot okoztak az orvosnak s amelyeknek tudományának tehetetlensége zátonyra jutott, immár

Dr. KOVÁCS I.

egyet. orvostudor **Hämopatia**

új **hämopatiái** gyógymódja által eredményteljesebb kezelésben részesülhetnek. Pártatlan gyógyhatásának bizonyított a **Hämopatia:**

Asthma, szív és gyomor-bántalmaknál; **köszvény,** sápkórás és hólyagbántalmaknál; **súlyos idegbajok** (migrán, álmatlanság, szédülés, hystéria és Neurasthenia) **makkas vér- és borbántalmaknál.** (Utóbbi betegségeket chemiai orvosságok mellőzésével, saját találmányu belégzési gyógymódjával gyógyítyít).

Bizetlen és legbiztosabb védelem: **Székhűtés, kezdőó vakás** és elmezavar ellen.

Rendelés naponta 9—1-ig és 3—7-ig. — Levélre válaszol. — Meghívásra betegét látogat (a vidéken is.) — Kívánatra küln rendelés.

OSZTALYSORSJEGYEK

FŐNYEREMÉNY SZERENCSES ESETBEN 1000 000 KORONA

FOHUZÁS 1899. MARCHIUS 15-TŐL APRILIS 12-IG

SORSJEGYEK EREDETI ÁRON 1/4 1/2 3/4 1/8 KAPHATÓK: FRT: 80.- 40.- 20.- 10.-

BEIMEL LAJOS A M. KIR. OSZTALYSORSJÁTEK FOELARUSITÓJA BUDAPEST KECSKEMETI UTCA 13.

Minden szó egyszeri beiktatása post... bétükből 2 kr. Címrel ellátott hi... detésekről külön 30 kr. kincstári... bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad fel-... világoztatást a kiadóhivatal: József-... körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeglet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

„Most próbálom először”

A kávéházban.
Ls.
Je te prie de m'écrire comment nous pouvons nous rencontrer. Le petit mais aussi une servante seront avec moi, ainsi j'aurai plus de liberté comme, la dernière fois. Mille baisers. 3891

„Kálföldi!”

Forró csókom kedves soraidért. Boldogsággal örökre leszámoltam, mert a helyzeten több segíteni nem lehet, de legyen sorsom bármilyen, melyet bosszúból magamnak alkotok, szíriamem hozzád örökök változatlan marad, erről legy mindenkor meggyőződés. Örömnepok, ha írsz. Nævem O. Buda posterestante. Ölelek csókolak. 3889

Csinos

fiatalember, kinek déltulnok mint szabad ideje van, hasonló szabad idővel rendelkező leánnyal vagy fiatal asszonnyal ohajtani az idejét előfelm. Leveletet a lap kiadóhivatala továbbítja „szabad idő” jellegével. 2220

Esmeretséget

köni öhatig egy nemrég vidéki régi feljött 26 éves rom. kath. vallású csinos fiatalember, egy szintén vidéki, de itt lakó, a középmezőhöz tartozó csinos hajadon házasság céljából. Ha lehet, fényképpel ellátott ajánlatokat kér „Esmeretséget” címen a lap kiadóhivatalához. 2221

Egy magyar-

német levelező esti foglalkozást nyervek. Levelbeli ajánlatokat a lap kiadóhivatala továbbítja „Levelező” jellegével. 2189

Angolt

alaposan lenet megtanulni egy több évi gyakorlattal bíró nyelvemster nél, ki az itteni jobb körökben már fényes eredményt ért el hallgatóival. Ajánlatok „English” jellegre a kiadóba kéretnek, ahol a cím is megvethető. 3870

A legdivatosabb

női tolltek és konfekció készítését jutányos áron és pontos kiszolgálással mellékelváltalja egy ügyes és pontos nőidvartermé megmondja a kiadóhivatal. 3870

Kerékpár

új állapotban jutányosan eladó. Megtekinthető 12-2 óráig. Cím a kiadóban. 3873

Eladó kis ház.

Belvárosban, uri családnak alkalmas, kényelmes fűtésű fűtelékekkel. Bővebb felvilágosítást levélen vagy naponta déli 4/1-1/2 óráig, Kardos Adolf, VI. Izabella-utca 73.

Kereskedelmi

szakfolyamot kintin sikorrel végzett szép írás fiatal leány alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2154

Szép írás

hívatalnok bármilyen írásbeli munkát elváltal, másoldások nemetűl és magyarul szerény díjazás mellett. Cím a kiadóban. 5005

Kossuth Lajos

(1848.) életnagysága melléke (olajfestmény), aranyszórt keretben olesó áron 100 frttért eladó. Cím a kiadóban. 2159

Balaton-Bogláron

20 ezer négyszögöl villatelek a Balaton partján jutányos áron eladó, értekezetheti Scherz Zsigmond és fánál, Bogláron. 3892

Pénzkölcsönt

ingatlanokra I. II. és III. helyre, váltóra, kötelezőnyvre, nyugdíjra, katonai házasági óvadékra, ugyiszint közhivatalnokoknak és konatistáknak több évi töltésre készülőül gyorsan: Hitel- és ingatlanszolgalmi iroda, Klein H., Budapest, Kerepesti-ut 69. (Válaszbélyeg.) 3888

Valódi Amerikai

öráni nagy tiszta fehér tyuk fajtagas darabja 25 krajcárért kapható. Cím a kiadóhivatalban. 3890

Brilliansul

jövedelmező vállalathoz társat keresek 3000 frttal teljes biztosíték mellett. Cím a kiadóhivatalban. 3893

Vendéglő

legelőnyebb munkás vidéken, 20 év óta fennáll. napi átlagos 55 fr bevétel, mely tényről vevő heteken keresztül meggyőződhet, elegáns berendezés, nagyzerű mellékelváltásokkal, mint régi alkalmi vétel, csak az a fizetés és háztulajdonos teljes visszavonulása miatt jutányosan eladó Bővebbet Weitsch és Horer ingatlan és üzletok adás-vételi iroda, Epest, Erzsébet-körút 34. 3895

Nam-Kuán.

A monarkianál által elfoglaltod k nai területen a hadseregünk részére általán felállítandó elárúsi-óhelyeken jó fizetéssel alkalmazni öhatok 20-25 éves fiatalembert. Odaés visszatérésért én fizet, valamint az utazás alatt az ellátásért is: havi fizetés 35 dollar és ellátás. Az egy évre szóló szerződés köijeztet öfitt köttetik. Ajánlatokat teljes címmel „Nam-Kuán” címen a laphoz kérek. 2173

Külföldre,

szép vidékre ajánlközik egy müvelt 28 éves árva leány. Magános urmóhoz vagy urhoz. Cím a kiadóban. 3898

Zuglő,

Angol-utóban szép helyen ház, tekeklet olesónál, esetleg korsmai berendezéssel vagy a nélkül kiadó. Cím a kiadóban. 3899

Gőzseplőgép

vevők figyelmébe ajánljuk, hogy a Scherz és Kramer debreceni gépgyárában eladásra van 3 drb 2 1/2 HP., 4 drb 6 HP., 10 db 8 HP. és 2 drb 10 HP. használt és teljesen kijavitott gőzseplőgégymű, többféle angol gyártmányu, kedvező árak és fűtésű fűtelékek mellett. Levélenbeli megkerésére felvilágosítással szolgálok. 3896

Könyvelő és levelező,

ki biztosítottat is adhat, azonnali belépésre kerestetik egy nagyobb városban levő gépgyárban. Ajánlatok igények megjelölésével a lap kiadóhivatalához „Gépgyár” címe intőzendők. 3897

Kiadó nyárára

idősebb magányos hölgy részére egy csinosan burtozott szoba egy Hermina uti nyaralóban. Jó gondozást, esetleg teljes ellátást is ad jutányos árrért. Cím a kiadóban. 2133

Egy egészen új alig használt Bányá-féle cimbalom jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3870

Péküzletbe

állást keres egy csinos, tisztességes leány. Esetleg ovadékkal. Cím a kiadóhivatalban. 2001

Fuvola-

leckéket ad zenedét végzett, volt katonai fuvola-szakaszvezető fiatalember. Cím a kiadóhivatalban. 2158

Óvadékképes

fiatalember ajánlközik sőr- vagy borszállítónak, vagy esetleg raktárnöknek. Cím a kiadóhivatalban. 2180

1 frt 20 krajcár

aktor kamatozik évente 3000 forintot, ha egy „Kereskedelmi Vegyészeti”-et rendel érte

Francia, olasz,

magyar, német és román nyelveket beszéző, zeneileg képzett (fuvolás), zeneid. zeneakadémi, katonai zenekar) szép írásu, kereskedelmileg képzett művelt, 35 éves nőten fiatal ember, ki rajzol, fest, fényképez stb., magánítékai, felolvastó, utazónői vagy ezekhez hasonló állást keres, szerény igényekkel. Szíves ajánlatokat kér „Árpád” címen a lap kiadóhivatalába intőzni. 2160

Egy tisztességes

fiatalember, kinek saját terményüzlete volt 3000 frt óvadékkal megfelelő állást keres. Ajánlatokat „Szorgalmas” címen továbbítja a kiadóhivatal. 2173

Egy intelligens

megjelenési úriember (kereskedő) raktárnök, pénzbeszédő, vagy más megfelelő állást keres. Cím a kiadóhivatalban megvethető. 2171

Fiatal, szolid

leány felírónak vagy pénztárosnak ajánlközik szerény feltételek mellett. Ajánlatokat „Szorgalmas” cím alatt kér a lap kiadóhivatalába. 2109

Szegényember

az, alincnek nincs meg a „Kereskedelmi Vegyészeti” című könyv.

Angol vagy francia

családnál keresek lakást ellátással, hol alkalmas lenne a két nyelvben gyakorlenni magamat. Ajánlatokat „Praxis” jelleggel kérek a laphoz. 2109

GYORS- ÉS GÉP-

(Yost-féle) írást kitűnően végzett fiatal leány nagyobb irodában alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2172

Egy majdnem

új pedálos cimbalom elköltözés miatt olesón eldő. Cím a kiadóhivatalban. 2184

Fiatal leány,

ki a tőzdeben teljesen jártas, alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2133

Cigarettek „The Dido.”

Született angol hölgy egy francia, mint az angol nyelvben alapos oktatást ad mérsékelt díjazás mellett. Szíves megkeresések „Perfect” jellegével kéretnek a laphoz.

Főnyeremény-

nél többet ér a „Kereskedelmi Vegyészeti” című könyv, pedig az ára csak 1 frt 20 kr. (De már csak pár napig).

Két igen csinos

s szépen burtozott szoba, mindkettő külön-külön bejárattal, egy vagy több urnak vagy hölgynek kiadók. Cím a kiadóhivatalban. 2149

Egy jó karban

levő bicikli pénzüszükség miatt vidéken olesón eladó. Cím a kiadóhivatalban (esetleg fényképp). 2177

Egy bolthelyiség

a Német-utcában azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Jó és szépírásu

fiatal ember bármilyen megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Cím a kiadóhivatalban. 2048

Egy tisztességes

nőten ember 2-3000 frt óvadékkal pénzbeszedő vagy hasonló megbízható állást keres. Cím a kiadóban. 2135

Ügyes szabóné

mérsékelt díjazásért ajánlközik házakhoz és házon kívül is a legújabb divat ruhák elkészítésére. Cím a kiadóban. 2037

Nagy vagyont

szereshet a „Kereskedelmi Vegyészeti” című mű hírtökében. E könyv, melynek anyagát korunk legkiválóbb szakférfiai állították össze, 3 frt bolti ár helyett még néhány napig (ajánlott postai küldéssel)

1 frt 20 krajcár

leszállított áron kapható. Utmutatásai alapján az ország bármely helyén lakó, bármily foglalkozásu férfi vagy nő

2-3000 forint

biztos jövedelemre tehet szort, tőkebefektetés nélkül, csekély fáradsággal, otthon végezhető munkával.

Mindenemű

Kereskedők és iparosok illeték jövedelmét megkészszereshetik, tisztviselő és tanító urak szabad óráikban könyv- és besötetes munkák áron olesálják részleg.

VAGYONT

szereshetnek a könyv tanításu nyomán. Már csak néhány száz példány van raktáron, azért mindenki saját érdekében olesohozza, ha haladéktalanul megrendeli, legelőszörbőben postautalványon. Megrendelhető a „Kereskedelmi Vegyészeti” könyvtárállatánál

„Kereskedelmi Vegyészeti”

NÉT- ÉS GYERMEK-ruha varrását özetlekek, valamint privát a legjutányosabb áron készítik. Cím a kiadóhivatal. 2142

Fiatal fiu

ki déltulnokként zeneiskolába jár, keresne ideöltre írásbeli foglalkozást, esetleg hagedődíjazást is adna szerény díjazásért. Cím a kiadóhivatalban megvethető. 2152

Magyar és német könyvek olesó árakon!

Benicakyné Bajza Lenke Összegyűjtött munkái, 25 kötet, eredeti díszes vásonkötésben 50 forint helyett 32 frt.

Selich Richárd. Magyarországi függőségi harc a 1848-49-ban, 3 kötet füzeve 14 frt helyett 8.-

Diszsa kötetben 11.- Michelot. A francia forradalom története, 12 kötet, (a könyvtarban teljesen elfogyott), Diszskötésben 32 frt helyett 18.-

Dumas Sándor. Gróf Montechristo. Érdékfeszítő. Társadalmi regény 38 párisi eredeti köppel. Ford. Mártonffy Frigyes. 80 füzetben teljes, 7-50 kr. helyett 2.50

A világ ura. (Gróf Montechristo folytatása). Érdékfeszítő, társadalmi regény 24 művésziessen kiállított eredeti köppel. Ford. Mártonffy Frigyes. 25 füzetben teljes. 6-25 kr. helyett 2.30

Spielhagen Frigyes. Aki kettőt szeret. Regény. Diszskötésben 2-50 kr. helyett 1.50

Baczur. Jogászhumor! Adomák és jellemző vonások a jurátus és patvarista, jogász és ügyvédbojtar életből. 80 kr. helyett —25

Bejayók. Történetek az alföldi rablovillágból. Gróf Ráday korában. Irta: Riő. 1 forint helyett —30

Born F. György. Egy városos titkai vagy vétékes és vezérlő nő. Regény 10 kötetben 8 forint helyett 2.40

II. Izabella, Spanyolhon elűzött királynője vagy a madridi udvar titkái. Történeti regény leírás Spanyolhon legújabb idejéből, 13 kötet, 10-40 kr. helyett 3.40

Casanova Jakob Seingall emlékiratai és kalandjai. Fordította: Halasi O. 22 kötetben teljes, 17-60 kr. helyett 5.-

Dasch Grófina. A szeretet áldozta. Regény. (Az 1791-ki francia forradalom korából). Franciaország. Ozoray Árpád. 1 frt helyett —30

Faublas lovag kalandjai.

Louret de Couvray francia eredeti kiadása után magyarul fordította, (Teljes kiadás), 1.80 kr. helyett 1.20

Anekdoten-Buch... von der Theaterwelt, von der Reise, der Jagd, der Gesellschaft, aus dem Studenten- u. Soldatenleben, in schönen Ganzleinen-Einbände. Statt 1'50 nur.—90

Boisgilbert Edmund dr. (Ignatius Donnelly) Caesar's Säule, (ein Roman aus dem 20. Jahrhundert, deutsch von B. Katscher. Statt 1'20 nur.—30

Briefsteller vollständiger allgemeiner deutscher von Professor Victor Gerő. 1.50

Daudet Alphonse's Romane. Deutsch v. H. Brand. A. Rose und Anderson, 2 Bände in eleg. Ganzleinen-Einbände. Statt 4'20 jetzt 2.-

Johann Orth. Historischer Roman von Leo von Reinhold (Ludwig Rottler). 1.50

Zola Emile—Dreyfus. Roman. (Documents Humains). Statt 1'80 jetzt 1.-

Megrendelhető: SACHS ÉS POLLÁK könyvkereskedésében Budapest, VI., Andrássy-út 37. szám.

Országos Magyar Gyorsírő-Egyesület

gyorsírás tanfolyamain f. hóban Özv. Meryné Bányai Amanda okl. tantónő személyes vezetésével, u. magyar levelező-, vita-éj-némét kurzusok kezdődnek. Nő és férfi jelentkezketek

gyorsírás, továbbá Remington-gépirási tanfolyamokra korlátolt számban felvész GLOGOWSKI és TARSÁ Erzsébet-tér 16. sz.

Életbiztosítás

felesleges, ahol megvan a „Kereskedelmi Vegyészeti” című könyv. (Mert ott vagyon maradt.)

Olesó arany és özüteladás,

valamint a legszebb étszertergyak, u. m.: arany férfi láncok grammja 85 kr., arany órák 13 frt, arany női órák 10 forint. Gyémántgyűrűk, fülbevalók, brosűtök, 6 frt 50 krtól kezdve.

12 darab való özüst evőeszköz 6 frt 25 kr., étkészesszervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttól kezdve.

Girandolok, gyertyatartók, tálak és a szakmába vágó cikkekk grammja 6 kr., minden darab hivatalos fémjelzéssel van ellátva. Veszünk zalogházi cédulókat.

Grünberger A. Béla örökösai

Budapest, Városház-tér 9. (Haris-bazár) I. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Saison!

beállítvány figyelmeltetem a n. é. közönséget azon szép és jó új berendezés és a legújabb darabonkánt 1 forintért lehet szép és elegáns kidolgozott — Makart-fényképek készitőit. Hölgyeket vagyok bítor figyelmeltetni, hogy vilagos ruhákban is tőkeletes sikerölt képeket készítek. Vidéki fényképek után nagytullos lelkiismeretes kivitelben jutányos árban özközölgetnek. WAITZNER fényképsz. Budapest, Erzsébet-körút 20. szám.

Akinek megvan a „Kereskedelmi Vegyészeti”

évente 2-3000 frt mellékjövedelemre tehet szert.

Akinek megvan a

„Kereskedelmi Vegyészeti”

NINGS CUKORKA KOHÖGES ÉS REKEDTSEG

mely olyanra ajánlja lett az orvosoktól, mely olyanra bevált, mely olyanra elismerve lett, mely olyanra be van vetve, mely olyanra malátatartalva,

mely oly nagy elismerésben részesült császárok, királyok, hercegek részéről és ki lett tűntetve arany- és ezüst-érmekkel; mely olyanra egyhötölés és nyálkaoldódást hat és 60 év óta kitűnő tulajdonságainól fogva legjobb eredménytel használtatik, miől ezekre menő orvosi nyilatkozatok adnak tanúságot, köztük eremő szaktekinélytektől és mint

HOFF JÁNOS MALATA-CUKORKA

Egy doboz ára 10 kr., egy készlet ára 30 kr. Kapható az ország gyorsírásában, drogák, szemcsék és fűszerekeskedésben. Magyarországi központi iktató: TÖRÖK JÓZSEF gyorsírásut BUDAPEST, Király-utca 12. sz.

Uj! Koncert-trombita

Kihűd hangszertan-és zenekészlet minden elképzelhető dallamok, dalok, énekek, indúlók, tancok, fúvósok számára alkalmas és a legelőszörbőtelkített. Hangjelenés mertem nem szűkíti az mindenki oktatás néhől azonnal tud rajta fújni. Teljes hang már egészen gyenge fúvással is.

Egyformán mulattató úgy felütnek, mint gyermekeknek. Ára 4 szeleppel — 270 frt

5 szeleppel — 360 frt

6 szeleppel — 450 frt

(finomán megköllevező 55 krral több) a daloskényvel beleírva. Az árak olyan alacsonyak, hogy mindenki megtehet az egy kölköt vele, a mely kölköt kívüli a hangszerterjesztés ösztönrendelésére fog vezetni. Széküldi utánvételt

Schürmann Károly hangszergyár, Haspe (Westfalen).

A vízigetegség gyógyítható!

Eredjen az vesebajtól vagy szívbetegségektől vagy másféle vérkeringési akadályokból u. m. haszslvívhőlyag, petefészek, tülel, csülök-és agyvízigetegségektől stb., el tünnek a kintűnő

vízigetegségpiulák használatá után. Kapható MÜLLER OSKÁR gyógyszerész MÜLLER VERSEGEN (Dél-Magyarország). Egy doboz frt 50 kr., kettős doboz frt 50 kr. használati utasítással együtt. A pénz előleges beküldés esetén díjmentesen. Felépittek köszönőleveleivel rendelkezem.